

EDUCRATES

Asociația
EDUCRATES

*despre
educație
și
inovație*

2018
Aprilie
nr. 25

publicație periodică
de pedagogie și
metodică

Cuprins

A proiecta, a motiva, a progresa.....	4
<i>Prof. Ciobanu Cristina, Colegiul Național „Costache Negri”, Galați</i>	
Cercul de teatru - cadru de practicare eficientă a comunicării	7
<i>Prof. învă. primar Cîrstocea Ecaterina, Școala Gimnazială „Sf. Gheorghe”, Craiova</i>	
Proiectarea și organizarea jocurilor didactice pentru îmbogățirea vocabularului copiilor preșcolari	10
<i>Prof. Chiș Oana-Bianca și Popa Marioara Ancuța, Grăd. P.P. "Așchiuță", Cluj-Napoca</i>	
Textul literar ca pretext al cunoașterii de sine	13
<i>Bibliotecar Bouleanu Codruța Iulia, Școala Gimnazială "George Poboran", Slatina- Olt</i>	
Proiectul unei activități didactice de stimulare a creativității preșcolarilor utilizând metoda inovatoare „Tinkering”	16
<i>Prof. învă. preșcolar Ciulei Florentina, Grădinița „Rază de Soare”, Târgoviște- Dâmbovița</i>	
Jocul de construcții ca instrument didactic	19
<i>Prof. învă. primar și preșcolar Comșa Carmen, Grăd. cu P.P. "Pinocchio", Mediaș</i>	
Colaborare europeană prin Platforma eTwinning	22
<i>Prof. Greta Cojocariu, Școala Gimnazială Nr. 11, Botoșani</i>	
Utilizarea softului educațional și a manualului digital în procesul de predare-învățare	24
<i>Prof. Cicios Maria, Liceul Teoretic "Eugen Pora", Cluj-Napoca</i>	
Metode moderne de învățare utilizate în orele de științe ale naturii la clasele primare	27
<i>Prof. învă. primar Cojocaru Carmen Elena, Șc. Gimnazială „Alexandru Ioan Cuza”, Bacău</i>	
Afirmarea creativității copilului prin abilități practice	33
<i>Prof. Beliciu Iuliana Mirela, Grădinița cu program prelungit nr. 7, Brăila</i>	
Jocul - ca mijloc al educației pentru sănătate.....	36
<i>Înv. Cîmpan Dorica, Școala Gimnazială „Miron Costin”, Suceava</i>	
Implicarea comunității în problemele educative ale școlii românești, ca școală europeană	39
<i>Prof. învă. primar Chisăliță Maria-Daniela, Șc. Gimn. "Constantin Ioan Motaș", Mediaș</i>	
Strategia schimbării învățământului românesc și integrarea în structurile europene	42
<i>Prof. Căpâlna Daniela Sanda, Colegiul Tehnic, Aiud</i>	

Proiectarea didactică și management european în spațiul românesc	45
<i>Prof. învă. primar Botos Andrea Izabela, Școala Gimnazială Nr 3, Carei</i>	
Inovație și reformă în învățământul românesc.....	47
<i>Prof. învă. prim. Ciobanu Aurelia, Școala Gimnazială "George Topârceanu", Mioveni</i>	
Efectele negative ale tratamentelor degradante în mediul școlar	50
<i>Prof. Borca Olimpia Felicia, Școala Gimnazială "Lucian Blaga", Baia Mare</i>	
Între tradițional și modern.....	52
<i>Prof. învă. primar Mihaela Alexandra Beldeanu, Școala Gimnazială Nr. 10, Suceava</i>	
Pilonii educației - familia, grădinița și școala	56
<i>Prof. Liliana Creangă, Școala Gimnazială "Miron Costin", Bacău</i>	
Să-i învățăm pe copii să respecte și să iubească natura!	59
<i>Prof. învă. preșcolar Cojoc Doina, Grădinița P.P. Nr. 5, Piatra Neamț</i>	
Cartea, prietena mea (proiect educațional)	62
<i>Prof. învă. primar Brînzan Argentina, Colegiul Național „Mihai Eminescu”, Petroșani</i>	
Digital storytelling sau povestirea cu ajutorul mijloacelor digitale	65
<i>Prof. Boca Maria Daniela, Școala Gimnazială "Ioan Vlăduțiu", Luduș</i>	
Lectura de plăcere.....	68
<i>Prof. învă. primar Blăguțiu Cornelia, Colegiul Național "Octavian Goga", Sibiu</i>	
Lecția modernă - un dialog între învățători și elevi	70
<i>Prof. învă. primar Bucică Rădița, Școala Gimnazială "Zaharia Stancu", Roșiorii de Vede</i>	
Experimentăm, despre știință învățăm!	73
<i>Prof. învă. primar Cernenu Rodica, Colegiul Național „Costache Negri”, Galați</i>	
Proiectarea activității didactice din perspectivă interdisciplinară.....	75
<i>Prof. Crăciun Doriana Mihaela, Grădinița P.P. Nr. 3, Drobeta Turnu Severin</i>	
Părinții - parteneri în educație în cadrul alternativei educaționale step by step	77
<i>Prof. Codoș Maria Bibiana, Școala Gimnazială "Caius Iacob", Arad</i>	
Educația părinților pentru copiii lor	80
<i>Ed. Brașoveanu Aurora - Greta, Grădinița Nr. 24, Șc. Gimn. "Sfânta Maria", Botoșani</i>	
Colaborarea dintre grădiniță și familie, factor principal al socializării copiilor preșcolari.....	83
<i>Prof. învă. preșcolar Beraru Maria, Școala Gimnazială „Sf. Maria”, Botoșani</i>	
Proiectarea și implementarea testelor de evaluare în format digital	85
<i>Prof. Loredana Corjuc, Școala Gimnazială Ipotești, Suceava</i>	
Tehnici moderne în managementul clasei de elevi	89
<i>Prof. învă. primar Maria Ileana Chivoiu, Școala Gimnazială "Avram Iancu", Alba Iulia</i>	

A proiecta, a motiva, a progresa

Prof. Ciobanu Cristina,
Colegiul Național „Costache Negri”, Galați

Cele trei verbe, *a proiecta, a motiva, a progresa*, se regăsesc obligatoriu în mai toate pedagogiile sau psihologiile școlare. Definiți și redefiniți, termenii aceștia nu se demodează. Extremele seriei ilustrează, în fond, parcursul învățării, între *a-ți propune să înveți* și *a reuși să înaintezi* pe drumul spre cunoaștere. În domeniul educațional, proiectarea înseamnă deopotrivă elaborarea unui proiect (de la planul managerial, de la proiectele europene și până la simplul proiect de lecție), dar înseamnă și „a plănui” ceva, a pune la cale o faptă, căci uneori planul de a-i educa pe alții implică un „complot” al unor factori diverși. De multe ori elevul refuză să fie o roțiță într-un mecanism, o parte a planului școlii de a produce pe bandă absolvenți care să promoveze examenele naționale, simte integrarea sa într-un sistem guvernat de lucruri de învățat, de teme, de ritmicitatea notării, de comportamente prestabilite ca fiind restrictivă, inhibitoare, un atentat la libertatea sa. În consecință, uneori școala trebuie să facă eforturi să creeze măcar aparența unei relații sociale normale, să dea impresia că acțiunile prin care încearcă să determine elevul să progreseze vin în întâmpinarea dorințelor lui, nevoilor lui și nu sunt impuse spre „binele lui” de un for exterior. E arta de a-l face să se intereseze de acele activități fără a-i spune direct că trebuie să o facă, fără a-i impune să o facă.

Trăind sub imperiul unei civilizații numite adeseori „postmoderne” în care furia demitizării atinge toate domeniile, uităm chiar și noi profesorii că elevul nu s-a născut „postmodern”. Viziunea postmodernă pe care o aminteam este o reflectare și în învățământ a unor concepții care au stat la baza realizării unor opere de artă sau de arhitectură, precum celebrul Centru Pompidou din Paris, care astăzi nici măcar nu mai uimește prin scările lui plasate la exterior, prin rețeaua de țevi aflată la vedere. Mesajul operei postmoderne este că nu are rost să ascunzi scheletul, structura operei, intențiile pentru că toți le cunosc. Bineînțeles că un elev care trece spațiul școlii știe că urmează să învețe, bineînțeles că învățarea conștientă poate reprezenta un factor de progres, dar de multe ori uităm unde trebuie să ne oprim atunci când implicăm elevul în actul educațional, uităm că este o personalitate în formare și nu un adult care are competențe într-un anumit domeniu de expertiză. Se spune adesea că ne-am săturat să se învețe în școală cutare subiect, să se studieze cutare operă sau să se rezolve un anumit tip de exerciții/de probleme, uitând că subiectul unor astfel de fraze nu e elevul, ci profesorul sau părintele, aceștia din urmă au mai studiat subiectele respective, nu elevii, pentru ei e prima oară, așa cum a fost și pentru adulți cândva.

Planificarea activităților ar trebui să țină cont și de acest echilibru fragil între implicarea elevului în propria educație și cunoașterea mijloacelor prin care școala încearcă să-l determine să renunțe la rolul pasiv, să treacă de la starea de receptor la cea de actant. Elevul trebuie implicat în toate etapele procesului educativ, e bine ca el să participe la planificarea activităților, la organizarea lor, la propunerea obiectivelor și a mijloacelor de realizare a acestora și la evaluarea rezultatelor. Majoritatea abordărilor educaționale moderne, multe bazate pe proiecte, propun o astfel de schemă de lucru. Evident ideile acestea nu sunt greșite, abordarea lor nepotrivită ar putea să constituie însă o greșeală. A-l pune pe elev în situația de a alege ce să învețe, cum să învețe și cât să învețe fără a-l pregăti în prealabil pentru acest fapt, constituie desigur o altă greșeală. Cei mai mulți elevi vor opta pentru fericirea de „aici și

acum”, adică pentru minimul efort. A-i spune elevului că trebuie să învețe pentru că va avea nevoie de cunoștințele acelea cândva, într-un viitor incert, în condițiile în care se știe că tânărul are o percepție total diferită de cea a omului matur față de trecerea timpului și față de pericol, înseamnă a ne folosi de un discurs clișeizat care nu reușește să impresioneze, ci dimpotrivă să-i demonstreze elevului lipsa noastră de imaginație, de adaptabilitate, un discurs care, prin repetare, se desemantizează.

A-i cere să învețe pentru că vine examenul X este iarăși o greșală. Scopul școlii nu este acela de a pregăti elevi pentru examene, ci de a-i ajuta pe tineri să-și dezvolte capacitatea de a gândi, de a înțelege, de a învăța, de a crea etc. În această privință, vechea legea a educației (*Legea învățământului nr. 84 din 24 iulie 1995*) definea mult mai bine finalitățile procesului educativ: „Art. 4. *Învățământul are ca finalitate formarea personalității umane prin: a) însușirea cunoștințelor științifice, a valorilor culturii naționale și universale; b) formarea capacităților intelectuale, a disponibilităților afective și a abilităților practice prin asimilarea de cunoștințe umaniste, științifice, tehnice și estetice; c) asimilarea tehnicilor de muncă intelectuală, necesare instruirii și autoinstruirii pe durata întregii vieți; d) educarea în spiritul respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, al demnității și al toleranței, al schimbului liber de opinii (...)*”. Dacă *Legea învățământului din 2011* (cu modificările și completările ulterioare) restrânge finalitățile educației la formarea unor competențe care să asigure, în principal, „*împlinirea și dezvoltarea personală, prin realizarea propriilor obiective în viață*”, nu înseamnă că noi trebuie să uităm că un elev care urmează să-și stabilească „obiective în viață” trebuie să fie capabil să o facă și pentru aceasta trebuie să-și dezvolte personalitatea, să-și formeze anumite capacități cognitive și afective care să-i permită o alegere mulțumitoare atât pentru el, cât și pentru societatea în care trăiește.

Poate de aceea, pe cât posibil, teoria educației ar trebui să rămână la ușa sălii de clasă și chiar undeva mai departe de aceasta, cel care relaționează cu elevul nu trebuie să o facă „după carte” sau „ca la carte”, ci în funcție de nevoile educaționale ale acestuia (implicând nevoia de cunoaștere, de motivare, de progres). Din dorința de a se apropia de elev, de a-l face pe acesta să învețe cu plăcere, profesorul uită, de multe ori, o regulă a cercetării științifice și a vindecării: subiectului implicat într-un astfel de demers nu i se spune decât ceea ce e necesar desfășurării experimentului, fără a i se oferi detalii care ar putea influența datele obținute în cursul aceluși experiment (altfel spus o parte din datele experimentului îi sunt dezvăluite, altele nu, pentru că, dacă le-ar cunoaște, și-ar schimba comportamentul, nu ar mai reacționa așa cum ar face-o în mod obișnuit și, în consecință, experimentul nu ar înregistra decât niște reacții circumstanțiale), pacientului i se oferă acele informații care îl pot ajuta să ia o decizie corectă în ceea ce privește calea de urmat pentru însănătoșire, dar nu i se oferă acele detalii care ar putea duce la degradarea stării de sănătate, la apariția unui atac de panică într-un moment critic.

În ceea ce privește participarea elevului la proiectarea și desfășurarea activităților educative, e necesar ca atunci când i se cere ajutorul să i se fixeze cadrul, condițiile în care trebuie să lucreze. Elevul participă la un joc educativ, dar jocul trebuie să aibă și reguli, de aceea acțiunile sale, „mutările” din cadrul jocului, pot fi permise doar în limita acestor reguli. Acest fapt nu conduce la încălcarea libertății sale de acțiune, dimpotrivă.

De aceea, învățarea cu ajutorul proiectelor poate fi la fel de ineficientă și uneori mai ineficientă decât cea tradițională atunci când nu se respectă aceste reguli. Realizarea unui

proiect poate fi o noutate, profesorul învață elevii să respecte etapele proiectului, să atingă obiectivele, să depășească dificultățile și, la final, să (se) evalueze pornind de la o grilă de evaluare dată. Repetarea proiectului respectând schema de mai sus poate să diminueze interesul elevilor, dar el poate fi menținut prin extinderea implicării acestora. La al doilea proiect pot fi invitați să stabilească, pornind de la o tematică dată, denumirea exactă a proiectului, motto-ul activității, să detalieze împreună cu profesorul planul activității sau să propună modalități creative de prezentare și de evaluare a proiectului.

De fiecare dată însă accentul trebuie să cadă pe motivarea elevului, care va fi ajutat să înțeleagă că învățarea poate fi plăcută, poate fi distractivă atât timp cât reușim să-i cultivăm curiozitatea, cât reușim să-l surprindem. Acest fapt poate să însemne a pune un elev care nu este obișnuit cu tehnologiile digitale să lucreze părți din proiect utilizând instrumente noi pentru el, atractive, descoperind totodată universul IT și posibilitățile pe care acesta le oferă, dar poate să însemne uneori și a pune elevul care folosește în mod curent, până la saturație, aceste tehnologii în situații noi, în care poate să-și atingă obiectivele renunțând la mijloacele tehnice și „revenind” la cele tradiționale, însemnând revenirea la confecționarea unor materiale, la jocul real care îl poate înlocui pe cel digital.

De aceea analiza de nevoi eficientă nu se face prin chestionare care ajung să plictisească la rândul lor, ci prin observarea atentă a comportamentului elevilor în diverse situații, prin conversații care să pună în evidență dorințele lor, dar și lacunele pe care le au. Și iarăși e de amintit că o conversație prea transparentă pe o temă anume, va duce la denaturarea răspunsurilor, pentru că elevul va oferi fie răspunsul pe care simte că îl așteaptă profesorul de la el, fie un răspuns contrar așteptărilor profesorului, dar în care nu crede nici el, elevul, dat însă numai din dorința de a șoca, de a fi altfel, de a ieși în evidență.

A-i câștiga elevului încrederea este de aceea foarte important, pentru că numai astfel elevul își va dezvălui, din proprie inițiativă și nu la cererea profesorului, gândurile, preocupările, neliniștile. În toate etapele proiectării și realizării demersului didactic profesorul trebuie să țină cont – dacă dorește să-și motiveze elevii – de ceea ce intră în sfera de interes a elevilor, de ceea ce ar putea să-i suprindă, să-i încânte. Acest fapt nu înseamnă restrângerea universului educațional la dorințele lor, ci adaptarea procesului educativ astfel încât progresul să se realizeze treptat, fără să devină factor de stres. De aceea metodele activ-participative pot deveni la fel de plictisitoare ca și cele tradiționale, dacă utilizarea lor devine una de rutină. E aceeași situație pe care o prezentam mai sus. Metoda poate fi nouă, atractivă pentru un elev care provine dintr-un învățământ tradițional, dar utilizată în exces, repetitiv în toate etapele procesului de învățământ conduce la aceeași lipsă de interes și face demersul didactic la fel de neinteresant ca și metodele expositive.

Pe scurt, nu ar fi bine să uităm că termenul „proiectare” are și un alt sens în psihologie, anume acela de a transfera o imagine, niște dorințe, niște trăsături de caracter asupra altcuiva. Aici se află și pericolul cel mai mare, căci de multe ori cei care fac planurile-cadru, programele școlare, proiectele de lecție planifică un demers didactic bazat pe ceea ce și-ar fi dorit să aibă ei în școală și nu au avut sau bazându-se pe o înțelegere superficială a generațiilor în formare. Observăm anul acesta plăcerea deosebită cu care elevii de clasa a XI-a făceau bărcuțe de hârtie. Tocmai învățaseră cum să le realizeze pentru un proiect extrașcolar. Clasa întreagă era plină de bărcuțe (nu realizate pentru proiect, ci de plăcere), orice hârtie care nu-și găsea altă utilitate

devenea rapid bărcuță. Aș pune această observație în relație cu plictiseala observată la clasele primare (pregătitoare, clasa I) în cazul unor elevi puși să lucreze cu niște fișe foarte frumoase, foarte colorate, dar asemănătoare și utilizate (previzibil) pentru toate literele alfabetului și cu uimirea acestora, cu plăcerea apărute atunci când fișele sufereau chiar și mici variațiuni. Copilul mic este mai curios din fire, se entuziasmează și se miră mai repede decât adultul în formare, dar chiar și el are nevoie de sprijinul nostru pentru a nu-i distruge interesul față de activitățile școlare.

Ieșirea din rutină, crearea unui context motivațional, inovator sunt importante și pentru cadrul didactic. De aceea managerul ar trebui să urmărească și el motivarea personalului și crearea unui climat de lucru plăcut. Adultul este, din anumite puncte de vedere, un copil mare, un copil care se bucură atunci când este apreciat, care se întristează când munca nu-i este recunoscută sau răsplătită, care are nevoie de ajutor, de îndrumare atunci când se confruntă cu situații noi, care trebuie să-și alimenteze curiozitatea sau entuziasmul, care nu are întotdeauna timp să descopere singur informațiile noi, ci are nevoie de sprijin (de formare) pentru a fi la curent cu ceea ce ar putea să-i facă munca mai frumoasă, mai atractivă.

Progresul educațional poate fi realizat cu profesori bine pregătiți și motivați, care au încredere în ei și în elevii lor, cu elevi care (re)descoperă ce înseamnă să te miri în fața lumii, să privești universul înconjurător prin ochii curiosului/filosofului care se întreabă de ce lumea este așa și nu altfel. De aceea verbul-cheie dintre cele trei prezentate la începutul acestui articol este „a motiva”, altfel spus a da suficiente motive copilului să asculte, să facă, să interacționeze, să realizeze, observând că uneori chiar și simplul zâmbet al profesorului, oferit în semn de apreciere pentru munca depusă, poate fi un motiv suficient pentru a-l determina pe elev să progreseze.

Bibliografie:

Legea învățământului nr. 84/1995

Legea învățământului nr.1/ 2011 (cu modificările și adăugirile ulterioare)

Cercul de teatru - cadru de practicare eficientă a comunicării

*Prof. înv. primar Cîrstocea Ecaterina,
Școala Gimnazială „Sf. Gheorghe”, Craiova*

Derivată din latinescul “comunis” – comun – comunicarea semnifică un fapt simplu: practicând-o omul încearcă să stabilească cu alte persoane relații prin care pot fi difuzate informații, idei, atitudini, sentimente.

A comunica nu înseamnă a emite sunete și cuvinte, ci înseamnă, în același timp, a gândi și a cunoaște. În viața de zi cu zi, oamenii sunt confrunțați cu diferite situații care cer comportamente specifice și modele de comunicare adecvate. Astfel, ei trebuie să dispună de o adevărată cultură a comunicării: cum să vorbească, unde, când, în ce situație.

În învățământul tradițional, comunicarea înseamnă vehicularea mesajului de la transmițător (învățător) la receptor (elev). Potrivit acestei scheme, elevul ia informația și apoi o reproduce mai mult sau mai puțin ad literam. Dascalul poate da definiții, reguli, modele de comunicare, dar acestea nu devin operante (în sensul unui schimb de idei) dacă elevii nu sunt antrenați să comunice (să participe la schimbul activ pe care îl presupune comunicarea) cu învățătorul și cu cei vârstnici.

Învățătorul trebuie să înțeleagă noua dimensiune pe care a căpătat-o comunicarea în vremea noastră și să elaboreze tehnici noi de învățare, prin acțiune, a acesteia.

În acest material mi-am propus să prezint o tehnologie bazată pe dramatizare, cu intenția de a provoca elevii să interacționeze în comunicare. Dramatizarea nu este o noutate didactică, dar ea poate conduce la formarea unor deprinderi de comunicare, deoarece se potrivește jocului imaginativ practicat de elevi și oferă în același timp ocazii de contextualizare a învățării.

Un cadru adecvat de utilizare a dramatizării este “Cercul iubitorilor de teatru”, unde se pot desfășura activități variate precum: vizionări de spectacole de teatru, întâlniri cu actori, punerea în scenă a unor piese de teatru pentru copii, confecționarea decorurilor și costumelor pentru acestea. În activitățile cercului menționat, ca interpreți și spectatori, elevii învață să descifreze un mesaj scris sau oral: realizează o decodare a acestuia - prin ascultare - și apoi îl transpun în propriul registru – interpretându-l.

Piese alese pentru a fi jucate, trebuie să fie educative, fără a fi didactice, scurte, cu acțiune interesantă, care să captiveze atenția spectatorilor.

Primul pas în realizarea acestui demers este lectura piesei, urmată de reluarea esențializată a firului narativ. Acesta este un exercițiu foarte bun pentru clarificarea conținutului și urmărirea liniei sale principale și oferă copiilor un model de rezumare.

Dacă se lucrează în echipe, elevii sunt îndrumați să producă cel mai clar rezumat al textului, în competiție cu celelalte grupuri, într-un interval de timp dat și într-un număr de propoziții fixat – urmând o discuție asupra calității acestuia.

Următorul pas îl constituie relatarea textului prin adăugarea de noi detalii. Acest pas îi antrenează pe elevi să-și folosească imaginația pentru dezvoltarea textului inițial. Ei pot face o descriere mai detaliată a vestimentației personajelor, inventând culori, tipuri de țesătură, forme, design. În acest moment este important să se permită copiilor să intervină în poveste cu propriile idei, fără a schimba linia principală a evenimentelor, discutată în activitatea precedentă. Acest exercițiu mobilizează elevii să-și folosească imaginația și în același timp îi face conștienți de opțiunile multiple în folosirea limbajului și de pluralitatea produselor lingvistice posibile.

În etapa următoare li se propune elevilor să-și concentreze atenția asupra personajelor (cum arată, cum se îmbracă, ce pot simți în anumite împrejurări). Începem cu identificarea personajului în funcție de o imagine. Învățătorul are o colecție de decupaje din reviste, înfățișând persoane de diferite vârste, surprinse în diferite situații și afișând o anumită dispoziție afectivă. Copiii trebuie să facă legătura dintre o imagine și un personaj din piesă și

să explice motivul alegerii făcute. Dacă vocabularul nu le permite, copiii pot exprima stările afective ale personajelor, mimând.

Reprezentarea corporală este, de asemenea, un mijloc de expresie, pentru a descrie un personaj. Elevii pot arăta cum se mișcă acesta, ce ticuri are, cât de înalt este, etc.

Urmează momentul verbalizării, când sunt căutate cele mai potrivite cuvinte și cea mai corectă înlănțuire de idei pentru a da o imagine adecvată a personajului și a emoțiilor sale. Lucrând în grup, copiii discută cum ar trebui interpretat un personaj din piesă și decid cine este cel mai potrivit să-l interpreteze.

Cu timpul, elevii vor câștiga autonomie, dar la început învățătorul trebuie să acorde mai mult sprijin pentru succesul acestei activități: să ajute copiii să decidă asupra rolurilor pe care și le asumă, să le explice ce trebuie să facă pentru a le interpreta, cum să-și schimbe vocea, ce tonalitate să folosească, cum să se poziționeze față de auditoriu.

Urmează împărțirea piesei în fragmente regizorale, de către învățător, metodă care îi ușurează munca, contribuind la nuanțarea variatelor situații, ferindu-l să piardă privirea de ansamblu.

De acum începe partea practică a realizării spectacolului: învățarea rolurilor și repetițiile. Concomitent se realizează costumele și decorurile.

În cadrul repetițiilor, fiecare grup își prezintă secvența pregătită, în fața celorlalți. Când elevii actori “intră în pielea personajelor”, ceilalți se vor comporta ca “public”. Urmează o discuție de evaluare a interpretării. Elevii își pot exprima în mod liber părerea despre cine a fost mai bun, pot să evidențieze greșelile, să facă remarci asupra modului de interpretare a unui grup, în ansamblul său. Dincolo de opiniile critice și conștientizarea erorilor, acest pas va constitui o ocazie în plus pentru a-i provoca pe copii să se exprime, să avanseze un punct de vedere personal, să se obișnuiască și să accepte diferențele de păreri asupra unuia și aceluiași fapt, să-și motiveze o alegere.

Răsplata acestei munci, realizată în săptămâni de zile, va fi, pe de o parte, reușita spectacolului prezentat în fața unui public larg, iar pe de altă parte, influențarea în cel mai înalt grad a conduitei verbale a elevilor, care acționează asupra întregii lor dezvoltări psihice.

Consider activitățile desfășurate în cadrul cercului de teatru o prelungire a actului educațional dincolo de spațiul clasic al sălii de clasă, într-un mediu special creat, în care copiii exersează actul comunicării exprimându-și deschis opiniile proprii cu privire la acțiune, personaje, interpretare, învață să evite schemele stereotipe achiziționate în mediul extrașcolar, depășesc blocajele psihologice ce ar putea împiedica asupra dialogului cu colegii și adulții; capătă receptivitate și toleranță față de interlocutori, învață să-și aprecieze corect colegii sau diferitele situații; învață să-și controleze și să-și dirijeze comportamentul expresiv; dobândesc deprinderea de a păstra liniștea și a asculta activ când colegii își exprimă punctele de vedere, adoptă o atitudine de respect față de colegi și alte persoane.

Bibliografie:

Circa-Chirilă, C, *Tehnici ludice în educație, Ghid metodic*, Editura ”Școala vremii”, Arad, 2012

Danila, I., Gherghina, D., Simiciuc, E., Șerban, D., Popescu, M., *Activitățile extracurriculare și extrașcolare. Îndrumător metodic*, Editura Didactica Nova, Craiova, 2009.

Joița, E., *Management educațional*, Editura Polirom, Iași, 2000.

* * * *Activitatea extracurriculară, de la idee la realitate. Ghid complet cu idei moderne și instrumente de lucru pentru o activitate de succes*, Editura Raabe, 2009.

Proiectarea și organizarea jocurilor didactice pentru îmbogățirea vocabularului copiilor preșcolari

*Prof. Chiș Oana-Bianca și Popa Marioara Ancuța,
Grădinița cu P.P. "Așchiuță", Cluj-Napoca*

Dezvoltarea vorbirii copiilor constituie una din problemele de bază ale activității din grădiniță, învățământul preșcolar având ca obiective principale îmbogățirea vocabularului acestora precum și însușirea corectă a structurii fonetice și gramaticale a limbii române.

Experiența acumulată în munca cu copiii ne-a dat posibilitatea să vedem în jocul didactic unul dintre cele mai eficiente mijloace de dezvoltare a vocabularului copiilor, deoarece el asigură o participare activă, atractivă și deconectantă din partea lor.

Munca cu vocabularul are o importanță covârșitoare, cuvintele alcătuind materialul de construcție al limbii. Înflorirea vorbirii, cultivarea și îmbogățirea ei constituie o preocupare majoră a fiecărei educatoare.

Pornind de la faptul că Curriculum pentru învățământul preșcolar prevede pentru fiecare grupă o multitudine de jocuri didactice atât de cunoașterea mediului cât și de limbaj, care facilitează îmbogățirea și activizarea vocabularului copiilor, ne-am propus să realizăm următoarele obiective cu preșcolarii grupei mari:

- dezvoltarea posibilităților copiilor de a percepe cuvintele ca unități lexicale și de a-și însuși corect semnificația lor
- folosirea de către copii a cuvintelor cu semnificația corespunzătoare în situații adecvate
- clarificarea și precizarea unor noțiuni prin exersarea în forme noi a jocurilor didactice cunoscute.

Toate aceste obiective ne-am propus să le realizăm printr-o desfășurare în variante noi, cu elemente ludice cât mai pronunțate și prin suplimentarea zestrei jocurilor didactice cunoscute cu altele concepute de noi. Ne-am propus, de asemenea să folosim procedee didactice care să vizeze cu precădere influențarea înțelegerii sensului cuvintelor nou-însușite

și activizarea vorbirii copiilor, prin exersarea și folosirea acestora în situații de joc anume create de noi, în diferite momente ale zilei.

Pe baza analizei rezultatelor obținute în urma evaluărilor inițiale, am reușit să desprindem printre mai multe concluzii, faptul că în această fază, sfârșitul grupei mijlocii și începutul grupei mari, ușurința în exprimare lasă de dorit.

Alegerea celor mai bune metode și procedee pentru explicarea cuvintelor noi, repetarea lor planificată în contexte diferite și folosirea lor în practică printr-un sistem de exerciții bine organizat, poate duce la însușirea temeinică și folosirea lor în vorbirea curentă.

După ce am desfășurat cu copiii activitățile din programă care se referă la meserii-observări, lecturi după imagini, jocuri didactice-am conceput o variantă nouă de joc didactic-"Ce să vezi și să nu crezi", prin care am urmărit clarificarea noțiunilor copiilor referitoare la meserii și rezultatele muncii meseriașilor. Jocul a constatat în prezentarea unor texte greșite, cu conținut hazliu, copiii având sarcina de a preciza unde este greșeala.

De exemplu: *Blocul meu e construit de brutarul cel vestit.*

Mare pâine face un croitor cu patru ace.

Bucătarul cel vestit un cui mare a prăjit.

Avionul de conduci, un bun doctor o s-ajungi.

Desfășurarea jocului sub această formă hazlie a contribuit din plin la crearea unei atmosfere plăcute, relaxate în care copiii erau dornici să descopere greșelile și să dea răspunsurile corecte, iar noi am putut urmări în ce măsură și-au însușit noțiunile despre meserii și meseriași.

Pe tot parcursul activității cu copiii am urmărit să denumim clar și corect cuvintele implicate, să dăm explicații acolo unde simțeam că este nevoie, deoarece este necesar să nu lăsăm copilul singur în fața observației fără a interveni, spre a introduce în memoria lui noțiunile exacte, ce se vor fixa și păstra în acest fel, contribuind astfel la formarea și dezvoltarea vocabularului.

În rândul jocurilor prin care am urmărit îmbogățirea vocabularului copiilor cu unele noțiuni referitoare la aspectele caracteristice anotimpurilor, am folosit cu mare succes jocul "Case minunate". La acest joc copiii aveau în fața lor câteva case din carton cu ferestre mobile. În spatele ferestrelor erau fixate imagini reprezentând diferite aspecte din anotimpuri. Pe măsură ce copiii deschideau ferestrele, spuneau ce văd de la fereastra casei lor. Elementul de joc folosit, deschiderea ferestrelor a constituit un procedeu desoebit de atractiv, copiii participând cu mare interes la joc, iar imaginile privite de la geam le-au rămas întipărite în memorie mult timp.

Tot pentru activizarea vocabularului copiilor cu noțiuni specifice anotimpurilor, am organizat jocul didactic "La piață" în cadrul tematicii "Toamna" prin care am urmărit fixarea denumirii părților componente ale legumelor. Copilul care interpreta rolul vânzătorului trebuia să precizeze care este partea necomestibilă a fiecărei legume vândute.

Exemple: *Roșia se consumă fără codiță.*

Ardeul se consumă fără semințe și cotor.

Vinetele se consumă fără coajă.

Un alt joc pe care îl organizăm adeseori cu copiii este jocul "Și jucăriilor le place să fie alintate", tot pentru diversificarea modului de exprimare al copiilor. Fiecare copil primește câte o jucărie pe care o denumește și apoi o alintă(urs-ursuleț, păpușă-păpușică etc.). În continuare, copiii pot fi încurajați să alcătuiască propoziții scurte, corecte din punct de vedere gramatical, cu sens și originale, folosind diminutivele formate de ei.

Jocul "Eu sunt..." este un joc care dezvoltă autocunoașterea și intercunoașterea copiilor într-un cadru de joc bazat pe încredere și colaborare, fixând noțiunile care se referă la trăsături de caracter. Pe masă sunt așezate jotoane cu imagini ce se reflectă în acțiuni, astfel de trăsături, de exemplu un copil care udă florile cu stropitoarea(hărnicie), doi copii care dau mâna(prietenie), un copil care ajută o bătrânică să treacă strada(politețe). După ce copiii s-au familiarizat cu imaginile și cu sensul lor, iar restul se așează în cerc, în jurul celui ales și iau, pe rând, câte un jeton care consideră ca reprezintă o calitate a acestuia, rostind cu voce tare *Andrei este harnic*. Dacă el consideră ca acea trăsătură i se potrivește, va spune *Eu, Andrei, sunt harnic*, iar dacă nu crede că îl caracterizează, va pune jetonul deoparte. La sfârșit va spune toate trăsăturile pozitive de caracter care i-au fost atribuite și cu care a fost de acord *Eu sunt harnic, vesel, politicos*.

Cea mai mare bucurie a părinților este să-și vadă copiii sănătoși, bine dezvoltați, cu vorbirea "frumos curgătoare și limpede ca cristalul", cum ar fi zis și marele nostru povestitor Ion Creangă. Bucuria firească a părinților este împărtășită și de părinții spirituali-educatorii. Totuși, părinții și educatorii, își fac un țel nobil din a dezvolta o personalitate armonioasă copiilor pe care îi au în grijă.

Cum vorbesc copiii noștri?-este o problemă permanentă pentru cei mari. Unii vorbesc fără dificultăți, cursiv, expresiv și frumos, dar alții se poticnesc, vorbirea lor este neclară, nesigură și uneori peltică. Cu timpul, ca umare a reacției celorlalți, la acești copii se dezvoltă un sentiment de jenă, un complex de inferioritate.

Făcând din învățarea prin jocurile didactice un stil obișnuit de lucru cu copiii, am putut constata nu numai progrese din partea celor mai puțin vorbăreți și cu un ritm mai lent de lucru, ci și o participare voluntară tot mai deschisă a tuturor copiilor din grupă, un interes sporit pentru activități.

Imperativ al învățământului modern tratarea diferențiată reprezintă o necesitate a învățământului preșcolar, un principiu de organizare, constând în egalizarea șanselor de instruire a preșcolarilor în vederea integrării în clasa pregătitoare.

Educatoarea are datoria de a fructifica în permanență noile modalități de realizare a activităților cu copiii, găsind forme și mijloace cât mai originale pe care să le adapteze nevoilor acestora, sporinde-le în acest fel capacitatea de a aplica cele învățate în situații noi.

Consierăm că rezultatele obținute ne îndreptățesc să creдем că desfășurarea acestor jocuri le-a creat copiilor o experiență colectivă plăcută, nu i-a obosit, ci le-a oferit oportunitatea

de a folosi cele învățate în situații de viață variate, optimizându-le în aceeași timp, capacitatea de relaționare atât cu adulții cât și cu alți copii, de integrare eficientă în mediul natural, social și cultural.

Concluzia generală desprinsă este aceea că jocurile didactice își îndeplinesc cu succes sarcina de a îmbogăți, clarifica și preciza noțiunile nou-introduse în vocabularul copiilor, contribuind în același timp din plin la activizarea lui.

Bibliografie:

1. Law Nolte, D.; Harris, R.; „Copiii învață ceea ce trăiesc-educația care însuflă valori”, Editura Humanitas, București, 2007
2. Stoleru, C. P.; Aspecte psihologice și psihopedagogice privind sistemul de valori la vârsta copilăriei, „Activități metodice în grădiniță”, Revista de Pedagogie, București, 1981.

Textul literar ca pretext al cunoașterii de sine

*Bibliotecar Bouleanu Codruța Iulia,
Școala Gimnazială "George Poboran", Slatina - Olt*

Opera literară reprezintă cel mai complet depozit al inteligenței omenești, înmagazinând în structura ei cunoștințe, sensibilitate, fapte, pe care le păstrează intacte un timp nedefinit. Ea trebuie înțeleasă ca un mecanism viu în educația literar- artistică. Întrucât aceasta se constituie drept obiect de cunoaștere al ei, are menirea de a provoca educația literar- artistică spre o dezvoltare și în special antrenează elevul într-o activitate de autoformare.

Lectura este un act de mare complexitate care presupune nu numai prezența unui cititor (lector) și a unui text, ci și interacțiunea acestora.

Mai mult decât atât, lectura este influențată de contextul în care are loc. Este importantă delimitarea principalelor componente ale lecturii (text-lector-context), precum și a caracteristicilor acestora.

Textul reprezintă, de fapt, atitudinile autorului, atitudini care se manifestă în propriile trăiri față de lume, față de valorile umane, atitudini care evidențiază anumite concepte de viață, crezuri, idealuri, convingeri.

Lectorul vine cu structurile sale cognitive (bazate pe cunoștințele lui de limbă, despre lume etc.) și afective (bazate pe particularitățile lui emotive, pe starea în care se află la un moment dat), dar și cu strategiile prin care, în procesul lecturii, găsește, descoperă sensuri în text. Aici se potrivește o afirmație a lui Pierre Bayard, profesor de literatura franceză la Universitatea din Paris și psihanalist, și anume: *nu există text literar independent de subiectivitatea celui care îl citește*.

Actul complex al lecturii înseamnă mai mult decât *prima lectură* privită din perspectivă emoțională a cititorului. Dincolo de faptul că place sau nu, un text/ operă literară, actul lecturii

și interpretarea într-o manieră personală trebuie să includă reflecția asupra problematicii operei și descifrarea contextului lecturii.

Dincolo de întâmplări, personaje, elemente de compoziție și stil, o operă literară este, pentru cititor, primul contact cu viața și cu tot ce presupune ea (oameni buni/oameni răi-personaje pozitive vs. personaje negative; încercările prin care, firesc, trece fiecare sunt prefigurate de întâmplările prin care trec personajele; felul în care abordăm o problemă și modalitatea în care înțelegem s-o rezolvăm se poate asemăna cu lupta interioară a personajelor din cărți).

Citind și diversificând lectura, elevul începe să-și dezvolte spiritul critic, lucru care îi imprimă o anumită selectivitate. În felul acesta, cititorul va avea tendința de a alege acele lecturi în care se va regăsi sau care îl vor ajuta să crească spiritual și intelectual.

Diversificând lectura, în felul acesta, literatura ar putea deveni pentru elev acel spațiu muzeal unde sunt expuse cele mai reușite creații literare. De aici profesorul și bibliotecarul sunt acele persoane care pot transforma, pentru tineri, acest muzeu literar într-un spațiu deschis, primitiv și activ.

Discutând, problematizând, realizând activități educative în care elevii devin adevărați parteneri de comunicare, profesorul sau bibliotecarul are puterea să aducă lumea din opera literară mai aproape de cititor transformându-o într-un univers viu.

Rolul cadrelor didactice în formarea și dezvoltarea gustului pentru lectură, este esențial. Personalitatea tânărului este strâns legată de actul citirii; fiecare are posibilitatea de a-și forma caracterul, într-un mod anume datorită învățăturilor desprinse din cărți. Tot prin intermediul lecturii, atât părinții cât și cadrele didactice pot observa anumite înclinații ale copilului, înclinații aflate în strânsă legătură cu tipul de inteligență pe care tânărul o posedă.

În timpul lecturii se întinde între cititor și autor o punte; ei se întâlnesc în atmosfera și conflictul povestirii. Cititorul trăiește sentimentele autorului; iubeste, se teme, uraste cu el. Se regăsește în personajele din carte, se recunoaște în personajele ei, descopera gânduri și pasiuni pe care le-a avut, probleme de viață care și lui i s-au pus. Mai mult decât oricare din tehnicile audio-vizualului prin care sunt vehiculate valorile culturii, lectura cartii ofera celui care o parcurge, pe lângă satisfacțiile ce le aduce orice fapt inedit, prilejuri unice de reflecție, de meditație. Ea îndeamna la introspecție, angajează valori formative care își pun amprenta pe întregul comportament al cititorului. Tocmai de aceea se apreciază ca lectura (carti, reviste, ziare, diverse publicatii), ar trebui să fie una dintre cele mai răspândite și intense activități ale omului modern.

Cartea de lectură are un rol deosebit în educarea afectivității copilului, stimulându-i sensibilitatea, generozitatea, omenia, gustul estetic, optimismul, dragostea de viață și un bogat ansamblu de trăsături afective care îl îmbogățesc sufletește ca om. Și-apoi, indiferent de ce drum își alege în viață sau ce profesie va practica mai târziu, cultura generală și bogăția spirituală – a lui ca individ și ca un bun specialist – sunt tributare cărții, prieten nedespărțit în orice împrejurare, mijloc de relaxare și educație permanentă. Copilul, atunci când citește o carte, se identifică cu personajele literare care-i apar în poveste și astfel, treptat, treptat, își formează un tipar de personalitate. Primul contact cu cartea este foarte important, de aceea el trebuie încurajat și îndrumat în permanență.

Mihai Eminescu spunea: „Citește! Citește mereu, creierul tău va deveni un laborator de idei și imagini din care vei întocmi înțelesul și filosofia vieții.”

O tipologie a lectorilor ar include: lectorul „alter ego” – primul cititor al rândurilor pe care le scriu acum sunt eu însumi (lectura coincide aproape cu elaborarea scriptică, iar elaborarea scriptică se transformă în lectură); lectorul vizat – destinatarul (este cel pe care îl are nemijlocit în vedere emitentul unui text); lectorul prezumtiv – numit de unii și *ideal* (este cel pe care autorul îl revendică fără a-l cunoaște, este cititorul pe care și-l imaginează poetul); lectorul virtual – numit și *implicit* sau *model* (este un construct abstract cu rolul de a prestructura potențialitățile semantice ale textului); lectorul înscris (este cititorul reprezentat „în carne și oase” în text); lectorul real – empiric (este cititorul propriu-zis).

Putem spune că pentru fiecare individ, lectura poate avea o semnificație aparte. Sunt relevante în acest sens afirmațiile pe care diverse personalități le-au făcut în legătură cu această temă.

Un proverb latinesc spune că „Cine notează citește de două ori”. Căci lectura nu înseamnă doar pricepere și înțelegere, conectare la universul de idei al cărții ci, în același timp, presupune fixarea informațiilor pentru o regăsire ulterioară. Notele personale fac parte din tehnica muncii intelectuale, ele contribuie la disciplinarea procesului de lectură și studiu. Este vorba de o deprindere de a recepta într-un mod critic și de a sintetiza conținutul.

Ca o concluzie, trebuie subliniat faptul că nu există o educație temeinică și sănătoasă, fără lectură. Aceasta dezvoltă și îmbogățește vocabularul, relaxează, lărgeste orizonturile, îmbogățește cultura generală, educă și disciplinează, face viața mai frumoasă și mai ușoară, și nu în ultimul rând, lectura este calea spre cunoașterea a tot ce înseamnă viață (tratând toate problemele ei: iubirea, dezamagirile, teama, chestiunile politice și sociale, istoria, necazurile, frumusețea, urâtul, calitățile și defectele oamenilor ș.a.m.d) dar și autocunoaștere. Citind, un om își descoperă rădăcinile, află istoria poporului său sau se poate regăsi într-un erou dintr-o carte, formându-și astfel caracterul. Astfel, lectura este cunoaștere și autocunoaștere din mai multe puncte de vedere: istoric, cultural, social, politic și psihologic. Această multiplă cunoaștere și autocunoaștere se poate realiza sub atenta supraveghere a părintelui sau a cadrelor didactice. Acestea din urmă pot orienta lectura unor texte în direcția dorită. Spre exemplu, basmele *Harap Alb* sau *Sarea-n bucate*, pot fi receptate din punct de vedere psihologic, ca texte motivaționale. Personajul Harap Alb, la început naiv și imatur, devine apoi, prin încercările la care este supus de către Spân, un lider veritabil; fata cea mică din basmul lui Petre Ispirescu își demonstrează treptat înțelepciunea prin răbdare. Citind aceste povești din punctul acesta de vedere, cei mici pot căpăta mai multă încredere în ei având drept model personajele din basme. În aceeași manieră, tânărul public cititor poate fi ajutat să se cunoască, spiritual vorbind (lectura și explicarea textelor religioase la ore), istoric (abordarea unor texte literare de inspirație istorică pe lângă studiul propriu-zis al istoriei) sau moral.

În acest sens, de cunoaștere și apoi de autocunoaștere, biblioteca școlii *George Poboran* a inițiat în anul școlar 2016/2017 un proiect educațional la nivelul unității intitulat *Lectura, călătorie interioară*. Acesta a avut ca obiective dezvoltarea sensibilității și afectivității elevilor, cultivarea frumosului, îmbogățirea orizontului cultural și spiritual al copiilor, dar și descoperirea unor talente prin valorificarea tipurilor de inteligență pe care copiii le posedă.

Lucrurile au devenit mai complexe în anul acesta școlar, când biblioteca școlii noastre a inițiat alte două proiecte educaționale, de această dată la nivel local în parteneriat cu instituțiile de cultură din orașul nostru (Casa Corpului Didactic, Inspectoratul Școlar Județean Olt, Biblioteca Județeană ION MINULESCU). Proiectele, *Biblioteca și bibliotecarul în contextul societății de ieri, de azi și de mâine* și *Lectura, cunoaștere și autocunoaștere*, au ca obiective principale formarea unor tineri bine ancorați într-o cultură sănătoasă bazată pe valoare, respect pentru carte și pentru actul lecturii, formarea unor personalități puternice și a unor caractere frumoase, conștientizarea importanței pe care lectura o are în viața noastră, (re)descoperirea istoriei cărții și a bibliotecii iar odată cu aceasta evidențierea rolului pe care bibliotecile l-au avut în societate prin oamenii învățați, fie ei bibliotecari, scriitori, filozofi, matematicieni, ș.a.m.d.

Modelarea, ca mecanism de învățare în procesul lecturii, se bazează pe ipotezele de lectură emise de cititor, de sens semantic și comunicativ, antrenând operații cognitive și lingvistice.

Bibliografie:

Alina Pamfil, *Studii de didactica literaturii române*, Editura Casa Cărții de știință, Cluj-Napoca, 2006;

Octavia Costea, *Didactica lecturii, o abordare funcțională*, Editura Institutul European, Iași, 2006

Proiectul unei activități didactice de stimulare a creativității preșcolarilor utilizând metoda inovatoare „Tinkering”

*Prof. înv. preșcolar Ciulei Florentina,
Grădinița „Rază de Soare”, Târgoviște - Dâmbovița*

PREZENTARE TEORETICĂ A METODEI „Tinkering”:

Această metodă inovatoare a fost dobândită de către cadrele didactice din Grădinița „Rază de Soare” Târgoviște în cadrul Parteneriatul strategic Erasmus+ „Traces of Europe” cu prilejul participării la activitatea transnațională de învățare/predare/formare din Bobbio- Italia, instituția școlară *Istituto Comprensivo di Bobbio Capoluogo*.

Scopul parteneriatului îl reprezintă satisfacerea nevoii de dezvoltare profesională, permițând școlilor implicate să dobândească metode inovatoare pentru a facilita achiziționarea tuturor celor 8 competențe-cheie de către elevii de la 4 la 13 ani, prin integrarea acestora în programele școlare.

Tinkering reprezintă un concept care vizează știința, arta și tehnologia, alimentând creativitatea, generând idei și soluții noi.

Elemente de bază ale acestei metode:

- Se realizează conexiunea între știință și artă;
- Este o metodă jucăușă și inventivă;
- Se începe de jos în sus, de la exemplu la teorie și explorare la produs final;
- Contează procesul, nu finalitatea;
- Clasa se transformă într-un magazin (copilului îi este permis să utilizeze orice material dorește);
- Este încurajată reciclarea materialelor, reutilizarea într-un mod creativ;
- Evitarea senzației de teamă (nu trebuie să fie sugerat nimic);
- Stimulează colaborarea între membrii echipei;
- Profesorul este partener de joacă (copilul nu este dependent de profesor), oferă doar sugestii;
- Profesorul privește și încurajează copilul (nu spune „nu este bine”);

Energia electrică este adesea discutată în termeni gravi: căderi de tensiune, electrocutare, etc. Dar, atâta timp cât sunteți în siguranță, electricitatea poate fi, de asemenea, încântătoare și frumoasă. Această activitate vă va ajuta să înțelegeți mai bine cum curge electricitate printr-un circuit și vă permite să vă jucați în condiții de siguranță cu lumină, creând în același timp, ceva distractiv.

PARTEA APLICATIVĂ:

Grupa: mare (nivelul II)

Tema anuală: Când, cum și de ce se întâmplă?”

Tema săptămânii: „Călătorie în Ținutul alb”

Tema activității: „Cum luminăm căsuțele viețuitoarelor polare?” - Componente ale circuitului electric

Activitate pe domenii experiențiale: Domeniul Științe

Categoria de activitate: Cunoașterea mediului

Mijloc de realizare: experiment

Obiective:

O1: să denumească, pe baza observațiilor efectuate, componente ale unui circuit electric;

O2: să asambleze piesele circuitului electric, pentru asigurarea iluminării căsuțelor.

Metode și procedee: explicația, conversația, observarea, exercițiul, experimentul, demonstrația, metoda activităților practice, tinkering.

Aplicant: 15 cadre didactice din Grădinița „Rază de Soare” Târgoviște, membrii echipei parteneriatului strategic Erasmus+ „Traces of Europe”.

Descrierea activității:

Faza I: În cadrul activității cunoașterii mediului, se va experimenta cum se realizează și cum funcționează un circuit electric necesar pentru iluminarea adăposturilor animalelor polare (confecționate anterior, în cadrul activității practice).

Faza a II- a (intuirea și prezentarea materialelor): Se prezintă componentele necesare iluminării adăposturilor - elementele unui circuit electric: leduri, folie de aluminiu, baterii pentru ceas de mână, lipici, foarfece.

Faza a III-a: (explicare etapelor de realizare și asamblare a circuitului): Se vor asambla componentele în vederea obținerii unui circuit electric și apoi, circuitele vor fi așezate pe adăposturile viețuitoarelor polare.

În urma mobilității profesorii participanți cât și toți membrii echipei de proiect grădiniță au proiectat și structurat lecții pe baza noii metode utilizând instrumentul web Learning Designer. Aceste lecții vor fi aplicate în clasă și ulterior vor fi încărcate pe platforma web a proiectului „Traces of Europe -Active method for learning”, www.tracesofeurope.net, constituind resurse educaționale pentru profesorii europeni.

Proiectul este finanțat de Uniunea Europeană. Această comunicare reflectă numai punctul de vedere al autorului și Comisia nu este responsabilă pentru eventuala utilizare a informațiilor pe care le conține.

Jocul de construcții ca instrument didactic

*Prof. înv. primar și preșcolar Comșa Carmen,
Grăd. cu P.P. "Pinocchio", Mediaș*

Jocul este activitatea fundamentală a copilului preșcolar, influențând întreaga conduită și prefigurând personalitatea în plină formare a acestuia.

Jocul constituie un veritabil revelator al evoluției mentale, un instrument pentru a măsura procesul de maturizare și dezvoltare mentală și afectivă a copilului.

Creativitatea este o capacitate generală proprie tuturor preșcolarilor, fiecare dispunând de ea într-o măsură mai mare sau mai mică. Curiozitatea, dorința de a realiza o construcție mai deosebită decât a altor colegi le creează copiilor un puternic motiv pentru a fi creativi, pentru a aduce ceva nou în fiecare construcție pe care o realizează. Niciodată același copil nu va realiza o construcție identică cu cea construită anterior, întotdeauna va avea elemente noi, ce nu au existat în cele precedente. În jocurile de construcții, creativitatea copiilor este „la ea acasă” deoarece în acest tip de joc, copilul se manifestă liber, independent. Construcțiile copiilor au ca sursă de inspirație realitatea, la care se adaugă fantezia lor. Le prilejuiesc trăiri afective deosebit de puternice deoarece construind, ei se și văd trăind în lumea construită de ei: sunt regi și regine, locatari în blocuri, prinți și prințese în palate și castele.

Pentru ca prezentarea acestui material să aibă o structură metodică voi evidenția principalele aspecte implicate în folosirea jocurilor de construcții în scop didactic:

1. Favorizează cooperarea copiilor

Finalizarea unei construcții le aduce copiilor satisfacția reușitei proprii sau grupului cu care au realizat lucrarea. Astfel sunt promovate și relațiile de colaborare, este asigurat un climat afectiv favorabil, se dezvoltă sentimentul apartenenței la grup. De pildă, în construcția ”Orășelul copiilor” realizată de copiii grupei mari, printr-o abordare interdisciplinară, cu cântece și poezii adecvate temei, folosind ca fond muzical “Anotimpurile” de Vivaldi, copiii au fost stimulați pentru realizarea blocurilor și a caselor de locuit, a parcului de joacă cu cât mai multe elemente, au realizat construcții originale uzând de deprinderile și abilitățile dezvoltate anterior, dar și de varietatea de materiale: cuburi, Lego, materiale de construcții metalice, forme geometrice din lemn și plastic, material din natură etc. Deși tema a fost realizată în comun, fiecare copil și-a folosit creativitatea proprie în îmbinarea diversificată a elementelor pentru lucrarea sa, astfel încât s-a obținut o lucrare amplă.

La lucrarea ”Îl așteptăm pe Moș Crăciun”, copiii au construit adevărate “șosele” pe care să poată veni “sania Moșului”, ajutându-l să ajungă mai repede. Pe lângă materialele specifice construcțiilor, aici au folosit și materiale din natură: crenguțe de brad, mușchi de copac, popcorn, precum și personaje: păpuși, animale în miniatură, personaje create de ei.

2. Indică o evoluție a tematicii și a tehnicii de lucru

Jocurile de construcție ne însoțesc în parcurgerea întregii tematici educaționale. De exemplu, pe parcursul temei „Toamna” cu toate subtemele ei, construcțiile cu teme date sau create de copii au fost prezente zilnic. Astfel, din lucrările realizate pot enumera: “În grădina de legume”, “Livada”, “Căsuța păsărelelor”. Copiii au fost deosebit de receptivi și au lucrat împreună sau individual făcând schimburi de idei, cooperând pentru realizarea temei, venind cu completări practice sau verbale.

Pentru a da valoare lucrărilor create, le-am folosit pentru estetizarea spațiului educațional și pentru realizarea unor expoziții la nivel de grădiniță cu diferite prilejuri: sărbătorirea “Zilei Naționale a României” (1Decembrie), “Iată, vin colindători!”, “Ziua Recoltei” ș.a.

Construcțiile preșcolarilor capătă o întindere tematică remarcabilă odată cu înaintarea copiilor în vârstă, ele reflectând curiozitatea și interesul din ce în ce mai mare față de mediul înconjurător. Pentru a sprijini interesul copiilor față de mediul social și a-i ajuta să-și îmbogățească reprezentările despre mediu, am organizat numeroase activități în aer liber, plimbări, vizite, viziunări TV, viziunări de desene animate, jocuri pe calculator. Cunoștințele dobândite cu aceste prilejuri îi ajută să-și proiecteze lucrările cu mai multă precizie. Creativitatea și inventivitatea în construcții poate crește dacă sunt stimulate și abordate practic ca funcție a întregii personalități a copilului. Educatoarea are un rol hotărâtor în dezvoltarea potențialului creativ și inventiv al copilului dacă diversifică și diferențiază adecvat conținutul și metodologia activității didactice în raport cu receptivitatea optimă a preșcolarilor față de aceste activități.

3. Valențele educative în diferite arii curriculare

Jocul de construcții poate și trebuie să constituie activitatea dominantă în cadrul jocurilor și activităților alese. Prin el se pot manifesta și educa disponibilitățile creatoare ale

copilului, prin imaginarea diferitelor variante de realizare a construcției, prin alegerea celor mai avantajoase materiale, prin învățarea din propriile greșeli, prin confruntarea părerilor sau lucrărilor proprii cu cele ale colegilor.

Prin jocurile de construcții *li se dezvoltă* copiilor și *stima de sine*. Astfel am urmărit să cunosc interesele fiecăruia, capacitățile proprii, iar în funcție de acestea să le trasez sarcini individual sau în grup.

Colaborând permanent, copiii au *posibilitatea de a se cunoaște reciproc*, își respectă unul altuia abilitățile, vin cu idei noi, pentru a se completa reciproc.

Astfel, în construcția „Grădinița mea” am folosit ca elemente novatoare cuburile cu litere, pe care copiii le-au așezat în diferite puncte ale construcției. După ce construcția a fost terminată, pe baza ei am realizat jocul de *educație moral-civică* „Cine sunt prietenii mei”. Pe rând, fiecare copil și-a ales un cub cu literă și a numit după respectiva inițială un prieten (imaginar), pe care apoi l-a descris, atribuindu-i acele calități pe care ar dori el să le aibă. Le-am cerut apoi să motiveze de ce și-ar alege ca prieten un copil ca cel descris, iar apoi să se compare pe sine cu cel imaginat.

Un alt element de noutate pe care l-am promovat a fost folosirea jocului de construcție *ca bază pentru activitățile matematice*. Mai întâi am realizat construcția „Grădina Zoologică”, prin amplasarea unor animale în miniatură în interiorul marcajelor și am formulat cerința de a crea probleme de adunare sau scădere cu o unitate. Copiii s-au jucat cu animalele, scoțându-le din „cuști” ori trimitându-le „să se culce”, îndeplinind totodată în mod original, creativ, sarcinile trasate. Fiecare a avut posibilitatea să își aleagă variante de probleme și de rezolvare, adaptate capacităților proprii și să-și compare propunerea făcută cu cea a colegilor, să se autocorecteze sau să îi corecteze pe alții.

În jocurile de construcții „Grădina de zarzavat” sau „Pe aleile toamnei” am grupat figurile geometrice ale truselor Logi I și II după formă, mărime, culoare, am comparat numărul de elemente, am pus în corespondență cifrele cu elementele mulțimilor, am numărat, am stabilit ordinea în șirul numeric, am rezolvat probleme. În acest fel copiii folosesc noțiunile învățate în mod conștient și le aplică în contextul inedit creat chiar de ei, ceea ce determină însușirea cunoștințelor matematice mult mai ușor și plăcut pentru ei, fără constrângerile impuse de activitățile clasice.

Activitățile de construcții oferă educatoarei posibilitatea de a observa și constata gradul de dezvoltare a creativității copiilor, a capacității lor de a inova, de a realiza ceva ce nu au mai realizat. Aceste activități își aduc contribuția la îmbogățirea vieții lor afective, copiii încercând un sentiment de bucurie când reușesc să termine o lucrare, aspectul acesta dându-le încredere în forțele proprii și dezvoltându-le tot mai puternic gândirea creatoare.

De asemenea, prezentarea materialului într-o formă cât mai atractivă îi influențează pe copii *sub aspect estetic*. Varietatea materialelor folosite- forme, culori- le oferă inepuizabile modalități de realizare a unor lucrări. Prin mănuierea materialelor *li se dezvoltă și perfecționează sensibilitatea tactilo-motrică*, li se dezvoltă gândirea și se deprind cu reprezentări independente, creatoare.

Am încercat să argumentez, că dezvoltarea creativității și capacității de inovare a copiilor de vârstă preșcolară este posibilă și ușor de realizat prin jocul de construcții. El este una din formele de joc plăcute, la care educatoarea poate apela și pe care o poate proiecta și realiza în funcție de condițiile concrete ale oricărei grupe și alături de oricare copil.

Bibliografie:

Barbu H.; Popescu E.; Șerban F., Activități de joc și distractiv-recreative, EDP, București, 1993

Revista Învățământului Preșcolar, colecția 2005-2006

Colaborare europeană prin Platforma eTwinning

*Prof. Greta Cojocariu,
Școala Gimnazială Nr. 11, Botoșani*

Colaborarea între școli europene în cadrul unor proiecte, motivează și determină participarea activă a elevilor și părinților. Platforma eTwinning oferă numeroase posibilități de a include clasele de elevi în proiecte pe diferite teme, în care schimbul de bune practici între copii de diferite naționalități este extrem de util pentru dezvoltarea de competențe.

Am intrat ca partener în Proiectul „Let's sing and dance NOT only for Christmas but also for Spring and nature!” în octombrie 2016 și s-a derulat până în iunie 2017. Am fost unul din cei 20 de parteneri din 8 țări europene (Polonia, Grecia, Cipru, Spania, Ucraina, Finlanda, Bulgaria, Romania) care au participat la acest proiect.

Copiii participanți la proiect sunt școlari în vârstă de 7 ani. Am informat elevii, le-am explicat ce aveam de realizat și au fost foarte încântați. Am fotografiat școala și clasa în care învățăm și le-am postat pe Twinspace. Copiii s-au prezentat în limba engleză, iar eu am făcut poze și filmulete de prezentare împreună cu părinții. Am învățat cantece de Crăciun, le-am înregistrat și le-am postat în twinspace-ul proiectului. Am prezentat activitățile pe care le-am desfășurat prin postare de imagini (poze și filmulete). Am contribuit la desenul pe calculator - logoul proiectului- în programul colorillo la care fiecare școală și-a adus contribuția și am colaborat cu grădinița „Șotron”, înscrisă în același proiect. Pe calculatorul din clasă am urmărit postările copiilor din celelalte țări participante și am discutat despre diversitatea europeană, despre culturile specifice celorlalte țări, despre simbolurile UE.

Am încercat să explic copiilor cât de importantă este deținem competențe de comunicare în limba engleză, de interrelaționare cu copii din alte țări, dar și competențe de utilizare a calculatorului în activitățile din școală și din afara ei. Am apelat la ajutorul părinților elevilor pentru filmări sau postări.

Am interacționat cu ceilalți parteneri prin intermediul twinspace-ului, e-mail. Am vizionat cu multă bucurie prezentările celorlalte țări. Am încercat să se prezinte în limba engleză, am învățat cantece despre Crăciun și primăvară, am făcut primbări în natură, am citit

și recitat poezii, am postat câteva filmulețe și fotografiile din timpul activităților noastre și am urmărit mereu înregistrările partenerilor. Am colaborând prin corespondența on line, twinspace, mail, skype, facând schimb de cantece, desene și jocuri. A fost un adevărat schimb cultural între elevi și profesori, am cunoscut cu toții diversitatea culturală europeană dar și foarte multe lucruri, activități care sunt asemănătoare. Copiii au desenat, iar densenele lor le-am aranjat într-un PPT pe care l-am prezentat celorlalți participanți. Am prezentat o evaluare a activităților desfășurate în cadrul ședinței cu părinții.

Pe parcursul derulării proiectului am utilizat calculatorul, internetul, -e-mailul, am comunicat cu profesori din alte țări partenere; am organizat Twinspace-ul proiectului pe care s-a desfășurat toată activitatea; am realizat prezentări power point, am realizat prezentarea copiilor și a școlii; prin programul colorilo am realizat elemente pentru Logo-ul proiectului, am realizat un movie maker de evaluare a proiectului; am postat pe Youtube filmele cu cantecele și dansurile copiilor; am utilizat telefonul pentru a înregistra activitățile, dansurile la care au participat copiii; am făcut fotografiile cu aparatul sau cu telefonul; am realizat un Movie Maker.

A fost o bucurie pentru copii dar și pentru părinții lor, văzându-i printre atâția alți elevi din Europa. Am încercat să dansăm pași de dans după postările partenerilor.

Proiectul a avut un impact imens asupra copiilor: au descoperit că există diversitate în lume, că toți copiii sunt la fel, că doresc să învețe, să se joace, să fie pace, dar că sunt și lucruri sau obiceiuri care ne deosebesc de alte popoare. De asemenea, au înțeles importanța comunicării în limba engleză pentru a ne putea înțelege cu copiii din alte țări, le-a crescut sima de sine.

Schimbul de bune practici cu colegii din alte țări europene pe teme culturale și de diversitate culturală mi-a îmbogățit experiența didactică, am înregistrat progrese în comunicarea în limba engleză, am învățat unele elemente noi de utilizare a noilor tehnologii (ex. colorilo, padlet).

Colegii din școală au apreciat participarea la astfel de proiecte.

Părinții copiilor s-au implicat în realizarea de înregistrări, au conștientizat importanța utilizării limbilor străine, au fost mândri de copiii lor.

Participarea la proiect a fost apreciată mult de elevi, părinți și celelalte cadre din școală care au urmărit postările proiectului. Am interacționat cu partenerii prin intermediul twinspace-ului, e-mail-ului. Copiii au dorit să învețe salutul în limbile popoarelor partenere.

Legături video către rezultatele proiectului se pot urmări pe:

<https://www.youtube.com/watch?v=U3azuMu4IVU>;

<https://www.youtube.com/watch?v=LbpywBKyf2Q>;

<https://youtu.be/kJYXny4QqU>;

https://youtu.be/Zl_ntC1_pwM;

<https://twinspace.etwinning.net/30880/materials/images>

Utilizarea softului educațional și a manualului digital în procesul de predare - învățare

*Prof. Cicios Maria,
Liceul Teoretic "Eugen Pora", Cluj-Napoca*

În instituțiile de învățământ de toate gradele, studiile științifice cu subiecți de diferite vârste și la diferite discipline de studiu, au demonstrat valențele psihopedagogice ale instruirii asistate pe calculator, valorificabile atât în instruire cât și în autoinstruire.

Formarea competențelor descrise în programa școlară nu este posibilă doar prin utilizarea unor strategii clasice de predare-învățare-evaluare. Instruirea diferențiată individuală, pe grupe de nivel, cu ajutorul softului educațional, realizat de către cadrele didactice, poate fi o alternativă de succes.

Manualul digital formează primele deprinderi structurate de navigare pe computer, tabletă și internet dezvoltând abilități de folosirea a noilor tehnologii necesare oricărei profesii viitoare. Manualul digital este primul pas al trecerii de la computer „loc de joacă” la „spațiu de învățare”.

Softul educațional reprezintă orice produs software în orice format (exe sau nu) ce poate fi utilizat pe orice calculator și care reprezintă un subiect, o temă, un experiment, o lecție, un curs, etc., fiind o alternativă sau unica soluție față de metodele educaționale tradiționale. Softul educațional este proiectat fie conținând propria strategie didactică, fie ca un moment precis într-un set de strategii posibile, din care profesorul poate alege; prin urmare, nu orice produs multimedia cu conținut educațional poate fi utilizat ca soft educațional. În actul educațional se pot utiliza diferite tipuri de soft-uri educaționale.

Prezentarea interactivă de noi cunoștințe (Computer Based Learning) presupune utilizarea mijlocită a calculatorului în procesul predării. Materialul de învățat se prezintă pe baza unui anumit tip de interacțiune. Astfel, calculatorul preia din funcțiile profesorului, însă comunică cu elevii prin intermediul acestuia și poate fi proiectat (sunt precizate una sau mai multe secvențe din conținut; elevii sunt solicitați să își exprime părerea, să răspundă la o întrebare, să rezolve un exercițiu; se poate trece la următoarea etapă doar după ce se prezintă aprecierea răspunsului, iar în funcție de corectitudinea acestuia secvențele anterioare pot fi reluate sau activitatea poate continua mai departe).

Exersarea asistată de calculator (Computer Assisted Training) -este softul ce caracterizează următoarea situație- când subiectului i se pun la dispoziție programe specializate care-l ajută să fixeze cunoștințele și să capete deprinderi specifice prin seturi de sarcini repetitive, urmate de aprecierea răspunsului subiectului. Exercițiile pot fi propuse într-o ordine prestabilită sau în mod aleator sau pot fi generate în timpul sesiunii de lucru.

Competența digitală implică utilizarea cu încredere și în mod critic a tehnologiei din societatea informațională și deci abilitățile de bază privind tehnologia informației și a comunicării ușurând activitatea atât a elevilor cât și a profesorilor la orele de Educație tehnologică.

În cadrul orelor de Educație tehnologică se pot realiza aplicații practice. Orientarea procesului de activitate practică a copiilor trebuie făcută spre reprezentarea propriilor sentimente, atitudini, găsim mijloace proprii de reprezentare, deprinderi de mânăuire și de alegere a instrumentelor și materialelor necesare (carton, hârtie, lemn, paie, polistiren, creioane simple și colorate, cariocă, bețișoare arse la capăt, scobitori, bețe de chibrituri, sârme, material plastic, cauciuc, sticlă, plastelină, hârtie glacee, deșeuri textile, pânză, material din natură (frunzele, semințele, florile, diversele legume și fructe) care prin diversitatea formelor și varietatea coloritului, a posibilităților de îmbinare, oferă un cadru larg dezvoltării imaginației și gândirii creatoare.

În cazul aplicațiilor practice instruirea include patru etape: Prezentare, Ghidare, Exerciții practice, Verificare. Tutorialul include primele două etape, însă nu angajează școlarul în activitatea practică sau de testare, aici intervine măiestria profesorului și prevederea activităților specifice. Tutorialele sunt recomandate pentru prezentarea informațiilor faptice, pentru învățarea unor reguli, principii, pentru învățarea unor strategii de rezolvare a unor probleme, pentru demonstrarea unor tehnici etc.

Activitatea desfășurată în cadrul activităților practice de la Educație tehnologică stimulează activitatea de cunoaștere a copiilor, permite aplicarea în practică a cunoștințelor însușite, consolidarea și aprofundarea lor. Desfășurarea activităților practice permit educarea și dezvoltarea multor procese psihice (percepția, spiritul de observație, reprezentările, atenția, memoria, gândirea, imaginația) și a unor însușiri de personalitate: spiritul de inițiativă, încrederea în posibilitățile proprii, dorința de a lucra în colectiv, atitudinea creatoare față de frumos, simțul estetic, atitudinea justă față de muncă și rezultatele ei, perseverența, sârguința, hărnicia.

Cu ajutorul programelor didactico-informatică, a softurilor educaționale, se eficientizează procesul de predare-învățare-evaluare a cunoștințelor. Utilizând softurile educaționale în cadrul activităților se vor dezvolta: gândirea logică, spiritul de observație, memoria vizuală, atenția voluntară, operațiile intelectuale prematematice, deprinderile de lucru cu calculatorul, abilitățile de utilizare a informațiilor primite prin intermediul softurilor educaționale.

Utilizând competențele digitale implementăm un nou concept de instruire care cuprinde, pe lângă deprinderile tradiționale de citire și scriere, mai multe posibilități, un nou mijloc de comunicare și, mai ales, de informare și transmitere a informațiilor. Într-un cadru mai larg, reprezintă conceptul de informatizare, ca urmare a transformărilor apărute în societatea românească, prin pătrunderea și folosirea în toate domeniile a calculatorului.

Toate acestea impun o pregătire diversificată a tinerilor în însușirea și perfecționarea cunoștințelor necesare utilizării calculatorului, astfel încât aceștia să corespundă cerințelor pe care locurile de muncă ale prezentului și, îndeosebi, ale viitorului le vor ridica în fața lor.

Prin disciplina Educație tehnologică, procesul de învățământ pune accent pe individ, ca personalitate distinctă, ca germene a unei chemări aparte, ca purtător al unei vocații proprii. Individului i se prezintă o gamă de domenii de activitate, el având posibilitatea să opteze după dorința lui.

Calculatorul este extrem de util deoarece simulează procese și fenomene complexe pe care nici un alt mijloc didactic nu le poate pune atât de bine în evidență. Astfel, prin intermediul lui se oferă elevilor, modelări, justificări și ilustrări ale conceptelor abstracte, ilustrări ale proceselor și fenomenelor neobservabile sau observabile din diferite motive. Permite realizarea unor experimente imposibil de realizat practic datorită lipsei materialului didactic, a dotării necorespunzătoare a laboratoarelor școlare. Elevii au posibilitatea să modifice foarte ușor condițiile în care se desfășoară experimentul virtual, îl pot repeta de un număr suficient de ori astfel încât să poată urmări modul în care se desfășoară fenomenele studiate, pot extrage singuri concluziile. În același timp, calculatorul, construiește contexte pentru aplicații ale conceptelor studiate, permite verificarea soluțiilor unor probleme sau identificarea condițiilor optime de desfășurare a unui nou experiment.

Tehnica modernă și învățământul centrat pe nevoile, dorințele și posibilitățile elevului impune desfășurarea de activități diferențiate pe grupe de nivel. Elevul poate parcurge materialul avut la dispoziție în ritmul propriu și numai este nevoit să rețină cantități uriașe de informație. Trebuie să știe doar să gândească logic și să localizeze informația de care are nevoie.

Softurile educaționale prezintă o serie de avantaje incontestabile:

- întrebărilor le sunt date răspunsuri exacte;
- deprinderile se formează mai ușor dacă se folosesc imagini, sunete, animație;
- copilul învață prin descoperire - el caută informația nu o primește de gata;
- informația primită este mai ușor asimilată și de durată deoarece copilul învață într-un mediu cunoscut și preferat de el.

În ceea ce privește dezavantajele, acestea sunt: prezintă segmente de instruire fixe, care nu solicită capacități ale minții umane; uneori răspunsul incorect este cotelat în funcție de detaliu și nu de esență; introduce o stare de oboseală, din cauza posibilităților reduse de interacțiune umană.

Utilizarea la întâmplare, fără un scop precis, la un moment nepotrivit a calculatorului în timpul activității conduce la plictiseală, monotonie, ineficiența învățării prin neparticiparea unor copii la activitate, nerealizarea obiectivelor propuse și poate produce repulsie față de acest mijloc modern de predare-învățare-evaluare.

Folosirea în exces a calculatorului poate duce la pierderea abilităților practice, de calcul și de investigare a realității, la deteriorarea relațiilor umane.

La baza procesului educative stau și manualele digitale . Acestea reprezintă o resursă educațională modernă ca rezultat al imaginației, inițiativelor, experimentelor și promovărilor, cercetării și dezvoltării noilor tehnologii în educație, în procesele sistemului de învățământ. De altfel, considerate din categoria instrumentelor de lucru suport pentru învățare, acestea sunt reflexia unei concepții a unui grup de lucru, situată necesar în prelungirea concepției curriculare în actualitate, exprimată prin documente de politici educaționale și prin documente curriculare. În raport cu manualul clasic, nu trebuie dezvoltată o ideologie a alternativității sau înlocuirii totale a suportului tradițional cu cel nou, ci una a complementarității, a anexării

progresive în spațiul învățării. Unele cercetări de psihologia învățării arată faptul că studiul pe bază de suport real este mai profund și asigură o durabilitate mai mare a ceea ce se încorporează.

Bibliografie:

1. Adăscăliței, A., Instruire asistată de calculator: didactică informatică, Polirom, 2007.
2. Cerghit, I. (coordonator), 2003, Perfecționarea lecției în școala modernă, Editura Didactică și Pedagogică, București.
3. Revista de pedagogie, nr. 1-2/2010, „Informatizarea învățământului”
4. Ionescu M., Radu I. (coord.) , Didactica modernă, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001.
5. Mircescu, M., O componentă de bază în învățământul modern, Educație tehnologică, Revista de pedagogie nr. 3/1993.
6. Moise, G., Contribuții la modelarea și conducerea proceselor de instruire online, utilizând tehnici de inteligență artificială, Universitatea Petrol-Gaze din Ploiesti, 2008.
7. Curriculum Național, Programe școlare pentru clasele I - VIII, MECT, CNC, www.edu.ro.
8. Dragos Noveanu, Probleme ale proiectării pedagogice a soft-ului educational, www.leducat.ro.
9. Daniela Vladioiu, Instruire asistată de calculator , Ministerul Educației și Cercetării, 2005.

Metode moderne de învățare utilizate în orele de științe ale naturii la clasele primare

*Prof. înv. primar Cojocaru Carmen Elena,
Școala Gimnazială „Alexandru Ioan Cuza”, Bacău*

Desfășurarea procesului de învățământ demonstrează că bunul său mers ca și rezultatele obținute depind de metodele utilizate, fapte evidențiate de cercetări aparținând lui Piaget, Galperin, Bruner, Skinner, T. Radu, Cerghit, Stanciu. Prin rezultatele obținute, acești psihologi și pedagogi au relevat că folosindu-se metode diferite se obțin diferențe esențiale în pregătirea elevilor; că însușirea unor cunoștințe sau comportamente se poate realiza mai ușor sau mai greu în funcție de metodele utilizate. Metodele constituie instrumente importante aflate la dispoziția educatorului, de a căror cunoaștere și utilizare depinde eficiența muncii educative. Fiind cel mai intim legată de activitatea sa, alegerea și combinarea metodelor reprezintă terenul pe care se poate afirma cel mai ușor creativitatea didactică.

În proiectare didactică un loc deosebit îl ocupă selectarea metodelor de lucru.

Deoarece elevii secolului XXI asimilează mai bine cunoștințele transmise, dacă lucrează în echipă, un rol important îl are utilizarea metodelor active.

Metodele active nu sunt niște modalități mai mult sau mai puțin întâmplătoare ci au la baza o filosofie educațională, se încadrează într-un cadru paradigmatic inspirat de teoriile socioculturale existențiale.

Metodele constituie elementul esențial al strategiei didactice, ele reprezentând latura executorie, de punere în acțiune a întregului ansamblu ce caracterizează un curriculum dat.

Metodele pentru o învățare activă se pot clasifica în:

1. Metode care favorizează înțelegerea conceptelor și ideilor, valorifică experiența proprie a elevilor, dezvoltă competente de comunicare și relaționare, de deliberare pe plan mental și vizează formarea unei atitudini active: discuția, dezbateră, jocul de rol etc.
2. Metode care stimulează gândirea și creativitate, îl determină pe elev să caute și să dezvolte soluții pentru diferite probleme, să facă reflecții critice și judecăți de valoare, să compare și să analizeze situații date: studiul de caz, rezolvarea de probleme, jocul didactic, exercițiul etc.
3. Metode prin care elevii sunt învățați să lucreze productiv cu alții și să-și dezvolte abilități de colaborare și ajutor reciproc: mozaicul, cafeneaua, proiectul în grupuri mici etc.

Dintre metodele moderne specifice învățării active pe care le-am aplicat cu succes la orele de cunoașterea mediului și științe ale naturii amintesc: mozaicul, știu/ vreau să știu/ am învățat, cubul, brainstorming-ul, metoda cadranelor, ciorchinele, diagrama Venn, metoda R.A.I., predarea reciprocă turul galeriei ș.a.

Mozaicul – este o metoda de învățare prin colaborare și are la bază împărțirea grupului de elevi în mai multe grupe de lucru, coordonate de profesor.

Timpu de lucru poate fi de două ore pentru elevi.

Avantaje

- are caracter formativ;
- stimulează încrederea în sine a participanților;
- dezvoltă abilități de comunicare argumentativă și de relaționare în cadrul grupului;
- dezvoltă gândirea logică, critică independentă;
- dezvoltă răspunderea individuală și de grup.

Exemplu: *clasa a IV-a, Soarele și planetele din Sistemul nostru solar*

Clasa se va împărți în grupe de elevi (4 elevi), fiecare dintre aceștia primind câte o fișă de învățare numerotată de la 1 la 4. Fișele cuprind părți ale unei unități de cunoaștere:

1. Ce este Sistemul solar?
2. Care sunt planetele din Sistemul nostru solar?
3. Pe care planete există viață?

4. Ce sunt sateliții naturali și artificiali?

- Regruparea elevilor, în funcție de numărul fișei primite, în grupuri de experți: toți elevii care au numărul 1 vor forma un grup, cei cu numărul 2 vor forma alt grup s.a.m.d.
- Învățarea prin cooperare a secțiunii care a revenit grupului din unitatea de cunoaștere desemnată pentru oră: elevii citesc, discută, încearcă să înțeleagă cât mai bine, hotărâsc modul în care pot preda ceea ce au înțeles colegilor din grupul lor original.
- Revenirea în grupul inițial și predarea secțiunii pregătite celorlalți membri. Dacă sunt neclarități, se adresează întrebări expertului.
- Trecerea în revistă a unității de cunoaștere prin prezentare orală cu toată clasa/ cu toți participanții.

Știu/vreau să știu/am învățat – este o metoda care se bazează pe cunoștințele anterioare ale elevilor, deoarece s-a constatat ca învățarea este optimizată atunci când se bazează pe cunoștințe și experiențe anterioare ale elevilor care le permit acestora să lege ceea ce știu deja de noile informații care trebuie învățate.

Prin aceasta metoda se trece în revistă ceea ce elevii știu deja despre o anumită temă și apoi se formulează întrebări la care se așteaptă găsirea răspunsurilor în lecție.

Exemplu: clasa a III-a, *Formarea anotimpurilor*

S- ceea ce știm	VS- ceea ce vrem să știm	I- ceea ce am învățat
- sunt 4 anotimpuri: primăvară vară, toamnă și iarnă; - transformările care au loc în natură în fiecare anotimp; - activități ale omului specifice fiecărui anotimp;	- de ce se formează anotimpurile; - când se formează; - cum se formează;	- se formează datorită mișcării de rotație a pământului în jurul soarelui; - odată la 3 luni; - vara când Polul Nord este aplecat spre soare deoarece primește mai multă căldură de la Soare, iarna când Polul Sud este aplecat spre soare, iar Polul Nord primește mai puțină căldură de la Soare.

Cubul – metoda este folosită în cazul în care se dorește explorarea unui subiect, a unei situații etc. din mai multe perspective.

Exemplu: clasa a II-a, *Animale sălbatice*

Describe: alcătuirea animalelor după fișa de observație.

Compară ursul cu vulturul.

Asociază animalul cu hrana preferată.

Analizează: ce foloase și ce pagube aduc omului animalele sălbatice.

Aplică: desenează animale sălbatice.

Argumentează: de ce ciocănitorea este numită „doctorul copacilor”.

Brainstorming–ul - reprezintă formularea a cât mai multe idei ca răspuns la o situație enunțată.

Avantaje:

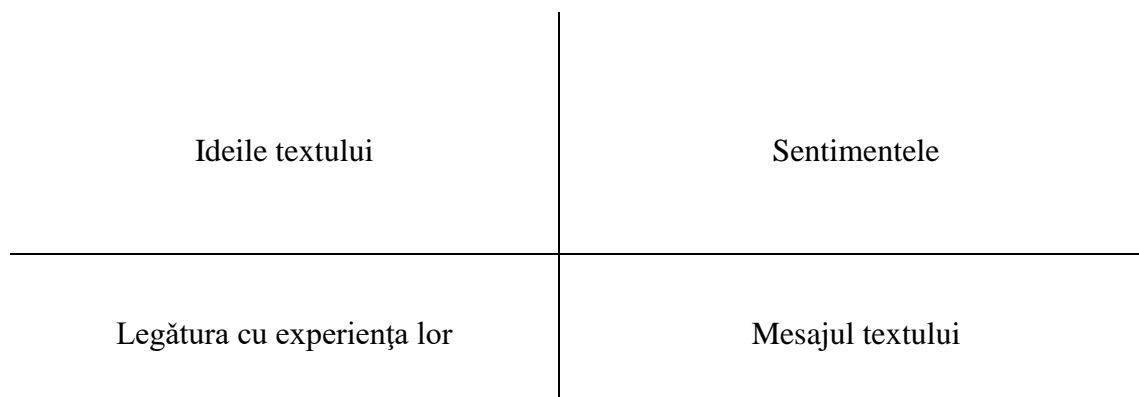
- Implicarea activă a tuturor participanților
- Dezvoltarea capacității de a trai anumite situații, de a le analiza, de a lua decizii privind alegerea soluției optime
- Exprimarea personalității
- Eliberarea de prejudecați
- Exersarea creativității și a unor atitudini deschise la nivelul grupului
- Dezvoltarea relațiilor interpersonale, prin valorizarea ideilor fiecăruia
- Realizarea unei ambiante pline de prospețime și de emulație.

Exemplu: clasa a IV-a *Curcubeul. Culoarea corpurilor*

Priviți în lumina Soarelui un CD. Cum va explicați apariția culorilor?

Metoda cadranelor – urmărește realizarea unei lecturi conștiente a unui text și realizarea unui act de reflecție personală în legătură cu acesta. După lectura textului elevii trebuie să-și noteze într-un cadran: ideile principale, sentimentele pe care le-a trezit lectura, în ce măsura textul are legătura cu propria lor experiență, învățătura pe care au desprins-o din text.

Se poate utiliza în cadrul conexiunii inverse, retenției, evaluării.

Exemplu: clasa a II-a, *Animale sălbatice*

Numește animale sălbatice de la noi din țară.	Describe alcătuirea animalelor sălbatice.
Precizează foloasele și pagubele aduse de animalele sălbatice.	Realizați un desen în care să înfățișați animale sălbatice.

Ciorchinele – este o metodă de brainstorming neliniară care stimulează găsirea conexiunilor dintre idei.

Exemplu: Cunoașterea mediului, *Animale – recapitulare*, clasa a II-a

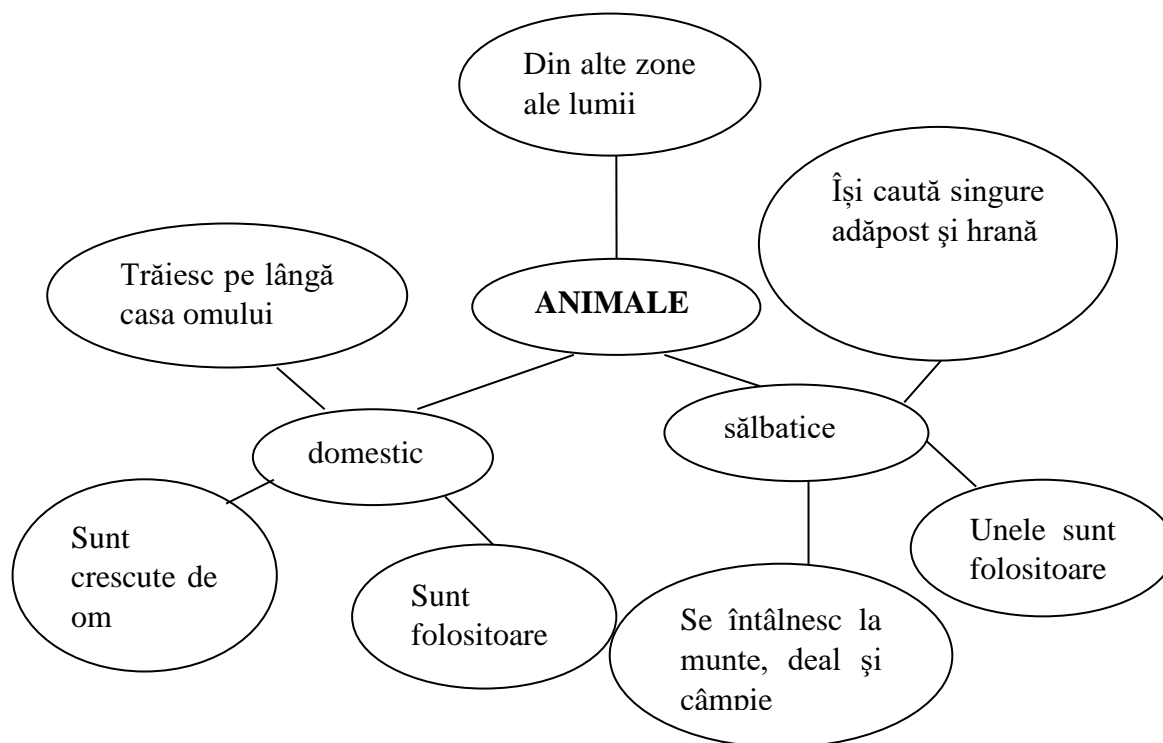
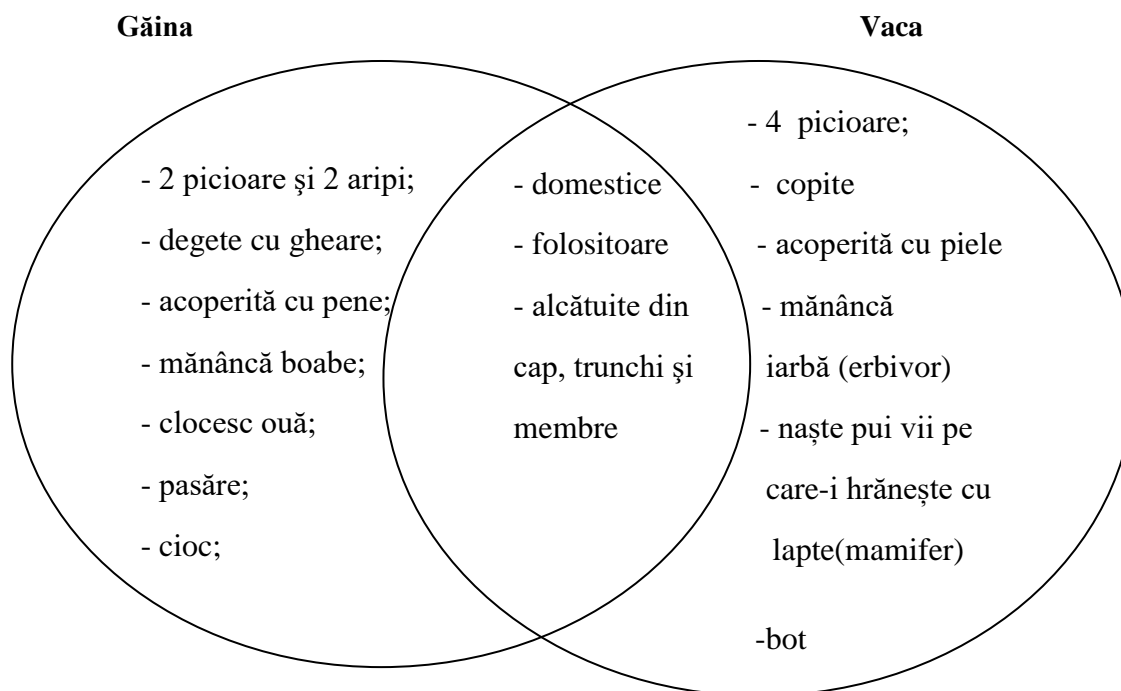

Diagrama Venn - Metoda diagramelor Venn reprezintă o modalitate de verificare a validității inferențelor (imEDIATE și mediate) prin reprezentări grafice. Metoda în sine constă în intersectarea unui număr de cercuri, fiecare cerc reprezintă un termen al inferenței.

Preluata cu succes din matematică, metoda permite ca în orice etapă a unei lecții, să fie realizate comparații între personaje, întâmplări, corpuri sau evenimente istorice, idei, concepte.

O diagramă Venn este formată din două cercuri mari care se suprapun parțial. Cadrul didactic cere elevilor să construiască o asemenea diagramă completând în perechi-grupe sau individual, doar câte un cerc care să se refere la unul din cele două concepte. (după caz).

Exemplu: Cunoașterea mediului, *Animale domestice*, clasa a II-a

Metoda R. A. I. "Răspunde - Aruncă - Interoghează" Este o metodă de fixare și sistematizare a cunoștințelor, dar și de verificare.

Are la bază stimularea și dezvoltarea capacităților copiilor de a comunica (prin întrebări și răspunsuri) ceea ce au învățat.

Urmărește realizarea feed-back-ului printr-un joc de aruncare a unei mingi ușoare. Copilul care aruncă mingea trebuie să formuleze o întrebare din cunoștințele însușite, copilului care o prinde. Cel care prinde mingea răspunde la întrebare, apoi o aruncă mai departe altui coleg, punând o nouă întrebare. Copilul care nu știe răspunsul iese din joc, la fel ca și cel care este descoperit că nu cunoaște răspunsul la propria întrebare.

Bibliografie:

1. Cerghit, I. - *Metode de învățământ*, București, E.D.P., R.A., 1997;
2. Bratu, Gabriela – *Aplicații ale metodelor de gândire critică la învățământul primar*, Ed. Humanitas Educațional ;
3. * * - *Strategii activ-participative de predare –învățare în ciclul primar*, CCD Bacău, 2004;

Afirmarea creativității copilului prin abilități practice

*Prof. Beliciu Iuliana Mirela,
Grădinița cu program prelungit nr. 7, Brăila*

Abilitățile practice contribuie nemijlocit la dezvoltarea, din toate punctele de vedere, a personalității copiilor, împreună și în strânsă legătură cu celelalte activități ce se desfășoară în grădiniță.

Preșcolarul manifestă interes spre nevoia de mișcare, spre manipularea obiectelor și el trebuie îndemnat spre creația constructivă și dezvoltarea capacităților de confecționare a unor obiecte, jucării, fapt ce va trezi stări afective pozitive. La vârsta copilăriei „luminile” și culorile umanului au multiple nuanțe și ele dobândesc o mare expresivitate, găsindu-și ecou în revărsările de energie, de potențialități și virtuți ale sale. Ele se exprimă nu numai prin expansivitatea și explozia de bucurie a copilului, afirmată în jocurile sale, prin ucenicia primilor pași și afirmării independenței umane, ci și prin implicarea sa în desfășurarea unor activități elementare de muncă.

Abilitățile practice, prin caracterul lor recreativ-creativ-atractiv, vin să canalizeze eforturile de învățare ale copiilor, de la alte discipline, fiind ca un „decantor” al tuturor cunoștințelor acumulate. De exemplu, dacă s-a parcurs perioada studierii animalelor sălbatice și domestice de la noi și din alte țări, copilul va realiza un leu pentru o machetă, el va ști că locul lui nu este lângă o gazelă, dar nici în curtea omului sau în preajma animalelor polare sau a peștilor - deci îl va așeza în preajma maimuțelor și a tigriilor.

Abilitățile practice se îmbină armonios cu toate celelalte domenii din grădiniță, le sprijină în organizarea, desfășurarea și evaluarea atractivă a rezultatelor obținute de copii.

În grădiniță preșcolarii desfășoară o activitate variată; în cadrul activităților de observare ei privesc cu multă curiozitate obiectele și fenomenele realității, își largesc treptat cercul de reprezentări și participă în mod activ la viața care îi înconjoară.

În procesul abilităților practice cunoștințele dobândite se adâncesc. Astfel în procesul execuției unei flori de primăvară copilul își consolidează cunoștințele privind forma, mărimea, culoarea și așezarea petalelor, a codiței, a frunzei, mărimea și proporția lor.

Întreaga activitate de învățare a copiilor se realizează în grădiniță prin joc-activitate de bază concepută științific, ce trebuie îmbinată cu un puternic sentiment de afectivitate, dar și cu exigențe crescute pentru dezvoltarea capacităților intelectuale, pentru cultivarea curajului de a întreba, de a se exprima, de a gândi și acționa independent. În consecință, instruirea trebuie să-l facă pe copil să trăiască, să crească, să se dezvolte, să se exprime pe sine, de a-l învăța să învețe, de a-și construi o perspectivă activă. Activizarea copiilor este înțeleasă aici ca o acțiune de educare și instruire, de dezvoltare a personalității prin dirijarea metodică a activității, prin trezirea interesului pentru cunoaștere și acțiune, exercitarea simțurilor proprii și a inteligenței prin activitate proprie, cultivarea capacității de orientare autonomă atât prin activitățile organizate cât și prin activitățile liber alese din grădiniță și din afara ei.

În momentul încheierii lucrării, copilul analizează produsul finit realizat de el, îl compară cu modelul oferit de educatoare și cu realizările colegilor săi, poate să aprecieze critic calitatea muncii sale chiar dacă nu reușește de fiecare dată să verbalizeze acest lucru. Cu timpul, copiii reușesc să manifeste un spirit critic foarte dezvoltat, reușind să selecționeze din mai multe obiecte pe cele care prezintă reale calități artistice.

Abilitățile practice asigură confecționarea unor obiecte care pot fi utilizate în aranjarea vitrinelor, în înfrumusețarea sălilor de grupă, în expoziții pentru părinți. Această utilitate mărește interesul copiilor pentru realizarea frumosului. Abilitățile practice au un loc bine precizat în cadrul procesului instructiv-educativ, conținutul fiind stabilit după criterii exacte, care îi asigură un caracter științific, accesibil și stabil.

În activitățile în care se realizează compoziții aplicative se creează în rândul copiilor o stare febrilă de lucru, de căutare, de încercări mai mult sau mai puțin reușite, toate acestea îmbrățișate în buna dispoziție și plăcere. Prin activitățile practice – lucrările realizate de către copii în cadrul acestor ore, li se dezvoltă gândirea creatoare, imaginația, interesul pentru a realiza ceva, dar și o disciplină în formarea lor ca viitori profesioniști în diferite domenii.

În activitățile pe care le desfășor cu copiii în cadrul acestor ore, predomină confecționarea de jucării, deoarece am observat de nenumărate ori că majoritatea copiilor se bucură în mod deosebit atunci când sunt anunțați că vor realiza jucării sau obiecte folositoare din diverse materiale. La simplul auz al cuvântului „jucării” cumpărată din magazin, jucăriile confecționate din materialele la îndemână, deloc costisitoare, cu participarea educatoarei, oferă micului meșter, ocazia de a-și descoperi propriile calități, satisfacția de a o vedea ieșind din propriile sale mâini, (un animăluț, o păpușă, o mască cu care apoi poate continua sau începe un alt joc cu roluri). Dacă jucăria se poate realiza relativ ușor, putând fi terminată până la încheierea activității și copilul o poate lua imediat acasă „să se joace” atunci va fi și mai încântat.

Având în vedere toate acestea, precum și faptul că materialele din care se pot confecționa astfel de jucării nu costă nimic (sau costă foarte puțin), am încercat și am reușit să realizăm cu copiii tot felul de obiecte, folosind diferite tehnici. În funcție de materialele utilizate, aș putea clasifica jucăriile după cum urmează:

1. **Jucării din hârtie sau carton** (hârtie albă, glasată, din ziare sau reviste, staniol, carton duplex, carton colorat pe o parte sau pe ambele părți).
2. **Jucării din materiale din natură** (frunze, petale întregi, coji, semințe, conuride brad, ghindă, castane, coji de nucă, boabe de porumb, măștișori de salcieetc).
3. **Jucării din materiale refolosibile** (fire de ață, lână, PNA, fâșii de material textil, blănițe, nasturi etc.).

Jocul de creație „Hai să facem o poveste!”

Tema: Lucrări din materiale refolosibile

Subiect: „**Marionete din pungi de hârtie**”

Scopul activității:

- stimularea expresivității și creativității prin aplicarea în situații noi a unor tehnici de lucru învățate pentru a realiza compoziții originale.
- formarea și dezvoltarea exprimării orale, dar și a celei realizate prin mijloace artistice;

Obiective operaționale:

- Să decupeze părțile componente ale animalului preferat;
- Să coloreze elementele decupate;
- Să lipească pe punga de hârtie elementele decupate, realizând astfel o marionetă;
- Să numească animalele, punându-le într-o situație anume;

Material didactic: părți componente ale animalelor , o pungă de hârtie, foarfecă, lipici și culori, jetoane mari A4, format carte de joc cu diferite imagini (plante, obiecte, animale domestice și sălbatice din diferite medii de viață).

Desfășurarea jocului:

Copiii sunt așezați în semicerc, pe pernuțe. Jetoanele sunt așezate pe covor, cu fața în jos. (număr fix de jetoane ales de către copii)

Printr-o numărătoare veselă, este nominalizat copilul care începe povestea. El spune formula de început: „A fost odată...”, întoarce un jeton și numește imaginea, continuând povestea.

Colegii pot să intervină să completeze până când se epuizează toate ideile legate de acel jeton, apoi este ales un alt copil care întoarce alt jeton și continuă povestea inserând ca personaj imaginea descoperită. Când se termină povestea, copilul spune o formulă de încheiere.

Invit apoi copiii să meargă la centrul Artă , să descopere materialele puse la dispoziție, și să realizeze cu ele un personaj .

Copiii au intuit o pungă de hârtie, părți componente ale animalelor sălbatice și domestice, necolorate, foarfecă, lipici și creioane colorate.

Sarcina lor este să coloreze părțile componente ale animalului, să le decupeze și să le lipească pe punga de hârtie realizând astfel o marionetă.

Constatări: unii copii au colorat altfel animalele decât sunt ele în realitate; alții au folosit punga de hârtie pe cap drept mască și au avut nevoie de sprijinul educatoarei pentru a le decupa ochii, nasul și gura.

Bibliografie:

- Danescu, E., ”Stimularea creativității la vârsta preșcolară”, Editura Paralela 45, Pitești, 2009.
 Bratu, B.,(1969),*Creativitatea copilului*, Ed. Enciclopedică Română, București.

Jocul - ca mijloc al educației pentru sănătate

*Înv. Cîmpan Dorica,
 Școala Gimnazială „Miron Costin”, Suceava*

Educația pentru sănătate a elevilor din clasele primare se desfășoară în cadrul procesului instructiv educativ având legături comune sub raportul principiilor și metodelor, cu toate celelalte componente ale educației: fizice, intelectuale, morale și estetice.

Jocul didactic este o activitate care îmbină utilul cu plăcutul și în care se îmbină sarcini din domenii de cunoaștere diverse.

În funcție de tema propusă jocul didactic este un mijloc eficient pentru exercitarea unor influențe educativ-sanitare. Astfel:

- Jocurile de creație cu toate variantele sale (cu subiecte din viața cotidiană, din povești și basme, jocurile de construcție) desfășurate pe teme și după reguli făcute de copii pot constitui un excelent mijloc educativ-sanitar, dacă, fără a subaprecia caracterul creator și inițiativa elevilor, învățătorul va interveni îndrumând diferitele jocuri astfel încât ele să influențeze pozitiv conduita igienică a elevilor. Astfel folosind ca suport poezia „Nu uitați” de S. Mihnea la clasa I am realizat un joc cu același nume. Elevii au ascultat și memorat această poezie, apoi conform indicațiilor primite am executat sfaturile din poezie dar prin gesturi:

„Vă ridicați în picioare la margine de bancă”

„Periați dinții!”

„Faceți un duș”

„Cum face apa cum curge la duș?” (Șșșșș!)

„Mâncați fructe!”

„Deschideți larg fereastra și respirați!”

„Spălați-vă mâinile!” „Faceți gimnastică!” „Unu-mâinile înainte, doi-mâinile sus, trei-mâinile lateral, patru-mâinile jos!”. „Repetăți!”. Folosind la clasă astfel de jocuri elevii își

formează deprinderi de igienă generală de bază în vederea prevenirii bolilor, a dezvoltării armonioase și a întăririi sănătății organismului.

- Jocurile de mișcare (cu subiect, un text și cântece distractive) sunt, prin conținutul lor, extrem de variate, fiecare categorie putând avea un mesaj educativ-sanitar, ducând la îndeplinirea obiectivelor educației pentru sănătate. Se împletește obiectivul major al oricărui joc de mișcare cu dezvoltarea fizică armonioasă a copilului cu realizarea unor obiective interesând sfera comportamental igienică. Intervenția constructivă a învățătorului deține și în cazul jocurilor de mișcare un rol important, acesta trebuind să îmbogățească cu noțiuni și reguli igienico-sanitare conținutul jocurilor și chiar să imagineze jocuri noi. Învățătorul va asigura respectarea de către copii, pe parcursul jocului a unei serii de cerințe igienice ca:

- echiparea corespunzătoare caracteristicilor jocului și anotimpului;
- organizarea jocurilor de preferință în aer liber;
- alternarea mișcărilor cu odihna, în scopul prevenirii supraîncălzirii și îmbolnăvirii;
- îndeplinirea regulilor elementare de igienă personală după terminarea jocului.

Dirijarea jocurilor de mișcare de către învățător presupune și explicarea conținutului, a regulilor, a recompenselor, interdicțiilor și pedepselor. Astfel de joc de mișcare am realizat în timpul orelor de educație fizică. Exemplu: „Vulpea și găinile”, „Iepurii, paznicul și Grivei”, „Scufița Roșie”, „Iepurii din grădina de zarzavat”.

Jocul didactic face ca elevul să fie solicitat la un anumit efort mintal, intelectual, similar celui depus într-o activitate didactică obișnuită, să observe, să identifice, să localizeze, să denumească, să explice, să clasifice, să transforme, să compună, să interpreteze în timpul jocului. Elevul ascultă aceste operații într-o formă plăcută, mobilizându-și toate resursele pentru îndeplinirea sarcinii jocului. Jocul este legătura dintre școală și viață, activitate ce-i permite elevului să se manifeste spontan, având impresia că se joacă, el de fapt participând direct la propria lui formare, însușindu-și deprinderi, cunoștințe, priceperi, atitudini, comportamente de igienă corectă.

Jocurile didactice-oricare ar fi criteriul de clasificare-conținutul sau materialul didactic, realizează o îmbinare armonioasă a elementului instructiv cu cel distractiv, contribuind la fixarea cunoștințelor igienice predate în cadrul activităților didactice. Jocul nu poate fi abordat doar singular ci cel mai des interdisciplinar și îmbină sarcini didactice din domenii de cunoaștere diverse, într-o structură unitară axată pe învățarea în condiții agreabile, a unor priceperi și deprinderi igienice care vor fi fundamentul comportamental igienic al copilului de azi și al adultului de mâine. Așa sunt spre exemplu:

- Jocurile al căror conținut în constituie cunoștințele despre corpul omului. Astfel de jocuri permit completări referitoare la igiena corporală și vestimentală, igiena dinților, călirea organismului;
- Jocurile care au ca sarcină recunoașterea unor obiecte prin simțul tactil. Exemplu jocul: „Ce ai scos din săculeț?”. Dacă „piesele” jocului sunt alcătuite din obiecte de uz personal, este indicat ca învățătorul să complice jocul, amestecând și alte „piese” îmbogățind sarcina didactică. Exemplu: recunoașterea tactilă poate fi îmbogățită cu

descrierea scopului igienic al fiecărui obiect în parte, urmând ca pe baza acestei descrieri elevii ceilalți să-l recunoască, să-l denumească, să-l deseneze, să spună o ghicitoare, iar scoaterea obiectului să confirme sau să infirme juste orientare a copiilor.

- Jocurile care permit completarea cu comportamente din sfera comportamentului igienic. Diferitele roluri interpretate de copii, criteriile de comparație între fenomenele și obiectele avute în vedere în joc, succesiunea acțiunilor, toate categoriile de reguli, în general sunt susceptibile de adăugiri cu caracter educativ-sanitar.

În jocul de rol „De-a familia”, de exemplu, pentru copiii care îndeplinesc rolul „părinților” regulile jocului se pot completa cu obligativitatea acestora de a verifica respectarea de către „copii” a principalelor reguli de igienă personală în diferite momente ale programului zilnic:

- Spălarea corectă a mâinilor și feței cu apă și săpun, a dinților după fiecare masă;
- Folosirea batistei;
- Folosirea unor căni, prosoape individuale;
- Evitarea unor obiceiuri neigienice (introducerea degetelor în nas, gură, urechi, scărpinatul în cap);
- Consumul de alimente ce conțin E-uri;
- Limitarea timpului petrecut în fața televizorului și calculatorului;
- Menținerea curățeniei în camera lor, la masa de scris.

Jocurile de rol sunt atractive și variate și duc la însușirea anumitor reguli și deprinderi de igienă. Dacă în jocul „De-a magazinul” de exemplu înaintea servirii „cumpărătorului” cu un produs diferit de acela cu care a fost servit „cumpărătorul” anterior, „vânzătorul” este obligat să se spele pe mâini, să folosească mănuși de plastic se realizează o completare utilă. Această completare poate aduce jocului o notă de atractivitate, cu condiția ca elementului nou introdus să i se atribuie un caracter distractiv.

În cazul exemplului dat îmbinarea elementului instructiv cu cel distractiv se poate realiza prin înregistrarea greșelilor „vânzătorului” care poate „uita” eventual să se spele pe mâini, să poarte halat sau mănuși când servește alimente.

În cadrul diferitelor ore putem folosi și alte jocuri de rol ca: „De-a farmacia”, „De-a salvarea” etc.

Toate aceste jocuri vor contribui la însușirea de către elevi a unor deprinderi corecte de igienă și sănătate corporală și mintală. Dacă toate disciplinele de învățământ îl ajută pe elev pentru a deveni om în sensul social al cuvântului, educația sanitară îl ajută să trăiască. Modul sănătos de alimentație, mesele luate la timp, la ore fixe, bogate în legume și fructe, evitarea E-urilor, respectarea programului de odihnă și somn, relaxarea, călirea organismului sunt doar câțiva factori care contribuie la creșterea armonioasă a copiilor noștri.

Bibliografie:

1. Cozma, Teodor – *Educația și provocările lumii contemporane*, în Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice, Iași, Editura „Polinom”, 1998
2. Neacșu, Ioan – *Instruire și învățare*, București, Editura Științifică, 1990.

Implicarea comunității în problemele educative ale școlii românești, ca școală europeană

*Prof. învă. primar Chisăliță Maria-Daniela,
Școala Gimnazială "Constantin Ioan Motaș", Mediaș*

Comunitatea reprezintă cadrul cultural, spiritual și geografic de dezvoltare a școlarului. Fiecare școală devine o comunitate a celor care învață, în condițiile propriului plan de îmbunătățire continuă a predării-învățării-evaluării. Elevii școlii fac progrese pentru atingerea standardelor propuse, sprijiniți de cadre didactice, părinți, parteneri implicați în acest demers. Școlile și comunitatea îmbunătățesc instrucția, evaluarea, dezvoltarea profesională a cadrelor didactice iar implicarea părinților și a oamenilor de afaceri determină ca acest mecanism să sprijine elevii pentru a-și atinge toate obiectivele.

Reforma învățământului preuniversitar se poate realiza doar în interiorul spațiului comunitar, ca rezultat al conlucrării școlii cu mediul social, cultural și economic. Procesul educațional este un act de socializare, de culturalizare, de formare și dezvoltare a personalității, dus la îndeplinire de echipa didactică.

Profesorul trebuie să fie conștient de rolul și contribuția sa în formarea comportamentului și atitudinii față de viață a școlarilor săi. Școala nu poate să rămână izolată, ea trebuie să se integreze și să pătrundă în spiritul comunitar, căci esența comunității este contactul cu membrii acesteia.

Nu trebuie pierdut din vedere faptul că mediul familial este universul natural al celor mici, este primul lor cadru de socializare, iar nevoia sprijinirii părinților în educație este presantă. La început, copilul își petrece cea mai mare parte a timpului în familie. Legătura dintre copil și membrii familiei sale este extrem de puternică.

Familia este scena principală din viața copilului, este nucleul social în care, până la o anumită vârstă, se reflectă întreaga viață socială.

Cercetările demonstrează că în ce privește reușita școlară a copilului, o mare parte se datorează tipului de familie, nivelului de instrucție, interesului familiei pentru școală, statutului social. Există și variabile de tip subiectiv: climatul familial sau nivelul de aspirație al părinților.

Conform cercetărilor, variabila cu cel mai mare impact asupra succesului școlar al copilului este nivelul de aspirație al părinților – „sindromul de reușită” (Rosen) – care se structurează într-o aspirație în legătură cu viitorul copilului. părinții își concentrează eforturile în această direcție. Cercetările pun pe seama acestei variabile succesul școlar, pentru că elevii

interiorizează aspirațiile părinților ca pe propriile lor dorințe, datorită efectului de contagiune. Pot apărea și fenomene negative, ca sacralizarea tatălui, acesta reprezentând un fel de normă pentru reușita copilului („să ajungi ca tata!”).

Învățarea școlară pune bazele învățării pe tot parcursul vieții. Cadrele didactice vor urmări modelarea copilului potrivit obiectivelor societății, în scopul dezvoltării armonioase a personalității copiilor noștri.

Părinții sunt primii educatori ai copilului, fiind urmați apoi de oameni special pregătiți din grădinițe și școli, care se ocupă de educarea și formarea copiilor printr-o metodologie și un curriculum specific vârstei acestora. Educația copiilor, viitori membri ai comunității este responsabilitatea întregii societăți. O comunitate care plasează educația între prioritățile sale este o comunitate care acționează conștient în folosul tuturor membrilor săi, căci pe termen lung investiția în educație este foarte valoroasă pentru societate.

În scopul implicării într-un parteneriat a celor mai importanți piloni ai comunității trebuie stabilite forme de relaționare necesare. În primul rând trebuie respectate condițiile de realizare ale acestui proces: comunicare, coordonare, cooperare.

Învățătorii sunt cei care pot crea o atmosferă deschisă prin implicarea și încurajarea părinților să vină în întâmpinarea nevoilor clasei de elevi, să împărtășească experiența, interesele, talentele copiilor lor.

Familia și școala reprezintă cei mai importanți factori educaționali, fiind adevărați piloni ai educației. Mediul familial îi oferă copilului modele comportamentale pe care, de regulă, acesta le imită cu fidelitate. Acum și aici se pun bazele unor deprinderi și obișnuințe elementare de comportare morală, dar se face și trecerea spre înfirișarea unor reprezentări, noțiuni, valori morale, convingeri prin care se exprimă atitudinea copilului față de el însuși, față de ceilalți și față de societatea în care se afirmă.

Ca factor al educației formale, școala este organizația special creată pentru educarea tinerei generații. În cadrul mediului școlar, educația și instrucția se împletesc armonios, într-o formă optimă, în mod gradat, conform unor standarde și finalități propuse.

Numai printr-o colaborare strânsă, susținută și fluentă, familia și școala pot pune în aplicare acest proces de educare a ființei umane în devenire. Esențial este ca cei doi factori să-și dirijeze acțiunile spre un scop comun, să-și concentreze și să-și focalizeze influențele spre același deziderat: formarea tipului de personalitate solicitat de imperatiile lumii moderne.

Formele de colaborare dintre familie și școală sunt cunoscute. Voi evidenția unele dintre acestea. Vizitele reciproce familie-școală și școală-familie se constituie pe de o parte în oportunități ale învățătorului în ce privește culegerea unor date prețioase referitoare la climatul educativ din familie, la personalitatea copilului.

Pe de altă parte, părinții află date relevante asupra modului în care copiii răspund sarcinilor didactice și măsura în care le duc la îndeplinire.

Întâlnirile cu părinții desfășurate lunar sau ori de câte ori este nevoie, urmăresc abordarea unor aspecte pedagogice și promovarea schimbului de idei în legătură cu procesul formativ-instructiv, exprimarea unor dileme care, prin comunicare, își pot afla răspunsul.

Lectoratele cu părinții, organizate sistematic, au drept scop o vie propagandă pedagogică în rândul comunității cetățenești. Părinții beneficiază, în cadrul lectoratelor, de prezența și consilierea unor specialiști din domeniul psihopedagogiei sau a unor reprezentanți ai instituțiilor cu care școala derulează programe în parteneriat (poliție, dispensar medical, instituții culturale, ONG-uri).

Comitetul de părinți al clasei, ales anual, constituie nucleul colaborării școlii cu familiile copiilor, fiind organizat în vederea găsirii și aplicării de soluții viabile la problemele de ordin socio-gospodăresc. de aceea, consfătuirea periodică cu membrii comitetului de părinți al clasei se înscrie la un loc de frunte pe agenda învățătorului.

Realizarea unor vitrine cu material informativ de specialitate poate stimula interesul și curiozitatea părinților. Consultarea unora dintre acestea (cărți, broșuri, referate, planuri de intervenție etc) contribuie la lărgirea experienței pedagogice a părinților și la o implicare potrivită în anumite situații educaționale.

Implicarea părinților în activități desfășurate în cadrul clasei este un alt mod de a strânge legăturile cu părinții. Am invitat o mamă - asistent medical- la o oră din Săptămâna altfel, în care a susținut o adevărată lecție de acordare a primului ajutor în accidente. Copiii au fost încântați să „se accidenteze”, pentru a observa modul în care este îngrijită o plagă, o arsură, este imobilizat piciorul, care „suferise” un traumatism.

Am invitat un fost elev al școlii noastre, student la Facultatea de stomatologie din Sibiu, care s-a întors în mijlocul nostru, nu în calitate de elev, ci ca viitor medic stomatolog. Le-a vorbit copiilor despre necesitatea păstrării unei bune igiene dentare, le-a prezentat tehnica periajului corect utilizând mulaje. Elevii s-au lăsat antrenați într-o activitate utilă și plăcută, deosebit de instructivă.

Întâlnirile regulate cu polițistul care este responsabil de circumscripția școlară sunt de asemenea în beneficiul celor mici. Regulile de circulație sunt explicate pe înțelesul lor, modul în care se circulă corect pe stradă, în intersecție, utilizarea mijloacelor de transport pe două roți (bicicleta) suscită un viu interes din partea copiilor și contribuie din plin la o conduită corectă în deplasarea spre și dinspre școală.

Frecvent organizăm acțiuni la care participă un detașament de pompieri care observă și dirijează exerciții prin care ne antrenăm încât să facem față unui eventual incendiu. După ce aud alarma de incendiu, copiii părăsesc clasele și se grupează departe de clădirea școlii. Urmăresc cu atenție pătrunderea pompierilor în clădire cu ajutorul scării mobile, apoi sunt invitați pentru o demonstrație de mânăuire a furtunului utilizat pentru stingerea incendiilor.

Legătura cu familia pe care o are învățătorul vizează dezvoltarea și implementarea unor programe de formare pentru părinți astfel încât aceștia să aibă posibilitatea să-și cunoască mai bine copiii, modul lor de manifestare în viața de grup și nu în ultimul rând, să înțeleagă mai bine rolul lor educativ. Am constat o îmbunătățire în consolidarea abilităților de comunicare părinte – cadru didactic, îmbunătățirea situației școlare a copiilor, stabilirea unor relații mai apropiate și mai deschise între cadre didactice și părinți, între părinți - părinți, conștientizarea rolului acestora de parteneri egali în educație.

Prin urmare, accesul părinților, familiilor, tutorilor, al persoanelor care au în îngrijire copii și al copiilor înșiși la o gamă completă de informații și servicii este o prioritate, având menirea să sprijine educația elevilor.

Bibliografie:

1. Gutium I, Mămăligă M, Mumjiev G -, (2000), *Parteneriatul pas cu pas*, Editura Fundația Internațională pentru sisteme Electorale, Chișinău
2. Velea Luciana și colaboratorii, (2006), *Participarea elevilor în școală și comunitate*, Ghid pentru profesori și elevi, Editura Agata, 2006
3. *** (2014), *Parteneriatul școală-familie-comunitate*, Institutul de Științe ale Educației, Laboratorul Consiliere și management Educațional, Editura Universitară, București

Strategia schimbării învățământului românesc și integrarea în structurile europene

*Prof. Căpâlna Daniela Sanda,
Colegiul Tehnic, Aiud*

Pentru că educația și instruirea nu constituie un scop în sine, transformarea sistemului economic și social, performanțele unei societăți date sunt dependente de natura și calitatea educației. În toate țările foste comuniste din Europa Centrală și de Est, sistemele educationale erau, la momentul 1989, construite și adecvate nevoilor caracteristice economiilor centralizate reflectând existența monopolului absolut al statului în educație, insuficiența preocupare pentru eficiența învățământului și pentru calitatea indivizilor școlarizați. Anul 1990 a găsit învățământul românesc nepregătit pentru a face față schimbării, incapabil să stabilească corelații suficient de exacte și flexibile între palierele educationale și cererea de noi calificări și competente din economie. Trecerea la o economie de tip concurențial a impus restructurarea profundă a economiei și a societății românești, ceea ce are implicații directe pe piața forței de muncă, piața care cunoaște dezechilibre și ajustări succesive de mari proporții, generate de mutațiile structurale din economia românească. Manifestarea acestor fenomene a impus regândirea sistemului educațional din perspectiva adaptării competențelor și specializărilor la reperele noului tip de economie și societate, inclusiv reconsiderarea rolului educației în ce privește impactul economic al acesteia. „Realizarea unui sistem de învățământ modern, flexibil și eficient este un obiectiv major al oricărei societăți deoarece nivelul de pregătire profesională al factorului uman este decisiv în obținerea unei productivități și competitivități superioare”^[1]. Justa apreciere a cerințelor majore ale organizării și funcționării sistemului de învățământ a făcut ca reforma învățământului românesc să devină o prioritate strategică a reformelor de tranziție la economia de piață. Învățământul românesc avea nevoie de o reformă sistemică, reală deoarece era încă marcat de romantismul secolului XVIII, de pozitivismul începutului de secol XX, purtând și povara fostului regim totalitar de sorginte comunistă.

De ce o reforma sistematica? Pentru ca are caracter global, este profunda si antreneaza o schimbare de paradigma in politica educationala, nu doar o schimbare de curriculum si de cadru legislativ. O astfel de reforma vizeaza logica interna a invatamantului si relatiile sale cu sistemul social global (fiind rezultatul unor schimbari politice de anvergura), sporind sensibil sansele de a promova o educatie pro-democratica si pro-europeana.

De ce o reforma reala? Pentru a inlocui invatamantul reproductiv cu un invatamant preponderent formativ, centrat pe competente specifice generatoare de autonomie educativa si actionala; pentru a face posibila trecerea de la un invatamant colectivizat la unul individualizat, garant al sanselor egale pentru fiecare; pentru a inlocui invatamantul centralist cu unul descentralizat, in care autonomia sa fie realitate; pentru a inlocui idealul enciclopedismului cu asumarea regulilor generative de performante; pentru a se putea trece de la politica dezvoltarii extensive la politica performantelor stiintifice cu impact asupra societatii si cunoasterii.

Aceste ținte (scopuri) ale unei reforme atotcuprinzătoare și efective a invatamantului nu se pot realiza in doar cativa ani, dar trebuie ca reforma sa fie continuata cu insistenta si sustinuta inclusiv politic pentru ca starea prelungita de latentă a sistemului sa nu evolueze spre o forma de inertie cronicizata. In acelasi context, se apreciaza ca reusita sau esecul reformei sistemului de invatamant depinde si de schimbarea mentalitatilor. In absenta unor reconsiderari a credintelor, convingerilor si atitudinilor impartasite de membrii institutiilor scolare, schimbarile profunde si plene promovate la nivel administrativ sau curricular risca sa nu antreneze reconsiderarea rolurilor invatamantului in societatea nou creata, existand chiar pericolul de a se reveni la vechile structuri. Desigur, schimbarea mentalitatilor este un proces dificil si de durata, dar cu efecte notabile, pe termen lung, asupra performantelor institutiei scolare. Actuala reforma a invatamantului pregateste intrarea in secolul XXI, secolul cunoasterii si al invatarii. De aceea, evolutia cantitativa si calitativa a invatamantului, eficacitatea cu care scoala isi indeplineste misiunea sociala sunt hotaratoare pentru viitorul societatii in care functioneaza. Sunt semnale ca secolul XXI va fi dominat de cercetare, inovatie, creativitate. Romania se pregateste, cu resursele limitate de care dispune, pentru a tranzita spre acest nou tip de societate a invatarii. Invatamantul poate contribui la pregatirea noii societati in masura in care intre obiectivele majore ale reformei se situeaza si urmatoarele patru **repere fundamentale** :

1. armonizarea continutului invatamantului cu principiile functionarii societatii postcomuniste: economie de piata, stat de drept, pluralism politic, libertati individuale imprescriptibile;

2. transformarea scolilor in medii de revigorare morala, de renastere cognitiva si de innoire tehnologica - cu efecte la nivel macrosocial;

3. rezolvarea in timp util a problemelor rezultate din modernizarea tardiva a Romaniei, folosind parghiile specifice invatamantului, prin asigurarea calificarilor solicitate de piata muncii, prin cercetarea stiintifica, prin politica educationala;

4. compatibilizarea organizarii, functionarii si evaluarii scolare si academice cu reperele practicate si armonizate deja in spatiul euro-atlantic.

Aceste repere sunt, cel puțin in principiu, tangibile si rezonabile in masura in care reforma invatamantului este promovata prin innoiri legislative si sustinuta financiar, astfel

incat schimbarea de paradigma efectiv sa se produca; o alta conditie ar fi ca reforma invatamantului sa se coreleze cu celelalte reforme sectoriale, astfel incat sa preceada si sa integreze optiunile strategice ale celorlalte sectoare, afirmandu-se ca o schimbare reala de sistem pornita din ratiuni profesionale si care se racordeaza la nevoia de globalizare a cunoasterii si a performantelor economice. Se degaja si o concluzie: „...fara o reforma a invatamantului, Romania va ramane in mod fatal o tara saraca, prada demagogiei de ocazie si loc din care se scurg spre exterior tineri specialisti, lipsiti de perspectiva in propria tara”[2].

Educatia si, implicit, invatamantul au intrat pe agenda politicilor in Europa Centrala din doua ratiuni distincte.

Prima consta in nevoia de adaptare a educatiei in raport cu societati care abia au parasit totalitarismul si s-au reorientat in directia societatilor deschise ale Occidentului.

A doua ratiune consta in dorinta resimtita de tarile Europei Centrale si de Est de a-si adecva performantele intelectuale si tehnologice in raport cu lumea accidentala. Este clar pentru oricine ca munca, studiile, petrecerea timpului liber in Europa de astazi sunt pregnant caracterizate de mobilitate, de schimburi interculturale si de comunicare. Contactele, cooperarea si parteneriatul european fac parte integranta din viata cotidiana a guvernelor, a mediilor de afaceri, a asociatiilor profesionale si a oamenilor obisnuiti.

In acest context, educatia se confrunta cu solicitarea de a se reorganiza astfel incat solutiile noi sa fie posibil de aplicat pe scara largita. Procesele educative subliniaza tendinta tot mai puternica de unitate a tarilor si popoarelor europene si fondarea pe baze noi a relatiilor dintre ele, precum si adoptarea unei optici europene si luarea deciziilor la nivel european. Aceasta „optica europeana” vizeaza formarea unor cetateni liberi, dornici si capabili sa se implice in viata sociala si politica a comunitatii.

Invatamantul romanesc prezinta premisele unui invatamant de tip european prin „sistemul de valori pe care le promoveaza, prin tipul de institutii educative care se straduiesc sa le consolideze, prin predilectia pentru cultura si educatie interculturala si prin calitatea elitelor pe care le formeaza”[3]. Integrarea europeana a devenit o prioritate a politicii educationale promovate la nivel national prin noile curricule, standardele de calificare profesionala si tipurile de diplome acordate, noile manuale scolare care au fost concepute in acord cu exigentele aderarii la Uniunea Europeana, ca si printr-o serie de demersuri cum ar fi: reorganizarea studiilor in spiritul Declaratiei de la Bologna (1990); introducerea de elemente de studii europene in curriculum preuniversitar (in 2000); reglementarea practicii extensiunii universale prin franchising (1998); participarea specialistilor romani la programele Bancii Mondiale, Phare, Tempus, Leonardo, Socrates; aderarea la proiecte regionale; programe interguvernamentale de schimburi culturale si stiintifice, la care participa elevi, studenti, profesori si cercetatori; prezenta invatamantului universitar romanesc in circuitul invatamantului international, confirmata prin numarul mare de studenti straini, care studiaza in Romania.

Bibliografie:

- [1] Marta Christina Suci, *Investitia in educatie*, Editura Economica, Bucuresti, 2000, p. 78
- [2] Andrei Marga, *Educatia in tranzitie*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1999, p. 29
- [3] Novak Cornelia; Jigau Mihaela (colectiv) - *Cartea alba a reformei invatamantului*, Ed. Alternative, Bucuresti, 1998, p. 13

Proiectarea didactică și management european în spațiul românesc

*Prof. înv. primar Botos Andrea Izabela,
Școala Gimnazială Nr 3, Carei*

“Proiectarea didactică este procesul de anticipare a obiectivelor, conținuturilor, metodelor și mijloacelor de învățare, a instrumentelor de evaluare și a relațiilor ce se stabilesc între toate aceste elemente în contextual unei modalități specifice de organizare a activității didactice (lecție, excursie didactică etc.).”

(Mariana Momanu , 1998 : 206)

Scoala - furnizor de calitate în educație

Privind școala din perspectiva sistemică, principala ei funcție este de a transforma “intrările” în “ieșirile” dorite.

Întreaga structură este subordonată misiunii organizaționale, care este educația. Pentru aceasta managerul îndeplinește funcțiile manageriale în cadrul domeniilor funcționale prin care sunt atinse finalitățile organizaționale.

Prin urmare, școala este o organizație în comunitate dar și o instituție care reprezintă o activitate socială structurată printr-un set de norme și modele de comportament socialmente recunoscute.

Școala este o organizație înalt diferențiată (pe niveluri și ani de studii, pe clase și grupe, pe tipuri de unitate școlare) dar și înalt integrată – trecerea de la o structură organizațională la alta, fiind subiectul unor condiții foarte precise.

Pentru a realiza un “produs finit” de calitate, adică omul educat, este necesară o colaborare foarte strânsă între “elementele organizaționale” și, ca urmare trebuie foarte clar definite substructurile organizaționale, precum și rolul fiecăreia (legăturile dintre ele, prin neclaritate ducând la disfuncții majore.

Scoala – instituție pentru formarea continuă de calitate

Membrii unei organizații care participă activ la învățare nu pentru că le este cerut de către autoritate sau li se impune din afară, ci pentru că doresc să exploreze situațiile enumerate de comun acord pe agenda grupului.

Școala încurajează, prin regulile și procedurile stabilite prin consens, prin responsabilitățile și rolurile liber asumate, prin procedurile și instrumentele de monitorizare și

evaluare a procesului – un tip diferit de inteligență față de abordările educaționale tradiționale; în loc să se apeleze la recunoașterea cunoștințelor sau la manevrarea detaliilor, școala se focalizează pe capacitatea participanților de a învăța, de a înțelege situația – problema cu care se confruntă.

Majoritatea profesorilor și elevilor sunt interesați de învățarea unor informații utile și relevante și de exersarea unor deprinderi ca fiindu-le necesare.

Proiecte care asigura un învățământ de calitate

În domeniul educației se disting 3 tipuri de proiecte :

- **Proiectul educațional**, cu activitate de interes general ce configurează orientările esențiale ale educației: concepția despre om, idealul educațional, valorile societății. El ține de politica educațională și se concretizează în programe de reformă sau de dezvoltare a sistemului educațional ca întreg.
- **Proiectul curricular**, ca acțiune de configurare și anticipare a activităților și procesele educaționale concrete privind îndeosebi activitatea educatorilor și a educabililor precum și relațiile între aceștia.
- **Proiectul instituțional**, ca instrument al politicii manageriale a directorului, centrat pe schimbare, pe inovarea și dezvoltarea școlii în plan structural și funcțional, fiind un instrument de coordonare a tuturor activităților din școală.

HALLOWEEN

SERBARE DE
CRĂCIUNSERBARE DE 8
MARTIE

EXCURSIE

TEATRU

VIZITĂ LA
„SC CONTINENTAL SRL”

PARTENERIAT

VIZITĂ LA
„SC ALCONOR SRL”

Inovație și reformă în învățământul românesc

*Prof. înv. prim. Ciobanu Aurelia,
Școala Gimnazială "George Topârceanu", Mioveni - Argeș*

Curriculum, curriculum nucleu ori extins, ori aprofundat, arii curriculare, plaje orare, standarde de performanță, descriptori de performanță...Toate acestea trebuiau să poarte un nume și atunci li s-a spus simplu: REFORMĂ.

Reforma în învățământul românesc are ca efect realizarea unor mutații de politică și strategii educaționale. Aceste politici și practici educaționale sunt orientate pe baza unor principii de reformă:

- corelarea învățământului cu evoluția sistemului economic, a pieței muncii, a științei, tehnicii și tehnologiei;
- egalizarea șanselor la un învățământ deschis, diversificat și modern;
- optimizarea raportului, în planurile de învățământ, între disciplinele de cultură generală și cele de specialitate (profesionale);
- compatibilizarea europeană a Curriculumului Național;
- descentralizarea și reforma managementului școlar.

Programul reformei, elaborat pe baza acestor principii, cuprinde mai multe elemente de inovație dintre care cităm:

- restructurarea învățământului secundar, tehnic și vocațional;
- proiectarea curriculară la nivel național și local;
- elaborarea curriculumului național, compatibil cu cel european;
- elaborarea și aplicarea planurilor- cadru de învățământ;
- elaborarea, într-o concepție modernă, a programelor și a manualelor școlare;
- crearea pieței manualelor alternative;

- ameliorarea infrastructurii învățământului și conectarea lui la comunicațiile electronice mondiale;
- introducerea disciplinelor opționale pentru dezvoltarea aptitudinilor;
- aplicarea unui nou sistem de evaluare a rezultatelor școlare;
- folosirea unor practici didactice de tip interactiv;
- reforma managementului școlar și academic, prin descentralizarea și crearea autonomiei unităților de învățământ.

Deși este veche “ de când lumea”, educația are de soluționat tot timpul probleme noi pe care societatea omenească în ansamblu și anumite grupuri sociale le pun în diferite stadii de dezvoltare.

Reforma învățământului trebuie să fie radicală, să anticipeze nevoile de cadre ale științei și economiei, cu șanse de a avea o relativă stabilitate, pentru că procesul instruirii și educării nu este suficient, decât dacă se respectă principiul continuității și are un sistem și un program riguros pe tot parcursul pregătirii instituționalizate.

În România, reforma suferă din cauza lipsei de timp normal pentru o reformă coerentă. Alte țări, central și est europene au trecut la etape avansate ale reformei curriculare. La noi s-a apelat la marea disponibilitate pentru reformă și buna pregătire psihopedagogică a învățătorilor, educatorilor și profesorilor.

Reforma în învățământ a fost așteptată de toată lumea: educatori, părinți, elevi. Fiecare a căutat la început să pună în acord ideea de reformă cu propriile așteptări, idei sau realizări. Acest produs poate fi perceput diferit până ce dispar ambiguitățile. A schimba în bine, a înnoi, a scoate din folosință un lucru vechi, explică în puține cuvinte înțelesul verbului “ a reforma”. Acțiunea acestui verb se răsfrânge asupra elevului în mod cu totul și cu totul independent de voința lui, în multe cazuri. Cel mult însă, se bucură de acțiunea și de efectul ei, tocmai cel ce beneficiază. Depinde și de cel care acționează în virtutea actului reformat, de modul în care educatorul vrea să perceapă, percepe, acționează sau filtrează în mod original, ideile transmise de la un nivel la altul, în actul de reformă.

Deci, succesul reformei depinde în mare măsură de calitatea cadrelor didactice, de capacitatea lor de a înțelege și traduce în realitate mesajul reformei.

În plan educațional, reforma învățământului este concepută nu ca un simplu răspuns mecanic la nevoia de schimbare a societății, ci ca o schimbare tactică, menită să optimizeze procesul de restructurare globală a acesteia. Sistemul de învățământ nu mai este perceput ca oglindă a societății. În acest sens, se poate vorbi de o “valorificare social-economică a educației”, refirma fiind “ o transformare profundă, globală și relevantă a sistemului de educație, concepută și pusă în aplicare în funcție de exigențele societății de azi și de mâine, dar și de aspirațiile celor care învață” (T.Popkewitz, 1991).

“Beneficiarii” direcți ai reformei sunt ambii agenți ai educației: atât educatul, care este pregătit să se adapteze optim la sinuozitățile unei vieți într-o societate aflată în permanentă mișcare, cât și educatorul, care pus în fața noii realități educaționale, are posibilitatea să răspundă la provocările acestei “ variabilități controlabile” într-o manieră personalizată,

creativă. În condițiile reformei, aptitudinea pedagogică dobândește un nou atribut, devenind aptitudine creativă pedagogică și fiind “vectorializată”, activată de prezența unor aptitudini pedagogice pozitive față de creativitate și mai ales față de schimbare în general.

Nevoii imperioase de progres în toate domeniile vieții noastre sociale îi răspunde și cerința inovării învățământului, necesitatea acută și urgentă de restabilire a valorilor, de educare a tineretului ca principală forță de stimulare a progresului, și, concomitent, cerința modernizării învățământului în întregul său, ca principal factor de propulsare a culturii și civilizației, de accelerare a proceselor de inovare socială.

Reforma ar trebui să așeze învățământul pe noi baze și să elimine treptat, în pași, disfuncțiile vechiului sistem de educație, moștenite de la vechiul regim. Astfel, se impune elaborarea unei concepții riguroase asupra finalităților învățământului, din care să decurgă explicit conținutul disciplinelor și notelor caracteristice ale demersului educațional, asigurând activități de învățare în învățământul preuniversitar.

Valul puternic al reformei învățământului a cuprins și grădinița. Astfel, reforma conținuturilor a adus “Programa activităților instructiv-educative în grădinița de copii”, cu structură și conținuturi noi. Proiectarea programei a avut în vedere finalitățile învățământului preșcolar, dar, ca și la celelalte trepte de învățământ, fără o reformă a procesului de învățământ, programa își pierde din valoare și efortul a fost fără sens. De aceea, trebuie să se acorde o atenție deosebită schimbărilor din procesul de predare-învățare. Se știe că o activitate didactică eficientă are la bază o proiectare pe măsură. Baza materială, conținutul învățământului și strategiile de lucru trebuie să fie în pas cu cele mai noi achiziții ale cunoașterii și practicii umane, deci trebuie să fie permanent supuse înnoirilor.

Desigur, fiecare persoană care vine în contact cu reforma (elevi, învățători, profesori, directori, inspectori, părinți, bunici) pun întrebări: “E bine?”, “E rău?”, “În ce măsură ne afectează?”, “Ce eforturi trebuie făcute?” etc. Mulți se plâng de viciile sistemului de învățământ, dar pe o parte dintre ei schimbarea îi sperie și mai că n-o acceptă.

Școala și educatorii se confruntă și azi cu nenumărate probleme de educație pe care le vor putea soluționa corespunzător numai în măsura în care dețin un sistem de cunoștințe, de forme și metode de educație (consonante cu sistemul de valori proprii societății), care să le permită o intervenție preponderent persuasivă și eficace, bazată pe afirmarea nestingherită a personalității fiecărui individ, dar nu oricum, ci în concordanță cu interesele generale ale societății, cu normele ei de conduită.

În fiecare grădiniță și școală, se cere înțeles faptul, că, astăzi, a fi o bună educatoare, un bun învățător sau profesor, înseamnă a fi un bun cunoscător al copiilor și tinerilor, al formelor și metodelor de educație, un om care-și iubește profesia, dar îi iubește și pe copii.

Mai mult ca oricând, în fața educatorilor din învățământul de toate gradele, se pun astăzi probleme noi, vizând dezvoltarea gândirii copiilor și a tinerilor, a imaginației lor creatoare, dar și capacitatea de adaptare la noile realități social-politice și economice ale țării.

Reforma educațională a impus și o nouă concepție asupra evaluării performanțelor elevilor, atât în ceea ce privește evaluarea curentă, cât și sistemul de examene.

Reforma realizată în cadrul sistemului de învățământ, oferă educatorului un cadru coerent și flexibil, care să permită adaptarea conținutului învățării atât la realitatea cotidiană cât și la structurarea procesului instructiv-educativ în funcție de particularitățile elevului, astfel încât acesta să-și poată identifica și valorifica în mod creativ propriile aptitudini și interese.

Concluziile finale, subliniază că într-o Europă sfâșiată de inegalități și contradicții – cum este cea a zilelor noastre – educația pare a fi un prim factor care ar putea să apropie între ele popoarele, să cultive înțelegerea și colaborarea între oameni.

Bibliografie:

1. Bernat, E. S., (2003), Tehnica învățării eficiente, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca;
2. Cerghit, I., (2003), Sisteme de instruire alternative și complementare, Editura Aramis, București;
3. Felea, Gh., (2002), Alternativele educaționale din România, Editura Triade, Cluj- Napoca;

Efectele negative ale tratamentelor degradante în mediul școlar

*Prof. Borca Olimpia Felicia,
Școala Gimnazială "Lucian Blaga", Baia Mare*

„Nimic mai puternic decât blândețea, nimic mai blând decât puterea autentică.”

Pentru a-și atinge scopul în procesul educațional complex și în modelarea personalității elevilor, școala asigură simultan un climat favorabil socializării, comunicării și încrederii elevului în sine și în ceilalți. Acest fapt e valabil și la nivelul cadrelor didactice. Mediul școlar optim din punct de vedere socio-afectiv și cognitiv este un cadru fizic și uman complex, de manifestare a individualității profesorilor și elevilor, deschis spre societate, cu posibilitatea de a asimila atât tensiuni, cât și noi exigențe și readecvări permanente la nevoile contextului social în care e situată școala. Ea este spațiu de manifestare a unor comportamente și atitudini care pot genera inclusiv situații tensionate sau chiar conflictuale ce ar putea duce uneori la pedepse corporale sau la tratamente degradante, cu totul inadecvate educației.

Fenomen complex, procesul instructiv-educativ nu implică doar transmiterea și, respectiv, receptarea unor informații de ordin științific, ci și intervenții corective și de optimizare a competențelor de control cognitiv-emotional din partea celor implicați în actul educațional. Astfel educația include inevitabil și o componentă morală. În timp ce permite profesorilor exersarea unor trăsături de caracter exemplare, activitatea educațională asigură formarea și imprimarea la elevi a acelorași trăsături de caracter. De aceea este extrem de important ca, în cazul unor situații de comportament inadecvat, acesta să nu fie ignorat, ci analizat și corectat. Consider că măsurile corective nu trebuie să fie neapărat coercitive și punitive, ci mai ales măsuri inclusive, de inserție și adecvare care să aibă impact pozitiv și rol constructiv asupra persoanelor în cauză, elevi sau profesori. Și mai mult: aceste măsuri să fie aplicate în baza unei strategii potrivite.

Efectul unei atitudini recalcitrante de nesupunere, de sfidare a regulilor, de tulburare a mediului școlar, atitudine conflictuală etc. îl consider dăunător atât celor implicați cât și climatului educațional. În cele ce urmează voi argumenta importanța acestui fenomen pentru educație precum și câteva din consecințele pe care le determină.

Între cei doi actanți implicați în procesul educativ – profesor și elev – se stabilește o relație al cărei obiectiv ar trebui să fie comunicarea. Lipsa de încredere, dificultatea accesului la standarde de educație înalte, tonul de comandă pot genera situații conflictuale și pot deteriora relația profesor-elev. Să ne amintim că *profesorul este un permanent model pentru elevii săi*. În acest context, aplicarea unor pedepse corporale sau a unor tratamente degradante șubrezește rolul său de mentor. *Răspunzând cu violență unui comportament negativ, nu se diminuează, ci, dimpotrivă, se încurajează agresivitatea*. Nu poți pretinde cuiva să nu fie violent, dacă, la rândul tău, te porți agresiv, ridici tonul. Îmbunătățirea relațiilor și a comunicării se poate obține prin dialog, prin focalizarea pe ceea ce simte persoana cu comportament recalcitrant, într-o discuție interpersonală, fără intervenții din afară.

Aplicarea unor pedepse trebuie să rămână exclusiv în sfera moral-afectivă și să nu-l lezeze pe cel în cauză, ci să-l determine să *înțeleagă ce și unde a greșit*. Pedepsele corporale au efecte fizice, ele nu modelează conștiința, iar tratamentele degradante acționează asupra psihicului ca un catalizator negativ. După cum afirma Victor Oprescu în „Dimensiunea psihologică a pregătirii profesorului” (pag. 22) „etimologic, termenul de conștiință provine din limba latină, din *co* (cu) și *scientia* (cunoștință, știință), semnificând a face ceva cu știință, a avea știință de actele proprii și de consecințele lor”. Este important ca subiectul uman, în acest caz elevul, să se raporteze la ceilalți, să iasă din lumea lui izolată, să-și înțeleagă obligațiile și să devină responsabil. Într-un mediu în care el este supus violenței, sau izolării, medierea între modelul intern, intrinsec, și cel extern suferă fracturi și dezarticulări, iar conștiința, ca formă de reflectare psihică, va trece în plan secund. Și în acest caz discuția interpersonală sau câteva sarcini de lucru și de conduită sporite îl vor stimula mai mult pe cel vizat decât aplicarea vreunei pedepse corporale.

Adoptarea unei forme de umilire, de ofensare, de lezare publică, de critică în fața clasei, în careul școlii, în sala profesorală, în alte contexte publice a celui care a greșit poate avea efectul nedorit al unor tratamente degradante. Și acestea chiar sunt nu corecții, ci forme de umilire publică cu impact emoțional defavorabil atât asupra elevilor cât și asupra profesorilor. În cazul copiilor de vârstă școlară mică, cel mai frecvent se întâmplă ca ei să manifeste aceleași comportamente în rândul colegilor pe care ei le percep și li se imprimă din mediul familial, de la cei maturi. Afecțiunea, discuția particulară, încrederea și încurajarea pentru comportamente pozitive pot fi soluții. În ceea ce-i privește pe adulți, acumularea de sentimente negative tulbură armonia și firescul conviețuirii în comunitatea școlară și în afara ei. Și în acest caz inserția în comunitatea școlară se poate obține fie prin discuția interpersonală cu dirigintele (în cazul elevului), cu directorul (în cazul cadrului didactic), cu vreun coleg de catedră sau implicarea într-un proiect care îi solicită efort intelectual, cooperare cu colegii etc.

Asadar, tratamentele degradante contravin educației și misiunii omului educat. Aceste variante de reglare a comportamentelor umane nu fac decât să agraveze situațiile specifice și să dăuneze principiilor unei lumi civilizate. Este importantă comunicarea reală, eficientă, axată pe explicații conectate la un set de valori comune. Normele morale înțelese și respectate aduc

beneficii tuturor. Studiind stadiile dezvoltării morale, Lawrence Kohlberg observa că există o „perioadă postconvențională” (declanșată pe la vârsta de 13 ani) când individul își stabilește „un cod moral autonom, pe care îl interiorizează, pornind de la identificarea cu o comunitate cu care individul împarte regulile și îndatoririle”. O atenție sporită asupra valorilor morale este, așadar, necesară, fiindcă este știut, e mai ușor să previi un comportament deviant decât să îl îndrepti. Și încă ceva: cuvântul, o formă de manifestare a energiei omenеști poate transmite încredere, poate stimula, poate ridica, poate vindeca sufletește pe cel care manifestă recalcitrantă, neîncredere, tendințe de înstrăinare de comunitatea școlară. De aceea discuția personală, consilierea bazată pe încredere, tactul și blândețea în îndreptarea celui care a greșit sunt mai valoroase decât orice pedeapsă. Ele recuperează și integrează individul nu-l marginalizează. Dialogul, discuția personală este modalitatea ce trebuie încercată în toate situațiile de abatere de la normele de conduită școlară.

Bibliografie:

Bernat, Simona-Elena – „Tehnica învățării eficiente”, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2003

Boja, Alina – „Managementul clasei de elevi”, Editura Risoprint, Cluj-Napoca, 2009

Oprescu, Victor – „Dimensiunea psihologică a pregătirii profesorului”, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 1983

Între tradițional și modern

*Prof. înv. primar Mihaela Alexandra Beldeanu,
Școala Gimnazială Nr. 10, Suceava*

Din dorința de a nu greși față de elevi (prin cantonarea în tiparele învățământului tradițional, prin abordări prea îndrăznețe sau prin utilizarea unor noi metode și procedee didactice insuficient verificate), mulți dascăli încearcă să se asigure mai întâi de toate că demersul lor didactic este unul de calitate, care își atinge obiectivele și, în cele din urmă, finalitatea. Modalitatea prin care se face acest lucru diferă de la caz la caz, în funcție de centrul de interes, de aspectul vizat sau de resursele umane și materiale de care dispune fiecare.

În cazul de față, este vorba despre o cercetare în domeniul învățării școlare, care s-a desfășurat pe parcursul a trei luni calendaristice, la o clasă a III-a de la Școala Gimnazială Nr. 10, Suceava.

Idea de la care s-a pornit, a fost aceea conform căreia majoritatea specialiștilor din domeniul educației consideră că centrarea pe conținuturi și pe autoritatea profesorului nu mai răspunde exigențelor învățământului actual și nici exigențelor societății moderne. Pe de altă parte, cercetări recente din câmpul psihologiei cognitive au relevat faptul că elevii cu rezultate bune la învățătură sunt posesorii unor competențe intelectuale care le asigură un repertoriu larg de strategii și o mai mare flexibilitate în abordarea și rezolvarea problemelor. Astfel, obiectul cercetării a fost relația dintre demersul educativ, cu strategiile lui specifice, și competențele

intelectuale ale elevilor. În acest sens, s-a emis și ipoteza de lucru conform căreia, alternativa pedagogică RWCT (cunoscută mai ales sub denumirea de *Gândire critică*) este superioară celei tradiționale, înlesnind formarea și dezvoltarea competențelor intelectuale ale școlarului mic.

Pentru a măsura efectele aplicării strategiilor specifice *Gândirii critice*, s-au folosit două teste: unul pentru măsurarea abilităților metacognitive și unul pentru măsurarea gândirii critice. Aceste teste au fost aplicate elevilor de clasa a III-a de două ori: la începutul experimentului și după ce ei au lucrat timp de trei luni într-o manieră modernă, folosindu-se la clasă doar metode de predare-învățare specifice *Gândirii critice*.

Construirea testului pentru evaluarea capacității metacognitive a pornit de la următoarea definiție a conceptului: „*Metacogniția reprezintă cunoștințele unui individ despre propria-i cunoaștere și despre procesele sale cognitive, desemnând abilitățile și strategiile utilizate în rezolvarea unor sarcini, în scopul învățării propriu-zise. Ea asigură monitorizarea și gestionarea propriei funcționări cognitive.*” Testul de evaluare a metacogniției la elevii de clasa a III-a a fost alcătuit din opt itemi, fiecare dintre aceștia încercând să surprindă strategiile metacognitive folosite de elevi în rezolvarea unor sarcini. Astfel, itemii 1 și 2 au solicitat elevilor să explice care sunt pașii pe care îi urmează pentru a opera cu unele noțiuni gramaticale (ex. – *Cum gândești atunci când ai de identificat subiectul și predicatul dintr-o propoziție?*). Itemii 3, 4 și 5 aveau în vedere modalitatea în care gândesc elevii atunci când sunt puși în situația de a scrie după dictare sau de a povesti un text. Itemii 6 și 7 cereau elevilor să explice cum gândesc atunci când au de alcătuit un enunț sau un text după imagini. Itemul 8 solicita elevilor explicații cu privire la modul în care gândesc atunci când trebuie să completeze un joc de cuvinte încrucișate. Sarcina elevilor a fost aceea de a identifica propriile scheme mentale, proprii pași pe care îi parcurg în rezolvarea acestor cerințe și de a-i nota punctual.

Punctul de plecare în construirea testului pentru gândirea critică l-a constituit următoarea definiție: „*Gândirea critică este gândirea de nivel superior care facilitează alegerea rațională a soluției optime, în urma analizării problemei din mai multe perspective și a interpretării obiective a diferitelor răspunsuri posibile.*” În conceperea testului pentru evaluarea gândirii critice s-a pornit de la faptul că gândirea critică presupune aptitudini de investigare și are la bază următoarele capacități: capacitatea de a defini o problemă, capacitatea de a selecta informația relevantă pentru rezolvarea unei probleme, capacitatea de a face diferența între ipotezele explicite și cele implicite, capacitatea de a trage concluzii valabile și de a judeca valoarea deducțiilor. Având în vedere nivelul dezvoltării cognitive a elevilor de clasa a III-a, s-au reținut în vederea testării doar câteva aspecte ale gândirii critice, și anume: capacitatea subiecților de a evalua adevărul sau falsitatea concluziilor trase dintr-o serie de enunțuri, capacitatea de a identifica ipotezele implicite ale unor enunțuri și capacitatea de a stabili dacă propozițiile cu valoare de concluzie trase din anumite enunțuri sunt rezultatul unui raționament corect.

Testul de evaluare a gândirii critice a fost constituit din trei sub-teste, fiecare dintre ele urmărind să evidențieze unul dintre aspectele enumerate mai sus. Elevii trebuiau să precizeze dacă o serie de propoziții sunt adevărate sau false, în urma lecturării unui text.

Exemplu: **Adjectivul se acordă în gen și număr cu substantivul pe care îl determină.**

Stabilește valoarea de adevăr a următoarelor concluzii ce decurg din această afirmație.

1. Substantivul are același gen și număr cu adjectivul.
2. Adjectivul își schimbă genul și numărul în funcție de substantivul pe care îl determină.
3. Nici un adjectiv nu poate avea genul și numărul diferit de al substantivului pe care îl determină.
4. Toate adjectivale au același număr cu substantivul.

Exemplul de mai sus constituie un item pentru evaluarea raționamentului elevilor. Itemi asemănători au fost construiți pentru a evalua capacitatea elevilor de a identifica ipoteze, dar și pentru evaluarea raționamentului deductiv al elevilor.

După cum s-a precizat anterior, cele două baterii de teste au fost aplicate la începutul cercetării, pentru a se înregistra nivelul la care se găseau elevii înaintea intervenției cu metode moderne de lucru. Testul pentru măsurarea metacogniției s-a aplicat eșalonat, pe parcursul primei săptămâni, fiecare item luând forma unui scurt test, cu o durată de 15 minute și fiind aplicat în prima parte a lecției. Prin intermediul testelor se anticipa subiectul lecției, pregătindu-se, practic, anunțarea lui. Pentru evitarea fenomenului de creștere a randamentului în sarcină, ca urmare a aplicării de măsurători repetate, s-a încercat formularea unor cerințe cât mai diferite, a căror rezolvare presupunea și apelul la strategii cognitive diferite. Testul pentru evaluarea gândirii critice a fost aplicat la mijlocul săptămânii, în cadrul orei de educație civică, elevii având la dispoziție toate cele 50 de minute pentru rezolvarea sarcinilor. În perioada de testare, subiecții au fost dispuși câte unul în bancă.

La sfârșitul săptămânii de pre-testare, s-a adus la cunoștința elevilor că timp de trei luni își vor desfășura activitățile într-o nouă manieră de lucru și li s-a comunicat că va trebui să aibă la fiecare oră coli de hârtie albă și colorată, creioane colorate, riglă și creion. Noile strategii au fost aplicate doar la disciplinele limbă și comunicare și educație civică. Elevii au beneficiat astfel, pe parcursul celor trei luni, de un număr de 101 ore în care au abordat conținuturile în noua manieră. Dintre acestea, 78 au fost ore de limbă și comunicare, 13 de educație civică și 10 din sfera altor discipline, ca științe sau opțional (educație plastică). În timpul celor trei luni de intervenție, elevii au lucrat câte 7 ore pe săptămână în maniera specifică *Gândirii critice*.

Astfel, conform exigențelor impuse de noua strategie de lucru, în primul moment al lecției se făcea apel la cunoștințele și experiențele de viață ale elevilor, pe acestea sprijinindu-se achiziționarea noilor conținuturi. Acest prim moment al lecției, Evocarea, s-a transformat de cele mai multe ori într-un scurt exercițiu de creație, premergător anunțării subiectului lecției. Metode preponderent folosite în acest prim moment al lecției au fost *Termenii cheie* și *brainstormingul*.

În etapa numită Realizarea sensului s-a făcut apel la o serie de strategii complexe, bazate pe argumentare și dezbateri, avându-se în vedere înțelegerea cât mai profundă a conținuturilor. În totală opoziție cu metoda tradițională, bazată pe sublinierea unei interpretări unice, considerată a fi cea mai solidă, în perioada experimentală învățarea conținuturilor a avut

la bază diferitele interpretări ale elevilor, precum și argumentele pro sau contra formulate de aceștia. Ca metode specifice acestei etape a lecției, pot fi menționate: *Gândiți – Lucrați în perechi – Comunicați*; *Mai multe capete la un loc*; *Lectura predictivă*; *Metoda și Tabelul SINELG*; *Procedeul recăutării*.

Etapa de Reflecție s-a concretizat în perioada implementării programului și strategiilor *Gândirii critice în exerciții ca: Diamantul, Eseul de cinci minute, Cadranele, Diagrama Venn, Harta povestirii, Cvintetul*. Acest ultim moment al lecției a avut în vedere aspecte legate de reformularea și restructurarea propriilor cunoștințe, precum și măsura în care elevii și-au completat sau și-au reorganizat cunoștințele anterioare.

Munca în perechi, cea în echipe și comunicarea directă dintre elevi în timpul orelor au fost aspecte definitorii pentru cele trei luni destinate predării - învățării în maniera nouă. Elevii au manifestat în toată această perioadă un real interes față de lecții și o implicare vizibil superioară celei manifestate în cadrul orelor clasice. La sfârșitul celor trei luni de implementare a noilor metode, elevii au fost testați din nou, trebuind să răspundă acelorași itemi ca la testarea inițială.

În urma comparării rezultatelor obținute de elevi în pre-test și post-test și a analizei acestora, s-a acceptat ipoteza de cercetare, constatându-se că elevii posedă abilități cognitive superioare, comparativ cu situația inițială. Totodată s-a observat faptul că elevii cu rezultate bune la învățătură au obținut scoruri superioare la teste, atât în situația pre-test, cât și în cea post-test.

Cercetarea a evidențiat faptul că strategiile specifice *Gândirii critice* sunt îndrăgite de elevi, aceștia preferându-le metodelor clasice de învățare. Totodată, aceste strategii răspund particularităților de vârstă ale școlarului mic prin faptul că ele recurg la reprezentarea grafică, la sistematizarea schematică a conținuturilor și la discuția liberă. Nici nu este de mirare, cunoscută fiind tendința elevilor de ciclul primar de a adresa întrebări sau de a purta discuții nesfârșite pe marginea unui subiect dat. În același timp, valorificarea experienței proprii a elevilor în cadrul acestor ore este în perfectă concordanță cu specificul învățării la școlarul mic. De aici rezultă accesibilizarea învățării și, implicit, scorurile superioare obținute de elevi la testările finale.

S-a constatat în același timp și faptul că școlarii mici învață repede să-și reprezinte funcționarea propriului sistem cognitiv, găsind modalități originale și în același timp convingătoare de a explica strategiile folosite pentru îndeplinirea unor sarcini. Relevante sunt în acest sens răspunsurile date de unii elevi la itemul 1 al testului pentru măsurarea metacogniției, care solicita clarificări asupra modului în care gândesc elevii atunci când au de identificat subiectul și predicatul unei propoziții. Printre răspunsurile date de elevi s-au înregistrat și următoarele: *Știu că într-o propoziție se vorbește despre cineva care face ceva și eu pun întrebările să aflu despre ce este vorba. / Între subiect și predicat există legătură – predicatul arată ce face subiectul – așa că sunt ușor de aflat. / Îmi amintesc definițiile subiectului și predicatului și apoi pun întrebările. / Mă gândesc la întrebările pe care le-am învățat pe de rost, le pun și aflu predicatul și subiectul.*

În ciuda faptului că lecțiile da limbă și comunicare au activizat elevii, fiind prin specificul abordării extrem de dinamice și de atractive, s-au constatat și o serie de neajunsuri.

Astfel, datorită specificității demersului didactic, în cele trei luni de intervenție s-au neglijat următoarele aspecte: frecvența exercițiilor de citire propriu-zisă a textelor, repetarea ortogramelor și a exercițiilor aplicative, frecvența exercițiilor de scriere după dictare și a exercițiilor de vocabular. Drept urmare, deși elevii au înregistrat progrese în ceea ce privește formularea ideilor proprii, argumentarea opiniilor sau povestirea și exprimarea orală, au înregistrat și o serie de regrese.

Astfel, mulți dintre elevi au dovedit că nu stăpânesc la fel de bine ca înaintea desfășurării experimentului ortogramele și semnele de punctuație, înregistrând un număr mai mare de greșeli la dictări. Totodată, copiii au dovedit un randament scăzut la exercițiile de vocabular, alcătuiind cu dificultate familii de cuvinte sau găsind un număr redus de sinonime sau antonime. La elevii mai slabi la învățătură s-a constatat un regres și în ceea ce privește deprinderea de a citi, aceasta fiind puțin exersată, pe parcursul celor trei luni accentul căzând pe exprimarea liberă și exercițiile de creativitate.

Tocmai de aceea, se poate concluziona că, mai ales în etapa micii școlarități, când se formează și se consolidează deprinderile de bază ca sris – cititul, metodele clasice trebuie îmbinate cu cele moderne. Doar astfel este posibilă atât achiziționarea cunoștințelor și deprinderilor de bază, cât și dezvoltarea abilităților cognitive și, deci, progresul real al elevilor.

Bibliografie:

1. Flueraș, V. – „Paideia și gândirea critică”, Cluj, Ed. Casa Cărții de Știință, 2003;
2. Joița, E. – „Educația cognitivă. Fundamente. Metodologie”, Iași, Ed. Polirom, 2002;
3. Meyer, G. – „De ce și cum evaluăm”, Iași, Ed. Polirom, 2000;
4. Sălăvăstru, D. – „Psihologia educației”, Iași, Ed. Polirom, 2004.
5. Stanciu, M. – „Didactica postmodernă. Fundamente teoretice”, Suceava, Ed. Universității, 2003.

Pilonii educației - familia, grădinița și școala

*Prof. Liliana Creangă,
Școala Gimnazială “Miron Costin”, Bacău*

Motto: “Orice sistem de educație, oricât ar fi de savant, rămâne neputincios dacă de izbește de indiferență, de opoziție sau de opinii divergente din partea părinților.”
(A. I. Makarenko)

Educația, ca acțiune socială organizată, presupune mai mulți factori educaționali: familia, grădinița, școala, instituțiile cultural-educative, mass-media, etc., care exercită influențe fără încetare.

Dintre aceștia, *familia, grădinița și școala* reprezintă pilonii educației, factorii cei mai importanți care își aduc aportul la devenirea fiecărui individ.

Parteneriatul școală-familie constă în realizarea unor acțiuni comune, în care școala are dreptul la inițiativă și coordonare. O școală eficientă realizează un parteneriat cu elevul prin valorizarea și respectarea identității sale cu familia, prin recunoașterea importanței familiei și a comunității în care se dezvoltă copilul.

Educația, sub toate formele ei, e chemată să găsească soluții prin care copilul să se adapteze rapid și eficient la societatea în care trăiește. Oricât s-ar strădui, școala nu poate înlocui restul instituțiilor care au misiunea de formare a tinerilor, cu o conduită civilizată. Educația copiilor în școală nu are sorti de izbândă fără o colaborare strânsă cu alți factori activi implicați în procesul instructiv-educativ. Între aceștia, familia are un rol foarte important în ajutorul pe care trebuie să îl dea școlii. Oricine lucrează în învățământ observă cu ușurință cum familia nu mai poate realiza socializarea primară prin care copilul să-și interiorizeze valorile civice fundamentale.

De asemenea, se constată în ultima vreme o ușoară depărtare a familiei de școală, o scădere a interesului părinților pentru rezultatele școlare. Părinții sunt îngrijorați de viitorul copiilor lor, dar, în același timp nu mai au răbdarea necesară să le acorde atenție, să se ocupe de ei, să le fie aproape, din diverse motive: unii fiind ocupați cu serviciul, alții fiind departe de aceștia (categoria celor plecați la muncă în alte țări). Acest lucru trebuie să constituie un semnal de alarmă pentru toți cei chemați să asigure educarea și formarea tinerei generații. În acest context, se impune o reconsiderare a relației familie-școală. Aceasta nu trebuie să fie semidirecțională, adică redusă la simpla informare a părinților asupra rezultatelor la învățatură. Școala trebuie să convingă familia prin toate mijloacele care-i stau la dispoziție, ca ea să devină un participant activ în procesul de instruire-educare.

Experiența didactică m-a convins că în activitatea cu părinții este indicat să se lucreze diferențiat în funcție de pregătirea lor intelectuală, cât și de temperamentul fiecăruia. De asemenea, m-a preocupat permanent crearea unei „punți” de legătură, de comunicare și cooperare între școală și familie pentru ca elevul să obțină rezultate deosebite în toate planurile dezvoltării sale. Colaborarea mea cu familia s-a concretizat într-un program comun de activități ale școlii cu aceasta. Am inclus lectorate cu părinții, ședințe, consultații, vizite la domiciliul elevului, serbări școlare. Consider că părinții trebuie să vadă în învățător un prieten, un colaborator, un om adevărat care să-i poată ajuta în educația și formarea copilului. Așadar e o sarcină a școlii să identifice situațiile-problemă din familiile copiilor, să dirijeze pe cât este posibil strategiile educative în favoarea elevului și să conștientizeze că relația de colaborare școală-familie este determinantă în educarea copiilor.

Câteva dintre formele de manifestare a colaborării dintre familie și școală sunt:

- a) caietele speciale de corespondență cu părinții în care elevul consemnează de câte ori este cazul toate situațiile privind disciplina, situația la învățatură, anumite modificări de program; este un auxiliar practic de menținere a unei legături permanente între școală și familie. De asemenea, solicit și părinților să semneze toate consemnările primite și atunci când e cazul, să consemneze anumite situații despre copilul lor, pe care ar trebui să le cunoască și învățătorul.
- b) lectoratele cu părinții care prin modul de organizare, tematică, structură și finalitate pot deveni o adevărată școală a părinților. Au fost dezbătute teme de larg interes pentru

părinți, cum ar fi: „Răsfățul la copil”, „Copilul cu ADHD (Attention Deficit Hyperactivity Disorder), „Autoritate, indulgență și inacceptare”;

- c) vizitele în familie care oferă învățătorului date importante privind situația din familie, climatul familial, condițiile materiale de care dispune, dar și informarea părinților cu privire la activitatea de instruire a elevului;
- d) note informative, scrisori către părinți, care să releve rezultatele obținute de elevi, eșecuri, corigențe, dar și scrisori de felicitare cu ocazia manifestării deosebite a elevului în situații diferite: concursuri, lecții deschise, cercuri pedagogice;
- e) adunările (ședințele) cu părinții care se desfășoară periodic și care urmăresc dezbaterile tuturor aspectelor ce vizează personalitatea copilului aflat în proces de formare, exprimarea unor opinii, dileme la care părinții își pot găsi răspuns;
- f) Participarea la toate activitățile educative împreună cu copiii serbări, concursuri, spectacole, festivaluri); implicarea părinților în realizarea costumațiilor, a recuzitei necesare, decoruri, precum și participarea la diverse activități extrașcolare: excursii, vizite, expoziții, concursuri de dans,
- g) Sărbătorirea în comun a unor evenimente importante din viața copiilor: Serbarea abecedarului, aniversări, onomastici, sărbătorirea Zilelor Scolii;
- h) Consilierea părinților interesați privind tehnici de învățare eficientă, depășirea și rezolvarea situațiilor de criză, etc.

Colaborarea eficientă dintre școală și familie bazată pe respect ridică în ochii școlarului atât prestigiul învățătorului cât și autoritatea părinților. Reușita educației în familie este condiționată foarte mult de colaborarea familiei cu școala. Perfecționarea parteneriatului școală-familie-grădiniță și crearea unui climat favorabil cooperării poate crea terenul propice unui învățământ eficient care să dezvolte responsabilitatea, creativitatea viitorului adult.

În concluzie, trebuie menționat faptul că toți factorii educației trebuie să formeze un sistem, deoarece fiecare este dependent de acțiunea celuilalt. Numai o colaborare fructuoasă a tuturor factorilor implicați și o completare permanentă a acestora în acțiunile educative întreprinse pot conduce la atingerea țelului comun: dezvoltarea personalității elevului de azi pentru formarea omului de mâine.

Bibliografie:

- Albu, G. – *Introducere într-o pedagogie a libertății*, Iași, Ed. Polirom, 1998
- Cucuș, Constantin – *Pedagogie*, Iași, Editura Polirom, 2002
- Vrajmaș, Anca – *Consilierea Părinților*, Iași, Editura Polirom, 2001.

Să-i învățăm pe copii să respecte și să iubească natura!

*Prof. învă. prescolar Cojoc Doina,
Grădinița P.P. Nr. 5, Piatra Neamț*

„Captarea interesului copiilor pentru mediu și problemele sale este mai importantă chiar decât acumularea de cunoștințe, care oricum se va realiza în timp.” (Wals, 1982)

Astăzi ,mai mult ca niciodată, problematica actuală a lumii contemporane o constituie poluarea și exploatarea fără rațiune a resurselor mediului înconjurător. Ocrotirea naturii ar trebui să fie pentru toți un scop și stă în puterea noastră să realizăm aceasta. Tot ce ar trebui să facem este să nu mai fim indiferenți cu tot ce ne înconjoară și să recunoaștem că și „**Natura are drepturi**”. Drepturile naturii se manifestă prin echilibrarea a ceea ce este bun pentru ființele umane cu ceea ce este bun pentru celelalte specii, pentru planetă în ansamblu.

Pentru prima dată în lume, drepturile naturii au fost incluse într-o Constituție - **Constituția Ecuadorului** cu același statut ca și celelalte drepturi prevăzute de această Constituție.

„Natura (Mama Terra) ,unde viața există sau se dezvoltă are dreptul de a fi respectată pentru însăși existența sa și să i se asigure menținerea și regenerarea ciclurilor sale de viață, structura, funcțiile și procesele evolutive. Orice persoană, comunitate, oameni sau organizații pot solicita autorităților publice să asigure respectarea drepturilor naturii. (Art. 71) ”

Drepturile naturii reprezintă recunoașterea și onorarea faptului că ecosistemul nostru - incluzând copacii, oceanele, animalele , munții au tot atâtea drepturi ca și oamenii. Această reconsiderare a naturii ne informează că natura prin toate formele ei de viață, are dreptul de a exista, de a persista și de a se regenera iar fiecare ființă umană trebuie să respecte, să protejeze și să trăiască în armonie cu natura.

Chiar și așa aplicabilitatea acestui mod de gândire este destul de greu de implementat atâta timp cât nu se creează o comunitate care trăiește în armonie cu natura. Si cine ar putea rezolva această problemă pe termen lung dacă nu educația. Captarea interesului copiilor pentru mediu și problemele sale este mai importantă chiar decât acumularea de cunoștințe, care oricum se va realiza în timp. Cunoașterea unor aspecte ce privesc mediul presupune învățarea despre elementele acestuia cât și luarea în considerare a urmărilor și implicațiilor acțiunilor umane neprietenoase față de acesta.

Educația pentru protecția mediului(ecologica) este parte integrată a curriculumului si este începută de timpuriu. Aceasta este vârsta la care începe formarea viitorului cetățean al planetei, din toate punctele de vedere.

Scopul esențial al educației ecologice la preșcolari este de a le forma bazele unei gândiri si atitudini centrate pe promovarea unui mediu natural propice vieții, de a le dezvolta spiritul de responsabilitate fata de natura. Prin participarea tuturor factorilor educativi: școala, familie, comunitate, mass-media la realizarea acestor intenții, copilul înțelege mai bine efectele pe care le are un comportament necorespunzător asupra mediului.

Cunoașterea capitalului natural constituie o condiție necesară formării unui comportament atent față de mediu.

La copiii de vârstă preșcolară, educația ecologică se poate realiza mai mult la nivelul formării deprinderilor și a trăirilor afective. În concluzie, cunoașterea mediului și a problemelor sale, la această vârstă trebuie să îmbrace aspecte practice (Sukopp, 1982) și să provoace trăiri emoționale. Ori de câte ori este posibil, copiii trebuie încurajați să ia parte la activități în aer liber cum ar fi: grădinarit, excursii în natură sau acțiuni de recuperare a zonelor deteriorate.

Prin încurajarea copiilor să găsească soluții, să formuleze răspunsuri proprii la problemele de mediu se va dezvolta o etică personală privind societatea și mediul. Astfel, procesul didactic pe lângă dezvoltarea atitudinilor pozitive față de valorile umane va urmări în aceeași măsură formarea respectului față de mediul din care omul face parte.

Copiii mici tind să dezvolte un atașament emoțional față de ceea ce le este familiar și față de locurile în care se simt bine. Dacă trebuie să-și dezvolte un sentiment de interconectare cu natura, atunci au nevoie de experiențe pozitive în acest sens.

Oferirea de oportunități copiilor pentru astfel de experiențe și împărtășirea lor cu ei reprezintă esența educației referitoare la mediul înconjurător. Natura în sine oferă o mulțime de experiențe și activități pe tot parcursul anului. De asemenea, oportunități de învățare sunt prezente atât la țară cât și la oraș. Viața de afară și experiența dobândită în natură la vârsta preșcolară este importantă atât pentru dezvoltarea copiilor în general cât și pentru promovarea cunoștințelor atitudinilor în domeniul mediului. Natura și odihna combinate cu jocul în aer liber fac parte din conținutul zilnic al activităților din cadrul instituțiilor preșcolare.

Un lucru care trebuie avut în vedere atunci când se lucrează cu preșcolarii este că dacă ei nu pricep de ce trebuie făcut un anumit lucru, interpretează că acel lucru nu trebuie făcut. Unele atitudini pozitive față de mediu, ce pot fi formate și repetate la această vârstă, includ reciclarea hârtiei și a plasticului în vederea obținerii unor obiecte decorative.

Dacă vor învăța că gunoiul se reciclează și are locul lui, apa nu se risipește, lumina se oprește când nu este folosită, copacii se plantează nu doar se taie au învățat lucruri foarte importante.

Programa învățământului preșcolar lasă la latitudinea cadrului didactic modalitatea de realizare a educației ecologice prin activități opționale și activități pe domenii experiențiale.

Faptul că educația ecologică trebuie începută încă din grădiniță este motivată de sintagma „*cei 7 ani de-acasă*„. Pană la această vârstă copilului i se transmit normele elementare de comportament, care constituie fundamentul acțiunilor unui cetățean preocupat de mediul în care trăiește. Dar pentru că nu toți părinții pot realiza acest lucru, fie din neștiință, fie din nepăsare sau poate din lipsa de timp, activitățile ce se desfășoară în unitățile preșcolare au o foarte mare importanță.

Prin natura lui, copilul este foarte curios, ceea ce facilitează realizarea obiectivelor propuse în cadrul activităților desfășurate. Astfel preșcolarul este pus în situația de a imita adultul, de a cerceta mediul prin intermediul propriilor simțuri, sentimente, gândirea logică în formare, este orientată spre sistematizarea faptelor. În final copilul va înțelege consecințele

propriilor fapte și își va transforma comportamentul egocentrist în unul altruist. Cu timpul copilul va învăța să aibă o atitudine protectivă față de tot ce îl înconjoară, să iubească natura și să dorească să petreacă mai mult timp în natură.

De cele mai multe ori, cadrul didactic întâmpină greutăți din cauza lipsei bazei materiale și care există nu este adecvată. Totodată neimplicarea părinților în continuarea formării deprinderilor poate constitui o frână în formarea comportamentului ecologic la preșcolari. Parteneriatul grădiniță, familie, comunitate este foarte important. De aceea cadrul didactic trebuie să aibă în vedere implicarea în egală măsură a celor trei prin organizarea de vizite (parcuri și rezervații, grădina zoologică) plimbări pentru observarea schimbărilor ce au loc în natură, excursii.

Crearea unui colț al naturii, în sala de grupă, unde copiii să îngrijească plantele sau peștișorul din acvariu constituie o bună modalitate de formare de deprinderi.

Se pot iniția proiecte la nivelul grupei sau grădiniței:

- ✚ Amenajarea spațiilor verzi;
- ✚ Plantări de puieți sau răsaduri
- ✚ Expoziții de produse realizate din materiale reciclabile;
- ✚ Expoziții de desene, picturi;
- ✚ Manifestări artistice dedicate unor evenimente internaționale de mediu;
- ✚ Paradă cu costume ecologice realizate din materiale reciclabile;
- ✚ Spectacole cu mesaj ecologist;
- ✚ Concursuri tematice la nivelul grupei sau grădiniței;

Realizarea calendarului ecologistului într-un mod atractiv ajută la marcarea zilelor și sărbătorirea lor în concordantă cu particularitățile de vârstă ale copiilor.

Pentru a reuși cu adevărat în demersul lui, cadrul didactic trebuie să fructifice orice moment sau prilej de a discuta un subiect care se referă la protecția naturii. Asumarea rolului de mici ecologiști va contribui la formarea unei atitudini corecte față de mediu.

Dacă vom reuși să le formăm preșcolarilor bazele unei gândiri și atitudini centrate pe promovarea unui mediu natural propice vieții, de a le dezvolta spiritul de responsabilitate față de natură, ei vor înțelege mai bine efectele pe care le are un comportament necorespunzător asupra mediului.

Este mult mai ușor să formezi un comportament corect decât să îndrepti unul, și trebuie să folosim asta într-un mod pozitiv, învățându-i pe copii că viața este una, că ea poate fi grav afectată de răul pe care îl facem naturii, poate uneori fără să vrem. Să-i învățăm pe copii să iubească mersul pe jos ori cu bicicleta, să planteze în fiecare primăvară împreună cu părinții un pom, o floare, să lase în urma lor curățenie și ordine după ce pleacă de la picnic.

Și dacă alături de copii implicăm și familia șansele de reușită sunt mari iar natura va fi respectată așa cum merită pentru tot ceea ce ne oferă.

„Ajută Terra să trăiască
 In pace, cât mai multe zile,
 Ca-n viitor să-i găzduiască
 Și pe urmașii tăi, copile ! ” (Vali Slavu , „Ora Pământului ”)

Bibliografie:

Viorica Preda, Educația pentru știință în grădiniță, Editura Compania 2000

Ciolan L. E., Dezvoltarea educației timpurii, Editura Universității București, București, 2006

Site-ul – www.rightsofmotherearth.com

Geamăna Nicoleta Adriana, Dima Maria, Zainea Dana, „Educația ecologică la vârsta preșcolară”, Supliment al Revistei Învățământ Preșcolar, C.N.I. Coresi, București, 2008,

Cartea, prietena mea (proiect educațional)

*Prof. înv. primar Brînzan Argentina,
 Colegiul Național „Mihai Eminescu”, Petroșani*

Argument

Proiectul educațional „ **Cartea, prietena mea**” a apărut din dorința de a-i ajuta pe elevi să cunoască întregul parcurs al unei cărți, de la stadiul de manuscris până la tipărirea acesteia, întrucât cartea a fost și este un bun de valoare, un tezaur în care se concentrează gândurile și experiența omenirii, pentru a se transmite urmașilor.

Elevii trebuie să știe că doar cartea poate fi un prieten care îi învață multe și le îmbogățește sufletul. Cartea este una din marile bogății ale vieții.

În educarea și instruirea elevilor, lectura ocupă un loc important. Acest lucru se observă la elevii cu o lectură suplimentară bogată; au cunoștințe mai bogate și posedă posibilități de expunere și argumentare mai mari .

Am dorit să-i atragem pe școlarii noștri în realizarea acestui proiect pentru a-i învăța să-și aleagă cărțile pentru lectură și să procedeze corect atunci când citesc o carte. Considerăm că nu este suficient ca în citirea unei cărți, micul cititor să înțeleagă numai acțiunea, ci să aprecieze și frumusețea imaginilor și expresiilor artistice.

Contactul cu biblioteca de la vârsta școlară este esențială. Copiii iau contact cu cărțile care li se adresează în mod direct, învață să se poarte într-un spațiu destinat culturii, învață să împrumute o carte și nu în ultimul rând învață să fie responsabili pentru lucrurile împrumutate.

Scop:

Formarea unei atitudini pozitive a școlărilor față de cărțile pentru copii și orientarea acestora spre lectură

Obiective specifice:

- Cunoașterea instituțiilor care se ocupă de apariția, distribuirea și păstrarea cărților;
- Stimularea capacității de receptare a textelor literare;
- Dezvoltarea capacității de exprimare orală și scrisă ;
- Cultivarea interesului și a grijii pentru carte, ca bun de valoare;
- Dezvoltarea interesului pentru cunoașterea operei și a unor aspecte din viața unui scriitor;
- Stimularea unei atitudini pozitive față de lectură;
- Stimularea creativității prin crearea de conținuturi noi , valorificând textele studiate.

Grup țintă:

- 100 de elevi de la Colegiul Național „ MIHAI EMINESCU” Petroșani: Clasa Pregătitoare C, clasa a II-a C, clasa a III-a A, clasa a V-a B, clasa a VIII-a

Durata programului:

- Noiembrie 2017 - iunie 2018

Loc de desfășurare :

- Locațiile instituțiilor partenere implicate

Resurse umane:

- profesorii implicați în realizarea și desfășurarea proiectului
- personalul bibliotecii
- elevii implicați în realizarea și desfășurarea proiectului
- părinți

Resurse materiale:

- cărți, reviste, CD-uri , softuri educaționale, casete
- aparat foto
- hârtie glasată , acuarele , cariocă, consumabile (hârtie de scris pentru copiator)
- resursele bibliotecii școlii, bibliotecii municipale, universitare

CALENDARUL ACTIVITĂȚILOR

Nr. crt.	Etapa	Termen	Loc de desfășurare	Responsabili	Observații
1.	Elaborarea proiectului	Noiembrie 2017	Școlile și instituțiile partenere	Coordonatorii și partenerii	
2.	„Să știi mai multe, să fii mai bun”- Școala altfel	Noiembrie 2017	Biblioteca școlii Biblioteca Municipală Biblioteca Universitară	Coordonatorii și partenerii	Vizită la bibliotecă Toamnă mândră, darnică – Colaj de cântece și poezii despre toamnă

Produse finale:

- CD-uri cu pozele realizate în timpul activităților, portofolii cu lucrările realizate

Diseminare:

- expoziții cu produsele elevilor în instituțiile partenere;
- popularizarea în rândul cadrelor didactice a experienței dobândite cu ocazia sesiunilor de comunicări științifice, a comisiilor metodice;
- publicarea pe diverse site-uri a proiectului și a activităților.

Calendarul activităților cuprinde acțiunii închinată poetului Mihai Eminescu în ianuarie, povestitorului Ion Creangă în martie ș.a., ce se vor desfășura la sediile bibliotecilor partenere.

În săptămâna „Școala altfel” pe care am desfășurat-o în prima săptămână de noiembrie, am vizitat sediile celor trei biblioteci partenere, elevii au fost uimiți de volumul mare de cărți ce-l găzduiesc Biblioteca Municipală și Biblioteca Universitară Petroșani, iar una din întrebările lor, la sfârșitul vizitelor, a fost: „Eu pot împrumuta cărți de la această bibliotecă?”, lucru ce ne-a bucurat.

Digital storytelling sau povestirea cu ajutorul mijloacelor digitale

*Prof. Boca Maria Daniela,
Școala Gimnazială "Ioan Vlăduțiu", Luduș*

Poveștile sunt vechi cât omenirea. A povesti despre propria viață înseamnă a reträi evenimente din trecut, a reflecta, a te elibera de anumite trăiri, a împărtăși experiențe, valori, învățăminte. Povestirile orale reprezintă instrumente puternice de explorare și explicare a propriei vieți, fără de care nu putem trăi; informal, noi povestim tot timpul, în sensul comunicării cu celălalt, al exprimării unui mesaj despre propriile sentimente, atitudini, valori etc.

A povesti despre lucruri care contează cu adevărat are un efect extraordinar asupra oamenilor. Se întâmplă ceva magic atunci când oamenii împărtășesc întâmplări reale din viața lor- gândirea povestitorului devine tot mai clară pe măsură ce acesta povestește, ghidează, motivează, amuză, educă, inspiră, influențează auditoriul, se formează o comunitate.

Fotografiile, imaginile, înregistrările video, sunetele și alte forme de reprezentare a evenimentelor din viața noastră ne pot ajuta să ne organizăm amintirile și să ne lărgim repertoriul de mijloace de auto-exprimare de care dispunem.

Digital Storytelling preia arta străveche a povestirii orale și, folosind o întreagă paletă de instrumente tehnice, se țese o poveste personală bazată pe imagini, fotografii, înregistrări video, muzică și vocea povestitorului. În fapt, este practica de a utiliza computerul și instrumentele digitale pentru a spune povești despre viața noastră.

Mulți oameni ar spune că nu au nimic interesant de povestit, că viața lor este absolut obișnuită și, deci, nu ar avea nimic semnificativ de împărtășit cu alții. E o mare bucurie să reușești să faci pe cineva să înțeleagă că propriile sale narațiuni sunt valoroase, puternice, vii, încărcate emoțional. Poveștile digitale pot fi personale și, în același timp, universale. Unele

persoane aleg să-și spună povestea doar unei persoane apropiate sau persoanelor dragi, altele preferă să împărtășească aceste trăiri unor persoane necunoscute, virtuale, postându-le pe diverse bloguri, rețele de socializare, pe internet.

Digital Storytelling este un termen în curs de dezvoltare, care are la bază o mișcare care utilizează instrumente digitale pentru a ajuta oamenii obișnuiți să-și spună poveștile într-o formă convingătoare și emoționantă. Aceste povești iau, de obicei forma de poveste relativ scurtă (mai puțin de 8 minute) și pot fi interactive. Ca o zonă în curs de dezvoltare, definiția poveștilor digitale este încă subiect de dezbatere.

Unii dintre artiștii care s-au auto-descriș ca povestitori digitali sunt Joe Lambert, Abbe Don, Brenda Laurel, Dana Atchley, și Pedro Meyer. Termenul a fost adoptat în cadrul unui atelier de producție de Dana Atchley la Institutului American de Film, în 1993, apoi a fost adaptat și rafinat de Joe Lambert pe la mijlocul anilor 1990 într-o metodă de formare promovată de către San Francisco Bay Area la Centrul pentru Digital Storytelling.

SUGESTII DE APLICAȚII ÎN EDUCAȚIE

Povestirea este o metodă veche de predare. Înaintea răspândirii cărților, a cititului și scrisului, povestirea orală era singura metodă prin care înțelepciunea populară și cunoștințele erau transmise de la o generație la alta. Astăzi, tehnologia ne oferă o nouă cotitură prin introducerea artei de a povesti în educație. *Digital Storytelling*, indiferent de forma sau mijloacele folosite, devine o metodă importantă de transmitere a cunoștințelor, a culturii, a perspectivelor, a punctelor de vedere.

Povestirea digitală evoluează de la simpla narațiune la forme cu interactivitate și valori mai mari de producție. Acestea includ site-uri și de clipuri video online, create pentru a promova cauze, a distra, a educa, și a informa publicul. Modelul *Centrului pentru Digital Storytelling* a fost adoptat, de asemenea, în educație, în special în SUA, folosit ca o metodă de angajament și de alfabetizare multimedia, ca mijloc de angajare și responsabilizare a tineretului la diverse riscuri la care sunt expuși. Tot mai mulți profesori încearcă să le arate elevilor diverse modalități de a utiliza mijloacele digitale în scopul propriei dezvoltări, și nu doar pentru divertisment.

Ca și în cazul povestirilor tradiționale, cele mai multe povești digitale se concentrează pe o temă specifică și conțin un anumit punct de vedere. Povestirile digitale pot varia ca lungime, dar cele mai multe povestiri utilizate în învățământ durează de obicei între două și zece minute. Subiectele folosite în gama *Digital Storytelling* sunt de la povești personale despre evenimente istorice, explorarea vieții în comunitate, experiențe proprii etc.

Practic, toate tipurile de povestiri pot fi convertite în produse media:

- povestiri despre cineva important din viața noastră;
- relația cu o anumită persoană;
- un eveniment important (o călătorie, o realizare importantă, un loc deosebit- casa, ținuturile natale, un restaurant, un parc etc);
- un obiect cu semnificații deosebite;

- profesia, modul în care ai ajuns să o practici, satisfacții, provocări;
- o criză din viața personală (o problemă de sănătate, un obstacol important, un eveniment care a generat schimbări în sistemul de valori și atitudini).

Conceptul se poate utiliza în orice sector educațional, pentru orice vârstă, la orice disciplină. Trebuie precizat că nu necesită abilități deosebite de utilizare a calculatorului.

- Cadrele didactice de orice disciplină pot realiza documentare, utilizând o gamă largă de resurse (internet, fotografiile digitale, diverse materiale scanate etc), materiale didactice atractive, care să realizeze diferențierea, individualizarea, adaptarea la particularitățile psihopedagogice ale elevilor.
- Se pot realiza prezentări atractive, sub formă de film, despre școală, oraș, istoria locală, realizarea unui proiect, evenimente sociale deosebite etc.
- Utilizarea acestei metode se poate dovedi utilă în cadrul orelor de educație pentru sănătate sau consiliere și orientare în abordarea temelor care se referă la consumul de droguri, fumat, delinquența juvenilă etc. Aflând de la alți copii, la fel ca ei, ce urmări pot avea acestea asupra vieții lor, elevii devin conștienți de consecințele acțiunilor lor și devin mai responsabili.
- Copiii pot învăța să realizeze filme privind activități școlare și extrașcolare deosebite: vizite, excursii, tabere, serbări, zile aniversare ale școlii, concursuri etc. Lucrând împreună, negociind asupra scenariului, asupra materialului folosit, a fondului muzical, alegând persoana care va citi narațiunea, se dezvoltă spiritul de cooperare, capacitatea de a lucra în echipă, de a comunica eficient, de a se cunoaște reciproc.
- Se poate utiliza în consilierea psihopedagogică, pentru auto - și intercunoaștere, precum și în activități pentru orientarea carierei. Elevii mai mari pot realiza mici filme despre temele care îi interesează, sub îndrumarea profesorului consilier. Astfel, ei pot învăța moduri de a-și exprima sentimentele și emoțiile într-o manieră adecvată și vor câștiga încredere în capacitatea lor de a se manifesta creativ. Totodată, fiind puși în situația de a căuta materialul necesar ilustrării propriilor istorisiri (imagini, fotografii, muzică potrivită etc), se dezvoltă activismul, motivația intrinsecă, satisfacția realizării de produse originale, inedite. În plus, se pot realiza transformări ale materialelor digitale, cu ajutorul programelor de prelucrare a imaginilor (ex: Adobe Photoshop): colorare, efecte speciale etc, ceea ce face ca această metodă să deschidă un orizont larg de oportunități privind exprimarea personalității.
- Utilizarea acestei metode se poate dovedi foarte utilă în activitățile efectuate cu copiii cu CES. Se știe că elevii cu dificultăți de învățare au probleme în utilizarea adecvată a limbajului, ca mod de comunicare, în exprimarea gândurilor, emoțiilor, trebuințelor. Discutarea temelor pentru narațiune este un proces care se desfășoară în grup; pe lângă crearea unei stări de încredere, bună dispoziție, intercunoaștere, ajutorare reciprocă, alte efecte sunt îmbogățirea și dezvoltarea vocabularului și a comunicării. În plus, elevii descoperă că se pot exprima în moduri noi, neutilizate anterior. Știind că realizarea filmului presupune elaborarea prealabilă a scenariului, se poate presupune o creștere a motivației privind învățarea scris-cititului. Profesorii logopezi, precum și cadrele

didactice de sprijin pot elabora materiale didactice adaptate tipului de tulburări/disfuncționalități ale copiilor cu care se lucrează, adaptate nevoilor educaționale ale acestora, ritmului lor de învățare. Se pot implica elevii în activități interactive, concepute pe baza conceptului de *Digital Storytelling*.

- altă aplicație ar putea viza activitățile de educație plastică. Limbajul artistic reprezintă o formă specifică de comunicare și intercunoaștere. Nu toate emoțiile, dorințele, temerile pot fi exteriorizate prin limbaj verbal, dar își găsesc o cale eficientă de transpunere prin exprimare grafică. A „citi” un desen poate oferi unui cunoscător mai multe informații decât un dosar bine întocmit, privind personalitatea, relațiile cu familia, modul de autovalorizare, nivelul inteligenței, etc, aspecte de care subiectul nu este conștient.

Folosirea conceptului de narațiune cu ajutorul mijloacelor digitale încurajează inovația în crearea de mijloace de învățare moderne, accesibile tuturor copiilor, în dezvoltarea de metode creative de predare- învățare, pentru a facilita accesul la educație al tuturor elevilor. Se realizează astfel un pas important spre școala inclusivă, deschisă tuturor copiilor, flexibilă.

Bibliografie:

Bernajeau Porter, *The Art of Digital Storytelling*

Digital Storytelling For Staff Working With SEN, Kristianstad- Suedia, 2005.

The Educational Uses Of Digital Storytelling, University of Huston

<http://digitalstorytelling.coe.uh.edu/>

http://en.wikipedia.org/wiki/Digital_storytelling

<http://www.didactic.ro/>

Lectura de plăcere

*Prof. înv. primar Blăguțiu Cornelia,
Colegiul Național "Octavian Goga", Sibiu*

Dezvoltarea gustului și a plăcerii pentru lectură la elevi presupune din partea cadrului didactic un efort considerabil, deoarece acesta trebuie să-și concentreze atenția în trei direcții: dezvoltarea capacității elevilor de a citi, trezirea și întreținerea motivației de a citi și însușirea "artei cititului".

Trezirea, conservarea și dezvoltarea dorinței de a citi a copiilor au la bază o plăcere și o nevoie intrinsecă. Plăcerea de a citi nu se poate fundamenta decât pe dorința reală a copilului de a ști *ceea ce este scris și cum este scris*. Cartea trebuie să fie o prezență familiară și un prieten de nădejde de la vârsta preșcolară. Ea va apărea în ochii copilului ca o sursă de bucurie intelectuală și estetică.

Prezența cărților în universul imediat înconjurător al copilului nu este însă o garanție certă că drumul parcurs în viață de către acesta va fi însoțit de carte. De aceea pentru a nu diminua sau chiar ucide dorința copilului de a citi, cadrul didactic trebuie să țină cont și de gradul de maturitate și dezvoltare intelectuală și afectivă a fiecărui copil. A ignora sau a forța etapa descoperirii *obiectului - carte* din perioada preșcolară înseamnă a diminua șansele dorinței de lectură a viitorului elev, poate însemna chiar alterarea de la început a dorinței celui mic de a citi. Procesul dezvoltării acestei dorințe este asemănător citirii unei cărți, adică pagină cu pagină!

Activitatea educativă care are la bază lectura este de preferat să aibă un caracter **unitar, progresiv și continuu** pentru a se constitui într-o activitate eficientă. De asemenea, ea nu trebuie să fie izolată, ci să constituie o legătură reală cu celelalte discipline școlare. Textele folosite pot fi puncte de plecare pentru activități diferite și competențele de lectură însușite sunt utilizate în cadrul celorlalte discipline.

Atingerea obiectivelor nu e o sarcină ușoară. Se lucrează cu o clasă de elevi și nu cu unul singur. Numai prin abordarea din perspectiva pedagogiei diferențiate și folosirea unor metode inovante, centrate pe colaborarea elev-profesor, cadrul didactic va reuși să **convingă** elevii de necesitatea lecturii și îi va determina să vadă cartea ca pe un sprijin, ca pe un *prieten* și nu numai ca pe o sursă rece, de informare.

Lectura de plăcere se caracterizează printr-o mai mare concentrare a cititorului asupra textului și o puternică implicare emoțională. Legătura realizată între cititor și carte este una reală, participativă și interactivă. Cititorul câștigă informații, experiențe de viață, atitudini, își însușește valori și investește sentimente, iar cartea câștigă un loc binemeritat în viața acestuia.

Toate cadrele didactice implicate vor ști să găsească echilibrul adecvat între tentația promovării lecturii *funcționale*, reproductivă și mirajul lecturii *ficționale* sau creatoare, iar criteriul acestui echilibru îl constituie interesul manifestat de elevi.

O carte bine aleasă ajută copilul din multiple perspective: dezvoltă imaginația, creativitatea, își înțelege mai bine emoțiile, îi antrenează memoria, atenția și concentrarea, îi îmbogățește permanent vocabularul, îi transmite valori, îl ajută să-și depășească fricile, îi stârnește pofta de cunoaștere și, nu în ultimul rând, îi lărgeste orizonturile.

În încheierea pledoariei pentru *lectura de plăcere*, vă spunem și vouă ce am mai aflat din cărți:

- "Cele mai mari secrete se ascund întotdeauna în cele mai neobișnuite locuri."

Charlie și fabrica de ciocolată

- "În momentul în care te îndoiești că poți zbura, vei încetza să fii capabil de asta!"

Peter Pan

- "Acolo unde ai plantat un trandafir, băiatul meu, nu poate crește un ciulin!"

Grădina secretă

- "Nu știi că fiecare om are un Tărâm Fermecat doar al lui?"

Marry Poppins

- "Promite-mi că îți vei aminti că ești mai curajos decât crezi, mai puternic decât te simți și mai deștept decât realizezi!"

Winnie the Pooh

- "Adevăratul curaj este să înfrunți pericolul atunci când îți este cel mai teamă."

Vrăjitorul din Oz

- "Fericirea poate fi găsită chiar și în cele mai întunecate locuri când cineva își amintește să aprindă lumina."

Harry Potter și piatra filosofală

- "Cineva poate să vadă clar doar cu inima. Tot ce este important este invizibil pentru ochi."

Micul Prinț

Să nu uităm că viața fiecăruia dintre noi e o poveste și ne pasă de felul cum va arăta la final!

Lecția modernă - un dialog între învățători și elevi

*Prof. inv. primar Bucică Rădița,
Școala Gimnazială "Zaharia Stancu", Roșiorii de Vede*

„Noi, cei mari, uităm adesea c-am fost copii. Și lucrul acesta ar trebui să ni-l aducem aminte, mai ales când ne găsim în fața copiilor.“

(Al. Vlahuță)

O proiectare didactică riguroasă asigură eficiența educației. Ridicarea calității lecțiilor se poate realiza numai pe baza anticipării demersurilor care se vor întreprinde, deci prin proiectarea didactică. Practica a demonstrat că activitatea didactică devine cu atât mai rodnică, cu cât este pregătită mai temeinic.

Stabilirea precisă a obiectivelor didactice dă posibilitatea învățătorului de a prefigura conținutul lecției, desfășurarea procesului instructiv-educativ, de a construi strategiile didactice cele mai adecvate obiectivelor și de a cunoaște în fiecare etapă gradul de realizare a performanțelor propuse.

Proiectarea activității didactice este complexă, deoarece constituie un proces de anticipare a ceea ce dorește învățătorul să realizeze împreună cu elevii săi în cadrul unei lecții, sistem de lecții, capitol, temă sau pe parcursul întregului an școlar, pentru realizarea obiectivelor programei la disciplina pe care o predă.

Proiectarea didactică este un demers personalizat. Lecția este înțeleasă ca un dialog între învățători și elevi, subordonat obiectivelor generale și specifice ale procesului de învățământ, operaționalizate la nivelul colectivului de elevi.

Lecția modernă se constituie într-un program didactic, respectiv un sistem de procedee de lucru și acțiuni comune ale învățătorului și ale elevilor, structurate și organizate în vederea atingerii obiectivelor instructiv-educative propuse în vederea activizării elevilor în procesul didactic.

Sucesiunea de evenimente ale lecției trebuie să determine o participare activă din partea întregului colectiv de elevi, producerea reprezentând componenta de bază a lecției.

Perspectivă de modernizare a lecției

Lecția modernă în clasele primare în ultimul deceniu își schimbă accentele din următoarele perspective:

Centrarea pe personalitatea elevului- Învățătorul va oferi elevilor mai multă autonomie asupra alegerii subiectului, va asigura ritmul de învățare al elevului.

Relevanța și eficiența conținuturilor- Lecția va miza pe aspect practic, contextualizat situațiilor din viața elevilor. Învățătorul va face apel la întrebarea unde folosesc cele învățate la clasă în viața de toate zilele. Cum explic necesitatea citirii, utilizării ortogramelor, sintaxei, punctuației, morfologiei, scrisului, calculului etc?

Promovarea activităților în grup se referă la capacitatea învățătorului de a capta și a menține atenția grupului pe parcursul activităților din timpul orei coordonarea structurii grupului. a) Învățătorul poate face apel la o gamă variată de reacții pentru a suscita și a menține atenția grupului pe parcursul orei. Câteva dintre tehnicile relației profesor-elev în această direcție sunt: distribuirea echitabilă a ocaziilor de afirmare a elevului („Voi fi solicitat în timpul acestei ore”); ajutorul acordat individual membrilor grupului („învățătorul îmi acordă atenție și vrea să reușesc”); explorarea posibilităților latente („Am timp să mă gândesc”); investigarea comportamentului învățătorului (“învățătorul face eforturi speciale ca să mă ajute să răspund”); problematizarea la nivel superior („învățătorul se așteaptă să gândesc la această problemă”); aprobarea sau corectarea activității elevului („Mi se va spune cu promptitudine dacă activitatea mea este acceptabilă sau nu”); lauda („învățătorul este deosebit de mulțumit de activitatea mea”); conștientizarea motivelor de laudă („învățătorul îmi va spune motivul/ele pentru care este mulțumit de realizările mele la oră”); atenția față de ceea ce au de spus elevii („învățătorul este interesat de ceea ce am de spus”); acceptarea sentimentelor elevilor („învățătorul îmi înțelege sentimentele și mi le respectă”); raporturile proxemice cu elevii („învățătorul este apropiat de mine, dar aceasta nu mă deranjează”); respectul/politețea față de elevi („învățătorul mă respectă”); interesul personal față de elevi („Sunt mai mult decât un simplu elev pentru învățătorul meu; aceasta mă măgulește”); sentimentele („învățătorului îi place de mine/ mă apreciază”); amânarea unei reacții („învățătorul este nemulțumit de ceea ce fac, dar nu este nemulțumit de mine ca persoană”).

Evitarea saturației se referă la abilitatea învățătorului de a reduce la minimum plictisul care poate interveni în timpul unei activități în clasă. Aceasta se poate realiza prin abordarea progresivă a activităților, prin crearea varietății și prin provocare; abordarea progresivă a materialului de studiu; stârnirea interesului și implicarea elevilor în activități care

solicită spiritul de cercetare și interesul; provocarea – utilizarea de materiale și antrenarea în activități care îi provoacă pe elevi să iasă din rutina școlară.

Coordonarea recapitulării zilnice a materiei- ședințele recapitulative zilnice pot furniza un punct de plecare pentru învățarea unor noțiuni noi. Acestea constituie o metodă bună de cuantificare a responsabilității, dar nu trebuie să fie plictisitoare sau repetitive. Pentru a menține interesul elevilor pentru recapitulare, învățătorul trebuie să evalueze noua lecție și să adapteze recapitularea la specificul acesteia.

Coordonarea lucrului individual în clasă- prezentarea sarcinilor de lucru: se prezintă în mod explicit scopul activității, precum și strategiile cognitive utilizate pentru a ajuta elevii să-și focalizeze activitatea în direcția dorită.

Coordonarea discuțiilor în clasă- discuțiile vor fi încurajate și printr-o dispunere specifică a scaunelor în clasă, astfel încât elevii să se poată vedea unul pe altul. Profesorii trebuie să planifice tipul de discuție în clasă, să comunice aceste metode elevilor și să le revizuiască periodic.

Coordonarea temelor pentru acasă- învățătorul discută cu elevii așteptările pe care le are în legătură cu tema dată, exemplificând prin teme bine efectuate din orele anterioare. Volumul temelor variază în funcție de nivelul clasei și de obiectivele lecției; se preferă teme reduse cantitativ, dar regulate, precum și teme care apelează la gândire.

Rolul părinților- Celălalt grup de actori implicat în desfășurarea temei este constituit de părinți, rolul acestora fiind cu atât mai important cu cât vârsta elevilor este mai mică. Acțiunile desfășurate de părinți sunt diverse: pot oferi încurajare, suport psihologic, pot supraveghea gestionarea timpului de către copil, pot ajuta direct copilul sau pot verifica efectuarea temei și/sau corectitudinea acesteia. Tema pentru acasă influențează atitudinea părinților față de școală și atenția acordată propriului copil.

A vorbi despre stilurile de învățare, despre modurile diferite de a cunoaște, despre diferențele între cei care învață poate este mai puțin important decât strategiile efective adecvate fiecărui stil de învățare și materialele de învățare specifice folosite. Specialiștii subliniază rolul deosebit pe care îl joacă cadrele didactice, contribuția acestora „în meseria de a-i învăța pe elevi cum să învețe” adaptată nevoilor, intereselor, calităților personale, aspirațiilor, stilului de învățare identificat.

Toți elevii pot învăța, dacă profesorii, părinții, cei care le oferă suport sunt pregătiți cum să-i învețe, să le propună programe pentru dezvoltarea stilului de învățare și a practicării abilităților transferabile: de comunicare, de a lucra în echipă, de învățare, de organizare a timpului, de a rezolva probleme, de a negocia, de ascultare, de creativitate, de a lucra cu computerul etc.

Cercetările spun că cei care participă la astfel de programe obțin note mai bune, crește stima de sine, se pot ajuta singuri în multele și diferitele situații de învățare cu care se întâlnesc zilnic, devin autonomi, scade riscul de abandon școlar, crește gradul de participare la activitățile școlare și extrașcolare.

Așadar, fiecare cadru didactic trebuie să-și formeze un mod de a preda, de a se comporta care să conducă la formarea personalității elevului pe toate planurile, deoarece „Singurul mod rezonabil de a educa este acela de a fi o pildă de urmat.” (Einstein)

Bibliografie:

- Abordarea sistemică a procesului de învățământ (în Sinteze pe teme de didactică modernă), Culegere editată de revista ”Tribuna școlii”, București, 1986, (coord. Radu, I.T.);
- Cristea, S., Formele educației. Sistemul de educație, în Pedagogie, volumul I, Pitești, Editura Hardiscom, 1997;
- Cucos, C., Normativitatea activității didactice (în Pedagogie), Iași, Editura Polirom, 1996. · Ministerul Învățământului, Învățământul din alte țări, București, 1990;
- Nicola, I., Procesul de învățământ (în Pedagogie), București, EDP, 1994. · Păun, E., Școala-abordare socio pedagogică, Iași, Editura Polirom, 1999;
- Văideanu, G., Educația la frontiera dintre milenii, București, Editura Politică, 1988.

Experimentăm, despre știință învățăm!

*Prof. înv. primar Cernenu Rodica,
Colegiul Național „Costache Negri”, Galați*

Disciplina opțională pe care o propun are ca activitate dominantă experimentul. Această metodă este ”cea mai importantă metodă de cercetare, deoarece furnizează date precise și directe”(Cosmovici,A.,1996). Prin activitatea experimentală ,copiii traiesc bucuria de a descoperi,de a observa,de a face ipoteze și de a le verifica prin experiment.Aceste activități sunt generatoare de emoție,aceasta provocând o doza suplimentară de energie. Învățarea nu mai este o activitate anevoioasă ci una care degajă entuziasm.Elevii își însușesc rolul de „om de știință”,având astfel ocazia de a se juca de-a oamenii mari.Învățarea are loc indirect și sigur.

Potrivit concepției lui Dewey,ideile nu sunt adevărate ci devin adevărate în cursul acțiunii indivizilor. O condiție esențială a dobândirii cunoștințelor este participarea gândirii. Folosind metoda experimentului,se creează condiții ca să favorizeze învățarea ca descoperire și nu ca acumulare a ceea ce transmit alții.

O asemenea disciplină opțională vizează activități de învățare unde sunt valorificate nu numai competențe ce țin de disciplina Științe ale Naturii ci și unele ce aparțin matematicii, comunicării în limba română,artelor vizuale și abilităților practice.Astfel,dacă la disciplina opțională am realizat un experiment ce vizează etapele de creștere a plantei ,elevii vor colecta materialele necesare ,își pot forma capacitatea de a desprinde concluzii pe baza rezultatelor înregistrate ,vor putea înregistra în tabele datele observate în cadrul experimentului ,vor formula răspunsuri și judecăți despre legi ale naturii,vor descrie etapele pe care le-au

parcurs, vor putea prezenta în cadrul unor activități rezultatele investigațiilor, vor realiza colțul verde al clasei.

Un alt aspect foarte important este acela că prin intermediul acestor activități, elevii lucrează efectiv cu materiale, le pipăie, le miros, antrenându-și efectiv toate simțurile. Ulterior, ei vor identifica mult mai ușor exemple din viața cotidiană în care se regăsesc „legile” descoperite de ei. Folosirea metodei experimentului îi determină pe copii să colaboreze, să discute, să compare, să interacționeze mult mai mult și mai ușor decât în cadrul unei lecții obișnuite, dezvoltându-și astfel abilități sociale.

Creșterea stimei de sine reprezintă un alt plus. Experimentul poate fi repetat acasă, în fața părinților, a fraților mai mici. Copilul simte că deține puterea, că poate face și desface, că-i poate impresiona pe cei din jur cu competențele sale (competențe = cunoștințe → capacități, adică ce știe să facă cu cunoștințele → comportamente observabile).

Pentru elevii de ciclu primar există o sumedenie de experimente interesante, din care pot enumera:

- De la sămânță la plantă;
- Cântărește aerul !;
- Fă un vulcan să erupă !;
- Cum beau apă plantele ? ;
- Fă un curcubeu !;
- Baloane colorate;
- Lovituri melodioase.

În rândurile ce urmează voi descrie deja consacratul experiment ce urmărește dezvoltarea unei plântuțe pornind de la sămânță, dar cu câteva mici modificări. Semințele sunt așezate în pungi alimentare cu fermoar ce pot crea efectul de seră. Prin zădărnici cu capse sau bolduri partea de jos a pungii, elevii vor putea observa căreia din cele 4 feluri de semințe i-a dat prima dată rădăcina. De asemenea, pentru ca elevii să conștientizeze cât de importanți sunt factorii lumină, căldură, apă, aer și chiar și pământ în viața unei plante, unele din aceste pungi nu vor fi udate, altele vor sta la întuneric, altele pe geamul exterior al clasei, la frig.

Maria Montessori considera copilul ca „tată al adultului”. Copilul lucrează la formarea adultului întocmai ca o crisalidă din care se formează fluturele. Să-i învățăm pe copii să caute răspunsuri pentru ca adulții ce vor deveni să știe să răspundă!

Proiectarea activității didactice din perspectivă interdisciplinară

*Prof. Crăciun Doriană Mihaela,
Grădinița P.P. Nr. 3, Drobeta Turnu Severin*

Rolul învățământului în etapa actuală este de a forma oameni capabili de a interpreta lumea înconjurătoare într-o viziune sistematică, de a forma personalități capabile să se integreze cu ușurință într-o lume complexă, supusă permanent schimbărilor. Abordarea interdisciplinară a conținuturilor pedagogice vizează în primul rând învățământul preprimar deoarece este prima verigă a sistemului nostru educațional, iar modernizarea acestuia se impune atât în plan orizontal, cât și vertical, pentru a asigura continuitate între treptele de învățământ.

Realizarea unui învățământ preșcolar modern presupune o proiectare interdisciplinară a demersurilor didactice, ceea ce solicită din partea educatoarei o cultură temeinică și amplă, spirit întreprinzător și creativ. Se impune de asemenea proiectarea obiectivelor cadru și de referință pe an școlar, semestru și săptămâna și unul pe tipuri de activități.

Ceea ce face posibilă abordarea interdisciplinară a procesului educațional din grădiniță este și existența unor obiective comune, care se urmăresc în cadrul întregii activități educativ-formative desfășurate cu copiii. Astfel, obiectivul: “Să se exprime corect din punct de vedere gramatical, fluent, coerent, expresiv în limba română”, deși este un obiectiv specific activității de EDUCARE A LIMBAJULUI, este urmărit și în cadrul celorlalte categorii de activități desfășurate în grădiniță.

O proiectare didactică judicioasă și minuțioasă presupune corelarea tuturor categoriilor de activități educativ-formative și asigurarea unui raport optim între acestea, în funcție de centrul de interes abordat, de obiectivele urmărite, de preferințele copiilor și condițiile didactico-materiale.

În cadrul învățământului preșcolar, între jocurile și activitățile alese libere, creative, pe arii de stimulare și activitățile comune nu există o graniță nici măcar imaginară. Ele se întrepătrund, se influențează reciproc, se interferează, atât în ceea ce privește conținutul, cât și modul de organizare și desfășurare, de îndrumare și antrenare a copiilor de către educatoare. Uneori, jocurile și activitățile la alegerea copiilor sunt o modalitate firească de continuare, completare, consolidare, ameliorare, de verificare a cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor însușite de copii în cadrul activităților comune, frontale în întreaga grupă de copii.

Alteori, aceste activități liber-alese au menirea de a pregăti activitățile comune, în sensul familiarizării copiilor cu conținutul temei care urmează să fie abordată sau în scopul pregătirii unor materiale didactice necesare desfășurării activităților comune.

Voi exemplifica proiectarea activităților educativ-formative pe durata unei săptămâni.

TEMA: NATURA

SUBTEMA: „TOAMNĂ, TOAMNĂ HARNICĂ ȘI DE ROADE DARNICĂ”

Activitatea didactică de dimineată a cuprins o tematică variată, astfel:

SECTORUL: BIBLIOTECĂ

„În livadă” – citire de imagini

„În grădina de legume” – citire de imagini

„Toamna” – „În grădina de legume” – lecturarea unor texte

SECTORUL ȘTIINȚĂ

„Privim fructe și legume sub lupă”

„Arată unde crește fiecare ” ș.a.

SECTORUL ARTĂ

„Să desenăm după contur fructe și legume și să le colorăm”, modelaj „Coșulețul toamnei”

SECTORUL JOC DE ROL

„De-a legumicultorii”, „De-a gospodina”

SECTORUL JOC DE MASĂ

„Alegeți și grupați”, „Să reconstituim întregul din bucățele”

SECTORUL CONSTRUCȚII

„Lădițe pentru fructe și legume”

„Livada cu pomi” (bețișoare și fructe din plastilină)

ACTIVITĂȚI COMUNE

Cunoașterea mediului – lectură după imagini

„Toamnă, toamnă harnică și de roade darnică”

EDUCAREA LIMBAJULUI

Memorizare „Toamna” (Demostene Botez)

Joc didactic: „Ce a cumpărat mama de la piață?”

ACTIVITATE MATEMATICĂ: „Să adăugăm, să luăm!”, „Câte mere se află în coșuleț?”

EDUCAȚIE MUZICALĂ: cântec: „La cules de vie.”

EDUCAȚIE ARTISTICO-PLASTICĂ: pictură: „Coșulețul toamnei”

EDUCAȚIE MORAL-CIVICĂ

Convorbire: „Fructele și legumele” – „Izvor de sănătate”

EDUCAȚIE FIZICĂ

Joc de mișcare: „Iepurașul la morcovi”

Activitatea complementară și activitatea didactică de după-amiază, având un caracter distractiv și recreativ, dar în același timp, fiind mijloace de consolidare și fixare a cunoștințelor însușite de copii în cadrul activităților comune au cuprins : concurs de ghicitori, jocuri distractive, jocuri de mișcare, audiții muzicale, jocuri cu text și cânt.

Atunci când conținuturile pedagogice sunt abordate interdisciplinar, procesul educațional are un profund caracter formativ, eliminându-se astfel “barierele artificiale” dintre domeniile cunoașterii, datorită transferului de cunoștințe, dând copiilor posibilitatea aplicării în condiții noi a cunoștințelor însușite anterior. Astfel, ei își completează, își adâncesc cunoștințele, numără, desenează, memorează, cântă etc. în funcție de legăturile logice dintre conținuturile pedagogice.

Bibliografie:

Crețu Elvira – *Psihopedagogie școlară pentru învățământul preprimar*, Ed. Aramis, București, 1999;

Joița Elena – *Pedagogie și elemente de psihologie școlară*, Ed. Arves, București, 2003;

Stanciu, I.Gh. – *Școala și pedagogia în secolul XX*, E.D.P., București, 2001

Părinții - parteneri în educație în cadrul alternativei educaționale step by step

*Prof. Codoș Maria Bibiana,
Școala Gimnazială "Caius Iacob", Arad*

”Părinții buni le dau copiilor rădăcini și aripi. Rădăcini ca să știe unde le este casa și aripi ca să zboare în alte părți, unde să arate celorlalți ce au învățat”(J. Canfield și M. V. Hansen).

În actuala societate, cadrele didactice se confruntă mereu cu noile provocări datorate restructurării sistemului de învățământ românesc, care trebuie să se dezvolte potrivit normelor educaționale mondiale. O consecință a educației centrate pe competiție și achiziția de cunoștințe în detrimentul cooperării și a centrării pe formarea de abilități și competențe este marginalizarea unor domenii de formare indispensabile funcționării eficiente a omului secolului XXI. Asta înseamnă că școlile au acționat ca și cum cel mai important aspect al educației ar fi fost conținutul informațional prin care ele educă elevii, conținutul și metodele educaționale nu au luat în considerație noile informații cu privire la activitatea mentală și căile de învățare.

Alternativa educațională Step by Step a creat un model educațional care îl face pe copil conștient, chiar din clasa pregătitoare, că tot ceea ce se întâmplă în viață este independent. Prin

specificul său, sistemul educațional Step by Step promovează un mediu propice învățării, fiind centrat pe elev, cu nevoile și interesele sale de formare și metodele de învățare diferențiate și cooperative de tipul centrelor de activitate, care încurajează inițiativa personală și activismul elevilor. Conform concepției lui J. Piaget, ”educația trebuie orientată în direcția dezvoltării depline a personalității umane și a întăririi respectului pentru drepturile și libertățile fundamentale ale omului”. La baza alternativei educaționale Step by Step stă credința fermă în principiile democrației. Acest program încurajează copiii să devină cetățeni activi, care să aprecieze valorile modului de viață democratic, să pună în valoare respectul reciproc și responsabilitatea față de cei din jur, onestitatea și seriozitatea.

Dezvoltarea remarcabilă a copilului în primii ani de viață este dată mai ales de relația puternică și stabilă între părinți și copil, mai apoi între copil, profesor și părinți. Părinții sunt primii dascăli din viața copilului. Programul Step by Step pentru învățământul primar recunoaște, respectă și sprijină rolul părintelui ca prim educator în viața copilului său, considerând părinții ca parteneri în educația copiilor. De asemenea, acest program susține cooperarea părinților cu cadrele didactice, pentru a asigura succesul fiecărui copil în toate domeniile de dezvoltare. Implicarea părinților în viața școlii sporește încrederea copiilor în părinți și dascăli, copiii înțeleg mesajul că adulții au grijă de ei, iar motivația lor crește. Relațiile pozitive și prietenești între familie și școală sunt benefice copiilor. Parteneriatul școală-familie este o componentă importantă a programului Step by Step, părinții fiind considerați parteneri în educația copiilor lor. Atunci când copiii simt implicarea părinților în viața școlii, încrederea în sine crește. De implicarea activă a familiei beneficiază atât profesorii, cât și copiii și părinții. Profesorii crează o atmosferă deschisă, încurajând părinții să pună întrebări, să vină la ore/activități și să-și împărtășească interesele și talentele. Atunci când părinții simt că sunt parte importantă în procesul educării copiilor lor, ei vor aprecia pozitiv eforturile pentru predare/învățare făcute de profesor. Părinții și profesorii trebuie să lucreze ca o echipă pentru ca experiența creată să fie unică și stimulantă pentru toți cei implicați, iar școala să fie transformată într-o comunitate adevărată.

O relație eficientă părinți-școală poate fi realizată pe două căi principale:

- Comunicarea bilaterală clară și consistentă
- Mijloace variate de implicare

Relația dintre părinți și cadrele didactice trebuie să aibă la bază încrederea. Pentru o bună colaborare cu părinții, noi am renunțat la ședințele formale de altădată, când dascălii prezentau situația școlară, iar părinții ascultau (cu teamă uneori) problemele pe care le aveau copiii lor la școală. Am încercat să organizăm întâlniri cu părinții, prietenești, deschise, fără încordare și suspans. La fiecare întâlnire de acest fel am folosit ca punct de plecare un ”Mesaj” adresat părinților, pe care i-am considerat întotdeauna parteneri în educație.

În cadrul fiecărei întâlniri s-a discutat o anumită temă, părinții fiind sprijiniți în a emite păreri despre problema pusă în discuție. Au existat momente de ”spargere a gheții”, constând în diferite jocuri interactive: ”Să dăm foc problemelor!”, ”Cât mai multe despre mine” (în timpul arderii unui băț de chibrit), ”De ce aș vrea să fiu...?” și ”De ce nu aș vrea să fiu...?” (Aș vrea să fiu dascăl pentru că...). N-au lipsit discuțiile la o ceașcă de cafea, confecționarea unei felicitări pentru un părinte sărbătorit de Sf. Dumitru, munca pe centre de activitate (cu

părinții), unde am aflat care sunt prioritățile părinților în ceea ce privește familia. Fiecare întâlnire s-a încheiat cu un joc de relaxare, în care fiecare participant trebuia să caracterizeze activitatea printr-un singur cuvânt sau expresie. Jocul s-a numit ”Pânza de păianjen”(pânza de păianjen se țese prin aruncarea unui ghem de lână de la un participant la altul).

Părinții noștri s-au obișnuit cu astfel de întâlniri și și-au exprimat dorința ca ele să continue și să se desfășoare la fel de relaxant și educativ.

Cadrelor didactice, copiii și părinții s-au întâlnit și cu ocazia serbărilor și a tuturor zilelor de sărbătoare ale clasei sau școlii. Părinții s-au implicat în viața școlii de foarte multe ori ca voluntari în cadrul unor acțiuni: Ziua Școlii, excursii, sărbătorirea zilelor de naștere, a 100, 200, 300, 400, 500, 600 zile de școală, carnaval cu măști din materiale reciclabile. S-au implicat atunci când a fost nevoie chiar și în activitatea la centre sau organizarea orelor de activități libere.

Comunicare regulată și continuă este în beneficiul tuturor celor implicați în activitățile instructiv-educative. Copiii au ocazia să-și vadă părinții activând împreună pentru un scop comun, fiind modele pozitive pentru toți copiii, iar părinții devin mai conștienți de experiențele zilnice ale copiilor, ajungând să prețuiască mai mult munca dascălilor.

”Orice părinte care este interesat de evoluția copilului său, menține o legătură permanentă cu învățătorul. Este firesc. Dar la clasa Step by Step este puțin altfel. Trebuie să fii într-o legătură permanentă cu învățătoarele. Și nu este simplă legătura, este mai mult decât o prietenie, este respect reciproc, multă căldură sufletească; copiii nu sunt doar elevii Doamnelor, sunt copiii lor. Este o familie frumoasă, în care Doamnele sunt cele care coordonează activitatea copiilor, dar și a părinților, în folosul copiilor. Pentru că la clasa de step nu poți să-ți lași copilul pur și simplu la școală. Ești dator să participi și tu, în calitate de părinte, la unele activități. Și credeți-mă că nu există plăcere și bucurie mai mare, decât aceea de a-i fi dascăl chiar tu copilului tău, la o oră de curs, la școală și nu doar lui, ci unei întregi clase. Este cu adevărat extraordinar să trăiești o astfel de experiență!” (extras din testimonialul unui părinte (Ardelean Monica) al cărei copil este într-o clasă Step by Step)

Menirea noastră este să influențăm benefic nu numai propria viață, dar mai ales pe cea a semenilor noștri.

Bibliografie:

Kate Burke Walsh, **Predarea orientată după necesitățile copilului**, C.E.D.P. Step by Step România

Educația părinților pentru copiii lor

*Ed. Brașoveanu Aurora - Greta,
Grădinița Nr. 24, Școala Gimnazială "Sfânta Maria", Botoșani*

Atmosfera afectivă din familie are o influență hotărâtoare asupra dezvoltării psihice în mica copilărie. În primii ani de viață copilul răspunde la tot ce se întâmplă în jur prin reacții emotive care vor determina direcționarea activității și aptitudinilor de mai târziu. Năzuințele copilului se formează în mica copilărie prin exemplul celor din jur. În familie copilul învață limbajul și comportamentul social, își formează aspirații și idealuri, convingeri și aptitudini, sentimente, trăsături de voință și caracter.

Întotdeauna ambianța, climatul din familie influențează, în raport cu natura sa, personalitatea copilului. Marele pedagog John Locke, convins de puterea exemplului în familie, afirma: "Nu trebuie să faceți în fața copilului nimic din ce nu vreți să imite".

Zestrea de echilibru relațional și adaptativ pe care copilul o moștenește din tiparul reprezentat de familia sa este cea mai sigură investiție pe terenul viitoarei lui personalități asigurându-i detenta realizării de sine și a succesului în general. Din contră, dacă este crescut într-un climat tensionat, conflictual, instabil, copilul se poate inhiba ba chiar se poate maturiza afectiv și conjunctiv. Urmarea este, fie o puternică motivație prosocială de evitare a tot ce se aseamănă cu cele trăite acasă, fie într-o motivație antisocială ca expresie a nevoii de pedeapsă a celor din jur, de răzbunare permanentă, de ură, rezultat al frustrărilor afective acumulate în primii ani de viață.

Încă de când copilul formulează primele propoziții simte nevoia să transmită părinților "evenimentele" din viața sa. Dacă părintele va fi mereu ocupat, neatent, obosit, neavând dispoziția sufletească nici timpul necesar să îl asculte pe copil, firul comunicării se rupe iar copilul se va simți neglijat, respins în așteptările sale. Va căuta răspunsuri în altă parte sau nu va mai căuta deloc. Numai fiind aproape de sufletul copilului, pătrunzând în gând și luând parte la preocupările acestuia, părintele devine confidentul, sfătuitorul, punctul de rezistență și încredere al copilului sporind șansele unei iubiri reciproce și unui respect necondiționat.

Iubirea unui părinte, adesea în exces și inexplicabilă nu poate justifica erorile de comportament și de atitudine în raport cu copilul, mai ales că ele decurg din impasul relațiilor părinte-copil, părinte cu el însuși, părinte cu partenerul de viață. Dacă într-o familie se cultivă nesăbuit dorințele, pretențiile copilului, dar se neglijează dezvoltarea inițiativei, implicării personale în activitate, echilibrul, apar grave disfuncționalități în relațiile copiilor cu cei din jurul său, instalându-se unele trăsături de caracter, precum: egoism, lipsa de sensibilitate și atenție față de alții.

Rolul părintelui în existența copilului este fundamental, dar numai în măsura în care el găsește forța și secretul de a lansa pe traiectoria vieții un individ rezistent, puternic, adaptabil, echilibrat, bun și, prin aceasta, predispus la o anume fericire.

Părintele nu are dreptul și nu poate să se substituie copilului sau, pe care trebuie să-l perceapă de la bun început ca pe o ființă autonomă, rolul său fiind acela de a-i facilita, stimula și consolida manifestarea autonomiei și eficienței sale umane. Se spune că "profesia" de părinte

este una din cele mai vechi profesii care se practică de către toți membrii comunității, însă puțini sunt cei care se străduiesc s-o învețe sistematic, să-și pună probleme și să încerce să le rezolve la nivelul perioadei actuale.

Pentru o bună educație a copilului este necesară conlucrarea familiei cu grădinița, iar apoi cu școala. Apreciem că buna cunoaștere a ceea ce copilul trebuie să primească și primește concret din partea familiei, conjugată cu o muncă metodică pe baze științifice, din grădiniță, în condițiile unei bune colaborări permanente dintre familie și grădiniță, al unei îndrumări suficiente a familiei reprezintă pârgii de bază în munca de formare a preșcolarului.

Premisa de la care trebuie să pornească această colaborare este unitatea, comunicarea, continuitatea și competența în munca educativă. O cunoaștere suficientă a ambelor părți este dată de o apropiere cu dublu sens familie-grădiniță, grădiniță-familie, apropiere care să corespundă interesului celor două instituții: educația timpurie pentru viața a copiilor.

Stabilirea unui program comun de educație în grădiniță și în familie, fixarea unor sarcini ale educației în familie care să susțină, să întărească și să întrească munca educativă din grădiniță sunt condiții de asigurare a unei unități de vederi a grădiniței și familiei. De reținut că: faptele de astăzi ale copiilor reprezintă o prefigurare certă a celor de mâine; deprinderile și convingerile "creionate" acum constituie baza modului de acțiune în viitor; atitudinile și comportamentele adulților cu care vin în contact (îndeosebi ale părinților) vor fi primele modele copiate cu fidelitate de către copii.

Prin pregătirea și educarea copilului pentru viață, facem posibil ca orizontul specific de năzuințe să devină cotidian posibil.

În scopul formării personalității copilului și găsirii celor mai bune metode de educație, s-au organizat consfătuiri, întâlniri cu specialiști: medici, psihologi, pedagogi, asistenți sociali, profesori, părinți, învățători, educatori. Au fost prezentate și s-au dezbătut preocupările psihologilor și recomandările lor expuse în diferite lucrări: J. Piaget, J. Bruner, U. Șchiopu, E. Verza ș.a.m.d.

În urma dezbaterilor s-au stabilit zece reguli pe care trebuie să le aibă în vedere, deopotrivă, părinții și educatorii în vederea educării copiilor. Le vom prezenta mai jos:

1. Să-ți iubești copilul

Să te bucuri de el, să-l accepți așa cum este, să nu-l jignești, să nu-l umilești, să nu-l descurajezi, să nu-l pedepsești pe nedrept, să nu-l lipsești de încrederea ta, să-i dai prilej să te iubească.

2. Să-ți protejezi copilul

Să-l aperi de primejdii fizice și sufletești, la nevoie chiar prin sacrificarea propriilor interese și cu riscul propriei tale vieți.

3. Să fii bun exemplu pentru copilul tău.

Să-i transmiți valorile și normele etice ale societății. Să-i dovedești că trebuie să trăiască în dragoste și armonie cu ai săi și cu toți cunoscuții familiei. Să trăiască în cinste, în adevăr, cu respectul bunurilor, convingerilor și al sentimentelor altora. Să crească și să simtă tot timpul comuniunea "mamă - copil - tată". Să-l obișnuiești să participe la activitatea obștească.

4. Să te joci cu copilul tău.

Să-ți faci timp pentru copilul tău, să vorbești cu el, să te joci cu el cum îi place (jocurile lui), să iei în serios jocurile lui, să te familiarizezi cu lumea imaginilor lui.

5. Să lucrezi cu copilul tău.

Să-ți ajuți copilul când încearcă să participe la munca în casă ori în grădină. Când copilul este mai mare, să-l obișnuiești să participe la treburile zilnice din gospodărie și pentru gospodărie.

6. Să lași copilul să dobândească singur experiențe de viață, chiar dacă suferă.

Copilul acceptă numai experiențele pe care le face singur. Propriile tale experiențe sunt lipsite de valoare pentru copilul tău. Trebuie să ai curajul să-i dai prilejul de a-și acumula experiențele proprii, chiar dacă sunt legate de anumite riscuri.

7. Să-i arăți copilului posibilitățile și limitele libertății umane.

Să înfățișezi copilului posibilitățile extraordinare de desfășurare ale omului, în conformitate cu înzestrarea și talentele fiecăruia. Dar, în același timp, să-i arăți că orice om trebuie să recunoască anumite limite în faptele sale, chiar și în familie, față de părinți. Ajută-l pe copil să recunoască și să respecte aceste limite.

8. Să-l înveți să fie ascultător.

Să supraveghezi și să îndrumi comportarea copilului, astfel încât prin acțiunile sale să nu genereze suferință nici pentru familie, nici pentru alții. Răsplătește-l pentru respectarea regulilor stabilite. La nevoie, încearcă să impui respectarea regulilor prin pedepsire.

9. Să aștepti de la copil numai aprecierile pe care le poate da, conform gradului de maturitate și propriei experiențe.

Copilul are nevoie de mult timp până învață să se orienteze în această lume complicată. Ajută-l cât timp poți și cere-i o părere proprie sau un verdict numai când este în stare să-l dea, conform experiențelor acumulate și gradului de maturitate.

10. Să-i oferi copilului trăiri cu valoare de amintire (călătorii, excursii, vacanțe, spectacole, serbări de familie, manifestări sportive).

În vederea educării copilului, sunt necesare și importante anumite cunoștințe și calități pe care părinții trebuie să le dovedească, ca de exemplu: pricepere, simțul răspunderii, sănătate fizică și psihică etc.

Deseori părinții se plâng: "Nu știu de ce nu mă ascultă! Ce mă voi face cu el când va fi mai mare?". Dacă această problemă ar fi corect înțeleasă de părinți și ar acționa în spiritul rezolvării ei, fără a genera paralelisme între grădiniță și familie, atunci nu ar exista dereglări în conduita copiilor, iar părinții nu-și vor pune întrebările de mai sus.

Prin investigația psihică a copilului său părintele va descoperi imensul lor potențial și apoi de a-l valorifica în opera de formare a unei personalități de succes.

Colaborarea dintre grădiniță și familie, factor principal al socializării copiilor preșcolari

*Prof. înv. preșcolar Beraru Maria,
Școala Gimnazială „Sf. Maria”, Botoșani*

Problema educației copilului în familie, varietatea planurilor și a dimensiunilor în care ea se prezintă, au constituit obiectul multor studii și cercetări. Ele au contribuit la stabilirea unei concluzii unanim recunoscute astăzi și anume că familia, prin „*funcțiile sale educaționale*” condiționează îndeplinirea idealului uman, deținând rolul fundamental și de neînlocuit în dezvoltarea multilaterală a copilului, punându-și amprenta pe întreaga sa evoluție

Eficiența educativă a familiei se face simțită din primele momente de viață ale copilului, prin modelul uman complex al membrilor săi, care se impune cu prioritate observației și atenției lui. Trebuie subliniat însă, că gradul ridicat al influenței educative în familie nu este identic în toate stadiile de dezvoltare a copilului. Pe măsură ce copilul crește, se dezvoltă și intră în colectivitate, copilul vine în contact cu diferiți factori sociali.

Dintre factorii care conlucrează la realizarea educării copilului școala este considerată ca principala pârghie de educație. Școala, respectiv grădinița, ca formă instituționalizată de educație, continuă și perfecționează educația din familie, o corectează și o îmbogățește, o pune de acord cu interesele societății, cu principiile înaintate ale științei. Ea este de fapt a doua familie a copilului. Aici, bucuriile, succesele și perspectivele sale de viitor își găsesc, prin efortul depus, o exprimare tot mai apropiată de năzuințele sale.

Scopul urmărit de acești factori fiind unic, unitară trebuie să fie și munca educativă pe care o desfășoară.

Numai în condițiile în care asupra copilului se exercită influențe unitare, convingerile pe care și le formează acesta sunt ferme, iar deprinderile temeinice. La aceasta se poate ajunge printr-o sistematică colaborare cu educatoarele prin recunoașterea rolului conducător al școlii în educarea copiilor. Copilul, văzând și simțind că familia lucrează într-o înțelegere perfectă cu grădinița, va reuși mai greu să încalce cerințele stabilite. Mai mult chiar, el va simți ajutorul acestora în orice împrejurare, va dobândi încredere în valoarea principiilor stabilite și se va strădui cu mai multă convingere să le respecte.

Atunci când munca depusă de educatoare în grădiniță nu este continuată, susținută și în familie, efectul influențelor pozitive ale grădiniței va fi simțitor diminuat prin greșelile ce pot fi comise de familie.

Din observațiile făcute cu ocazia convorbirilor la ședințele cu părinții și în întâlnirile din cadrul „Consilierii părinților”, am constatat că în majoritatea cazurilor lipsurile semnalate se datorau fie faptului că unii părinți nu știu să organizeze în mod judicios activitatea copilului și adoptă o atitudine de îngăduință față de conduita acestuia, fie faptului că în sânul familiei, între factorii educativi, nu este asigurată unitatea de cerințe. De aceea, este necesar ca activitatea de colaborare cu familia să aibă la bază cunoașterea condițiilor de viață a copilului în familie și, respectiv familia să cunoască activitatea pe care copilul o desfășoară în grădiniță.

Aceasta este calea asigurării continuității educative în familie și în grădiniță, a asigurării unui sistem unitar de cerințe.

În activitatea practică sunt utilizate cu succes diverse forme de colaborare (individuale sau de grup). De pildă, convorbirile din cadrul consilierii părinților, lectoratelor cu părinții, simpozioanelor oferă posibilitatea atât grădiniței cât și familiei să realizeze un permanent schimb de opinii, informații, să armonizeze influențele ce concurează la educația copilului, să înarmeze părinții cu cunoștințe pedagogice, cu metode și cu procedee științifice de educație.

Pentru ca părinții să poată ajuta copilul, aceștia trebuie să cunoască programul copiilor de la grădiniță. Prin cunoașterea programului, ei pot adapta unele activități de acasă asigurând o coerență între demersul educativ din grădiniță și cel al familiei. Prin afișarea temei săptămânii ei pot afla ce activități vor desfășura în acea săptămână și pot aduce diverse materiale pentru a completa centrul tematic sau pot desfășura unele activități cu copiii acasă.

De exemplu : Dacă tema săptămânii este „Fructe și legume de toamnă” înseamnă că în acea săptămână copiii vor învăța care sunt fructele și legumele de toamnă, la ce folosesc, vor învăța cântece și poezii specifice anotimpului toamna, vor picta și modele diferite fructe și legume, vor forma mulțimi de același fel, vor compara mărimi și forme. Cunoșcând activitatea copilului de la grădiniță, aceștia pot continua unele activități acasă. Pot să meargă împreună cu copilul la piață pentru a face cumpărături. Acolo, poate solicita copilul să ceară vânzătorului diferite fructe și legume (4 cepe, 3 morcovi, 5 mere, 2 perete). În acest mod, copilul își exersează vorbirea, învață să comunice politicos cu un adult, să mulțumească, recunoaște fructele și legumele, exersează numărul. Părinții mai pot implica copilul în pregătirea unei salate de legume dându-i diferite sarcini: să spele legumele, să le taie în bucățele cu cuțitașul din plastic, timp în care pot exercita culorile legumelor, dar și repetarea poeziei sau a cântecelului care l-au învățat la grădiniță venind cu completări suplimentare. În acest mod părintele poate afla ce activități au desfășurat la grădiniță, îl poate evalua dar și afla care sunt lacunele pe care le are copilul. De exemplu: La sectorul „Arte” copilul a avut de colorat legumele de toamnă. Spre surprinderea părinților, copilul a colorat morcovul în mov. Părintele poate provoca copilul într-o discuție despre desenul său pentru a afla cauza acestei erori. („Desenul tău este foarte frumos, dar de ce ai colorat morcovul cu mov ?) Chiar dacă lucrarea copilului nu este în totalitate corectă, părintele trebuie să aprecieze pozitiv lucrarea copilului („Sunt mândră că ai reușit să colorezi legumele !), dar pentru a putea corecta eroarea („Vom merge la piață să cumpărăm morcovi să vedem ce culoare au !” iar pentru a fi încrezători că vor lucra corect („Sunt sigură că data viitoare vei colora morcovii în culoarea pe care o au cei care îi mănânci în salată !”). Este foarte important ca părinții să comunice cu cei mici în dialoguri deschise fără a le aduce critici. Copilul trebuie întrebat ce a făcut la grădiniță, ce i-a plăcut mai mult, fără ca această discuție să se transforme într-un interogatoriu. Dacă întrebăm copilul scurt „Ce ai făcut astăzi la grădiniță?”, copilul va răspunde tot pe același ton „Bine !” fără a mai continua discuția pe această temă. Pentru a putea iniția o discuție pe această temă, părintele poate începe prin a povesti ce a făcut el la serviciu implicând și copilul în discuție („Eu astăzi am făcut așa... la serviciu, tu ce ai făcut ?) provocând copilul să vorbească despre ceea ce a făcut el.

Pentru ca toate acestea să aibă un rezultat pozitiv, părintele trebuie să colaboreze cu educatoarea de la grupă, să ceară sfaturi pentru a-i ajuta în alegerea unor activități specifice vârstei preșcolarului. Foarte mult contează și imaginația, inspirația dar și priceperea fiecărui

părinte de a se implica în activitățile copilului .Părintele poate implica copilul acasă în toate activitățile , fiecare moment fiind un prilej în care copilul învață.De exemplu :să sorteze îmbrăcămintea după criteriul culoare,să sorteze încălțăminte după mărime, să sorteze legumele după formă etc.

În familie, de la părinți, copilul învață primul abecedar al muncii, prin micile treburi și acțiuni gospodărești la care este antrenat :udatul florilor, ștersul prafului, mici cumpărături etc.Pentru unele reușite, copilul este bine să fie lăudat, dar și dojenit pentru lipsa de atenție, pentru superficialitate.

Tot părinții sunt aceia care le dezvoltă voința,stăpânirea de sine, perseverența, conștiinciozitatea, spiritul de inițiativă , curajul, trăsături care marchează personalitatea copilului .Familia este aceea care pune bazele formării unor trăsături de caracter, cum sunt :cinstea , sinceritatea, modestia, în primul rând prin atmosfera de familie, prin exemplul personal.

Întrucât familia polarizează în jurul său rezerve însemnate de timp, care pot fi utilizate în mod eficient în sensul asigurării continuității educației din grădiniță, colaborarea dintre grădiniță și familie trebuie să se realizeze pe toate planurile și dimensiunile educative.De aceea , inițierea și sprijinirea părinților pentru asigurarea condițiilor optime în vederea dezvoltării fizice, armonioase și sănătoase a copilului în familie trebuie să ocupe un loc central.De asemenea, părinții trebuie orientați să acorde atenție cuvenită jocurilor și jucăriilor alese, întrucât vârsta preșcolară este perioada în care jocul,ca activitate, capătă o deosebită însemnătate, el facilitează importante achiziții de experiență privind relațiile sociale.De aceea, educatoarele trebuie să urmărească ca părinții să fie permanent preocupați de felul cum se joacă cu copiii lor, ce jocuri inițiază, cum dezvoltă subiectul ales, cum păstrează jucăriile etc..Utilizarea sistematică a colaborării cu familia face posibilă și transmiterea organizată de cunoștințe , în vederea dezvoltării intelectuale a copilului.

Proiectarea și implementarea testelor de evaluare în format digital

*Prof. Loredana Corjuc,
Școala Gimnazială Ipotești, Suceava*

Dezvoltarea tehnologiilor a condus la modificarea modelului structural al mijloacelor educaționale și strategiilor didactice în învățământul primar, urmând ca în următorii ani școlari acest model să fie adoptat și pentru clasele de gimnaziu.

Utilizarea tehnologiilor moderne în procesul de învățământ presupune reconsiderarea metodelor, mijloacelor și formelor de organizare a activității didactice, care ar trebui să fie centrate pe individualizarea procesului didactic. Rolul acestor tehnologii nu este altul decât să eficientizeze procesul de învățământ și să faciliteze formarea și dezvoltarea competențelor cheie la școlarii din învățământul preuniversitar.

În ultimele cinci secole, a fost utilizată ca sursă pentru învățare, manualul tipărit, iar odată cu apariția sistemelor informatice mobile care oferă posibilități de vizualizare, editare și

control al datelor digitale, centrul de greutate al resurselor utilizate în educație s-a mutat către formatul digital.

Această deplasare a fost determinate de următoarele aspecte:

- Mulțimea dispozitivelor digitale pentru accesarea resurselor de învățare;
- Numeroasele aplicații specializate pentru accesarea resurselor de învățare prezentate în diverse formate: text, imagini, sunet, video;
- Numărul mare de resurse educaționale de calitate, la un preț accesibil, sau gratuit, oferit de diverse site-uri educaționale;
- Generațiile de elevi digital-nativi care au ajuns astăzi pe băncile școlilor;
- Dezvoltarea competențelor digitale ale cadrelor didactice.

Utilizarea la scară largă a dispozitivelor și tehnologiilor digitale au permis în procesul de învățământ din România, trecerea de la manualul clasic, tipărit pe hârtie, la manualul digital, sau folosirea lor concomitentă. Acest proces a presupus o schimbare majoră, care a avut loc în ultimii 20 de ani: trecerea edițiilor scrise de la formatele clasice (cartea, revista, ziarul) către formatele digitale (pagina web, aplicația software, documentele digitale). Pornind de la unele momente educaționale, lecții și unități de învățare create de companii software, care au investit în sistemul de învățământ sau de editurile care au urmărit tendințele de dezvoltare și transformare din domeniul editorial, de-a lungul anilor s-a ajuns la claborări și realizări comune a pachetelor de resurse educaționale pe discipline. Astfel, în anul 2014 a fost lansat programul național gestionat de Ministerul Educației Naționale – Programul de elaborare a manualelor digitale pentru clasele I și II, care a continuat cu elaborarea manualelor pentru toate clasele din învățământul primar, urmând ca în anul școlar 2017-2018 să fie introduse și pentru prima clasă din învățământul gimnazial.

Un pas important al introducerii manualelor digitale îl constituie crearea site-ului www.manuale.edu.ro în care se regăsesc pentru utilizare gratuită atât manualele în format digital cât și formatul tipărit am manualelor, toți actorii implicați în educație având la dispoziție toate manualele alternative aprobate de Ministerul Educației Naționale.

Elementele de bază ale procesului de proiectare a manualelor digitale sunt lecțiile și testele. Utilizarea calculatorului în procesul de predare-învățare se poate remarca prin: secvențele de pregătire pentru transmiterea cunoștințelor, rezolvări de diverse probleme, prezentarea de algoritmi pentru rezolvarea problemelor tip, proiectarea graficelor, diagramelor, aplicațiilor practice, simularea unor fenomene, a unor experiențe, simularea unor jocuri didactice, evaluarea rezultatelor instruirii și autoevaluare, organizarea și dirijarea învățării pe baza unor suporturi de învățare.

Astfel, cadrul didactic întreprinde și derulează mai multe acțiuni și operații concrete, încercând să răspundă științific și implicit pedagogic la o serie de întrebări:

- identificarea competențelor - de ce voi face?
- selectarea conținuturilor - ce voi face?

- analizarea resurselor - cu ce voi face?
- stabilirea unor activități de învățare - cum voi face?
- Identificarea corectă a metodelor și instrumentelor de evaluare - cât s-a realizat?

Concomitent cu proiectarea lecției și în concordanță cu acestea se proiectează și activitatea de evaluare - testul, așa încât să fie evidențiat randamentul școlar înregistrat de elev.

Materialele educaționale bine concepute presupun metode de evaluare multiple, au legături cu lumea reală, iar strategiile de predare-învățare-evaluare sunt variate și vizează diverse stiluri de învățare.

Pentru a proiecta și implementa teste de evaluare în format digital trebuie să fie identificate inițial elemente și facilități ale aplicațiilor software specializate pe crearea de conținut interactiv:

- elemente de interfață
- facilități de creare a obiectelor grafice (figuri și corpuri geometrice, text grafic, imagine, elemente de interacțiune și semnalizare) și a elementelor de compoziție și design
- elemente de animație
- facilități de animare a obiectelor: transformări, sincronizări, stabilirea ordinii cronologice a obiectelor în cadrul unei secvențe.
- facilități de interacțiune cu utilizatorul:
 - acțiuni utilizator
 - răspunsul aplicației la acțiunea utilizatorului
- facilități de integrare a elementelor multimedia
- facilități de obținere a produsului finit : salvare, testare, validare.
- facilități de obținerea a produsului finit : DVD, CD, site-web.

Realizarea unei aplicații Visual Basic .NET înseamnă parcurgerea următoarelor etape:

- proiectarea interfeței utilizator
- crearea unui proiect nou
- crearea de formulare (una pentru fiecare fereastră)
- adăugarea de controale formularelor, folosind caseta de instrumente (ToolBox)
- crearea unei bare de meniu pentru funcțiile principale ale aplicației
- setarea proprietăților formularelor și controalelor
- scrierea codului (asocierea unui cod pentru fiecare eveniment)

- testarea aplicației

TEMA PROIECT:

Implementarea testelor de evaluare a cunoștințelor dintr-un anumit domeniu precizat prin meniu. Proiectarea unui test de evaluare pentru o lecție interactivă evidențiind: elementele de conținut, relațiile dintre elemente, metodele de interacțiune. Se vor crea cel puțin 10 itemi pentru evaluare.

Manualul digital trebuie privit ca o resursă educațională care interacționează cu alte resurse, cum ar fi caiete de exerciții, teste pentru (auto) evaluare care aduc un plus valoare întregului proces instructiv-educativ. Aceste resurse educaționale vor crea condiții optime atât pentru elevii dotați cât și pentru elevii cu cerințe educaționale specifice.

Utilizarea tehnologiilor moderne modifică esențial abordarea procesului educațional din învățământul preuniversitar din România.

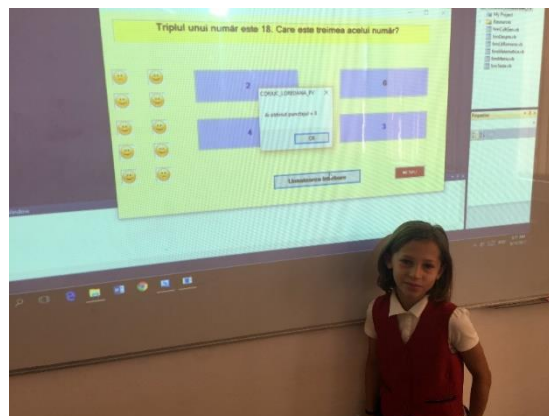

Modificările se datorează:

- Posibilității accesării neliniare a informației;
- Diversificării modelelor de prezentare a informației;
- Prezenței instrumentelor de căutare și localizare a informației;
- Interactivității resurselor incluse în manualele digitale;
- Multitudinii de surse sigure;
- Spiritului de cunoaștere deschis;
- Accesului nerestricționat la manualele digitale;
- Instrumentelor de comunicare individuale sau de grup, asociate platformelor educaționale;

Factorii enumerați mai sus se regăsesc în mare parte în proprietățile resurselor digitale disponibile pentru procesul de învățământ.

În desfășurarea procesului de învățământ, principala formă de activitate didactică este lecția. În cadrul acesteia tehnologiile digitale pot fi folosite în contextul celor mai valoroase scenarii: de la activități frontale cu întreaga clasă, până la activități individuale, de exersare, realizate în grupuri sau individual.

Modelul de organizare a lecției nu suferă modificări importante, dar are loc modificarea activităților în cadrul lecțiilor, a strategiilor didactice. Dotarea sălilor de clasă cu dispozitivele de proiecție care permit utilizarea tehnologiilor digitale, transformă actul de învățare dintr-unul pasiv, urmărit de elev prin intermediul profesorului, în unul activ, care permite participarea nemijlocită a elevului în descoperirea noului, iar profesorului îi revine rolul de mentor.

Accesul imediat la manualele alternative pentru aceeași disciplină și același an de studiu permite abordarea interdisciplinară a conținuturilor și valorificarea deplină a manualelor digitale.

Tehnici moderne în managementul clasei de elevi

*Prof. înv. primar Maria Ileana Chivoiu,
Școala Gimnazială "Avram Iancu", Alba Iulia*

„Cuvântul este sunet și culoare, e mesagerul gândului uman.” (T. Vianu)

Managementul clasei de elevi este un domeniu de cercetare în științele educației care studiază perspectivele de abordare a clasei de elevi și structurile dimensionale ale acesteia, în scopul asigurării conduitelor corespunzătoare pentru desfășurarea procesului de predare-învățare-evaluare.

Managementul clasei nu se confundă cu didactica specialității care te învață cum să predai o anumită disciplină de învățământ. Cei mai mulți membri ai societății consideră că a fi profesor înseamnă „să știi carte, cât mai multă carte”. Dacă aprofundezi acest aspect, constăți că „a ști carte” este o condiție esențială pentru profesor, dar nu suficientă, deoarece profesorul este specialist în domeniu, dar și pedagog care stăpânește bine științele educației. Specialiștii în educație au demonstrat că în procesul învățării se stabilesc o serie de relații între elevi, care pot influența pozitiv sau negativ învățarea. Gilbert Leroy apreciază că mediul în care se dezvoltă copilul influențează evoluția acestuia, iar comportamentul său depinde în mare măsură de natura relațiilor cu partenerii.

Din perspectivă psihosocială, clasa „nu constituie un domeniu static, ci un câmp dinamic în care se desfășoară jocul unor forțe multiple: atracție, respingere, afirmare de sine,

ascensiune, retragere, suspiciune, pretenții, stimă. Clasa este un grup care are propria taină. Fiecare clasă reprezintă o organizare dinamică și o structură specifică. Influențele exercitate de unii elevi asupra altora se cer studiate cu atenție de profesor și orientate cu tact spre aspectele pozitive. Deviațiile de comportament ale unor elevi determinate de relațiile de influențare din cadrul grupului asupra cărora se intervine cu brutalitate duc la serioase crize, care se rezolvă cu multă greutate. În clasă, elevii îndeplinesc sarcini comune, care contribuie la formarea unor relații de interdependență între ei, pentru realizarea obiectivelor comune. Trăind în comun o parte importantă din etapa activă a unei zile, între elevi se stabilesc și relații afective, precum și tensiuni sau conflicte.

Dascălul este acela care declanșează cu pricepere și abilitate anumite motivații de trecere de la starea de absență la cea de prezență în viața grupului, a societății. Educatorul este un arbitru care promovează și corectează în același timp comunicarea, modelul de orator este impus de context, de temă, de auditoriu, de parteneri. Comunicarea devine astfel eficientă, iar manifestarea elevului devine liberă și este favorizată de forța lui de a comunica, de încrederea că este capabil să dea limpezime și frumusețe unei idei, unei trăiri.

Regulile cunoscute, acceptate, preluate și exersate în relaționarea cu elevii, sunt cu preponderență cele clasice; multe însă dintre acestea rămân actualmente depășite de cercetările educaționale moderne. În calitate sa nouă, de manager, cadrul didactic trebuie să gestioneze, cu maximum de eficiență, relațiile cu elevii transformându-și prezumtivii "inamici" în aliați și în parteneri.

Pentru o relație de succes cu elevii noștri este nevoie să folosim două elemente cheie: ascultarea și comunicarea. Nu avem suficient timp să stăm de vorbă dimineața cu fiecare elev în parte ca să aflăm cu ce sentimente și trăiri intră în sala de clasă. Așadar, am folosit diverse tehnici extrem de utile de interrelaționării cu celălalt. Am discutat cu elevii ca, dimineața, la intrare în clasă, să lipească fiecare pe un panou posiv-uri pe care a desenat un chip, o față care redă starea lui sufletească. Apoi, în cadrul întâlnirii de dimineață, se va discuta cu elevii care au desenat fața tristă aflând motivele care au declanșat acele stări și încercând rezolvarea situațiilor procedând astfel încât elevul să simtă că vrei cu adevărat să auzi ce are de spus și că vrei cu adevărat să îl ajuți.

Tot în acest context poate fi folosit și coșul supărărilor astfel: pe un coș se lipește o etichetă cu sigla „Coșul supărărilor”. După ce a fost identificată supărarea, copilul își poate simboliza supărarea printr-un desen și să o pună în coș. E frumos la final de zi să conștientizeze în ce măsură a umplut coșul cu supărări și să ia propria sa decizie: „cum vrei să procedezi cu supărările rămase în cutie?”

Între elevi și dascăli, cât și între elevi un rol important îl ocupă comunicarea. Lipsa comunicării în școală poate duce la violențe psihice și fizice de aceea e necesar să învățăm cum să comunicăm, să ne afirmăm fără violență și să exprimăm ceea ce simțim.*

În clasa pregătitoare întâlnim des situații în care un elev reclamă faptul că un coleg l-a strâns prea tare și îl doare. Constatăm că acel copil l-a îmbrățișat dorind să-i arate că îl iubește și vrea să se joace împreună. În aceste situații e necesar să explicăm că ceea ce simțim spunem prin cuvinte că doar de aceea există acestea.

Am ales o altă modalitate ce se recomandă a fi folosită în relația cu elevii pentru a gestiona cu succes conflictele ce pot apărea într-un colectiv de elevi. Am pornit de la ceea ce noi numim viziunea, misiunea și valorile școlii noastre.

Viziune:

Școala noastră este locul unde descoperi într-o manieră ludică lumea înconjurătoare. Aici îți este cultivată curiozitatea și interesul pentru cunoaștere, entuziasmul în învățare, spontaneitatea și spiritul creativ. Dezvoltă libertatea exprimării, celebrează bucuria descoperirii răspunsurilor și constituie o permanentă provocare spre cercetare. Învățăm copiii să viseze și îi ajutăm ca visele să devină realitate: când sufletul îți zâmbește e posibil orice mintea născoceste.

Misiune:

Misiunea noastră este de a contribui la dezvoltarea și modelarea personalității copilului prin valorificarea legăturii dintre experiența din clasă și realitățile înconjurătoare. Pornind de la ideea că unicitatea copilului reprezintă o valoare primordială în educația modernă, iar fiecare copil este unic, asigurăm un climat care se mulează pe nevoile, stilurile de învățare și aspirațiile individuale. Mai mult, promovăm construirea cunoștințelor bazându-ne pe experiențele anterioare ale copilului. Dincolo de rigorile intelectuale și de acceptarea responsabilităților punem accent pe cultivarea spiritului de inițiativă, a respectului și a abilităților de comunicare pregătind copilul să devină cetățean al lumii, apt pentru confruntarea cu exigențele societății în schimbare. Spiritul de echipă, climatul deschis, stimulat, caracterizat prin dinamism, gradul înalt de angajament al echipei noastre, respectul și sprijinul reciproc vor contribui la atingerea misiunii noastre.

Valori:

Responsabilitate
Încredere
Integritate
Excelență
Calitate

Creativitate
Respect
Toleranță
Cooperare
Solidaritate

Aplicație practică:

Cum putem folosi o parte din valorile enumerate ? Pentru ca aceste valori să nu rămână doar niște cuvinte goale, fără utilitate practică, am ales cinci dintre ele pentru a fi transpuse în comportamente.

Pe un panou, pe care sunt scrise cele cinci valori stabilite înainte, aplicăm cinci săculețe. În fiecare săculeț introducem un cartonaș (sau o carte poștală nominală) pe care scriem numele elevului care a dat dovadă de un tip de atitudine și câteva rânduri de mulțumire celui care ne-a ajutat, ne-a susținut când am avut nevoie. Se pregătesc cartonașe de culori diferite pentru fiecare comportament : roșu pentru respect, galben pentru colaborare, albastru pentru solidaritate, verde pentru toleranță și mov pentru încredere. La finele unei perioade de timp ce s-a stabilit în prealabil cu elevii, se deschid săculețele, se înmânează bilețelele destinatarilor și acești vor purta în piept , pentru o săptămână, o fundă albă sau colorată, ca recunoaștere a comportamentului deosebit pe care l-au avut.

Pe panou putem scrie următorul mesaj:

Suntem colegi, iar colegii se ajută între ei, spun „mulțumesc”, „îmi pare rău” și își zâmbesc. Vă încurajez să faceți și voi asta. Cum? Folosiți acest panou!

Bibliografie:

Romiță Iucu – „Managementul clasei de elevi”, ed. Polirom, 2006

G. Leroy – „Dialogul în educație”, EDP, București, 1974

Ion Nicolae – „Microsociologia colectivului de elevi”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1974

Jacques Salome – Metoda ESPERE